

SZOMBATHELYI EGÉSZSÉGÜGYI ÉS
KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEK
GAZDASÁGI ELLÁTÓ SZERVEZETE
9700 Szombathely, Wesselényi u. 4.

Levelezési cím: 9700 Szombathely, Pf. 239.

BESZÁMOLÓ
a
Szombathelyi
Egészségügyi és Kulturális Intézmények
Gazdasági Ellátó Szervezete

2018. évi munkájáról

***„Egészség a legnagyobb gazdagság,
a legnagyobb hatalom, a legnagyobb boldogság!
Tedd egészségessé népedet, s ezzel hatalmassá
gazdaggá, boldoggá teszed hazádat!”***

/:Fodor József, 1886.:/

TARTALOMJEGYZÉK

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ feladata	4. oldal
Az ifjúság- egészségügyben dolgozó orvosok és asszisztensek beszámolója a 2017/2018-es tanévben elvégzett munkájáról	16. oldal
Beszámoló az iskolavédőnők 2017/2018. tanévre vonatkozó általános iskolai munkájáról	22. oldal
Beszámoló a középfokú iskolákat ellátó védőnői munkáról a 2017/2018-es tanévben	34. oldal
Beszámoló a területi védőnők 2018. évi munkájáról	44. oldal
Beszámoló az Egészségfejlesztési Iroda 2018. évi munkájáról	55. oldal
Beszámoló az Anyatejgyűjtő Állomás 2018. évi munkájáról	63. oldal
Beszámoló a fogászati ellátás 2018. évi tevékenységéről	69. oldal
Beszámoló a Humán Civil Ház 2018. évi tevékenységéről	74. oldal
Beszámoló a Betegirányító Szolgálat 2018. évi tevékenységéről	85. oldal
Beszámoló a Gazdasági Csoport 2018. évi tevékenységéről	87. oldal

Az egészségügy a társadalom életét meghatározó nagy rendszer mindazon egyéni és közösségi elemek összessége, amelynek célja az egészség megőrzése, helyreállítása, illetve ezek feltételeinek megteremtése. Célja: a lehető legjobb egészségi állapot elérése a lakosság legszélesebb rétegeiben.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §. (1) bekezdés 4) pontja értelmében az egészségügyi alapellátás a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a alapján a települési önkormányzat feladatai között határozza meg az egészségügyi alapellátás körében az alábbi feladatokról való gondoskodást:

- o háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- o a fogorvosi alapellátásról,
- o alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- o védőnői ellátásról,
- o az iskola-egészségügyi ellátásról,

melynek Szombathely város önkormányzata intézményének létrehozásával és feladatainak meghatározásával kívánt eleget tenni.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlés 59/2015.(II.26.) Kgy. számú határozata alapján az alábbi hivatkozott törvény értelmében az Intézmény tevékenysége, feladatellátása kiegészítésre került 2015. április 1-től nevének Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezet-re történő változtatásával.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10.§ (4 a) pontjára tekintettel az önkormányzat kijelölése alapján – munkamegosztás és felelősségvállalás rendjére vonatkozó megállapodásban meghatározottak szerint – ellátja

2015. április 1-től

- az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ,
- a Mesebolt Bábszínház,
- a Savaria Szimfonikus Zenekar,
- a Berzsenyi Dániel Megyei Hatókörű Városi Könyvtár
- a Szombathely Városi Vásárcsarnok

2017. január 1-től

- a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum

az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Kormány rendelet 9.§ (1) bekezdése (a) pontjában meghatározott pénzügyi, gazdasági, adminisztrációs feladatait.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ a Széchenyi 2020 Terv keretében meghirdetett EFOP-1.8.19-17 kódszámú „Az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztése – népegészségügy helyi kapacitás fejlesztése” című

pályázaton „Egészségfejlesztési Iroda kialakítása a szombathelyi járásban” címmel pályázott. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 90 millió forint vissza nem térítendő uniós támogatásra érdemesnek ítélte meg a pályázatot és a támogatási kérelmet. Az intézménynek a projekt megvalósítására két év áll rendelkezésére, vállalva további három évre kötelezettségként a projekt eredményeinek fenntartását Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének támogatásával. Az iroda munkatársainak feladata a Szombathelyi Járás lakossága számára egészségmegőrző, mentálhigiénés, preventív programok szervezése, amelyeken térítésmentes részvétel biztosít.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ feladata:

Működési területén biztosítja az egészségügyi alapellátást. Figyelemmel kíséri az egészségügy átalakulásának, átszervezésének jogszabályi változásait és intézményen belül realizálja megvalósítását.

Működési területén kívül biztosítja Szombathely város vonzáskörzetéhez tartozó települések fogorvosi ügyeleti-, és fogászati alapellátását, valamint megoldja, zökkenőmentesen megszervezi a kislaboratórium vér- és egyéb anyagának szállítását a vérszállítási körbe bevont Vas megyei településekről.

Feladatait 44 telephelyen látja el, melyből 9 rendelő épületegyüttese és az intézmény székhelye tartozik intézményi kezelésbe a többi telephelyünk közös használatú – bölcsőde, idősek klubja, iskola, kórház – épületegyüttesben található meg.

Fogorvosi és fogászati ügyeleti feladataink ellátására 29 Vas megyei településsel van feladat ellátási szerződésünk.

A kislaboratóriumi vér- és egyéb anyagának szállítása 70 vérszállítási körbe bevont településről történik szerződés alapján.

2010. március hónapjától a szombathelyi háziorvosi rendelőben 6 telephelyen működteti a vérvételi helyeket önkormányzati támogatásból.

Az Egészségfejlesztési Iroda székhelye intézményünk Nádasy Ferenc u. 4. szám alatti telephelyén van, feladata megszólítani mindenkit, aki tenni akar valamit az egészségéért, Szombathely és járása lakosságának egészségvédelme, az egészségtudatos magatartás népszerűsítése, a megelőzés fontosságának hangsúlyozása, a társadalom figyelmének ráirányítása az egészségmegőrzés fontosságára, mindezek eljuttatása a lakosság minél szélesebb rétegéhez. A Nádasy utcai épület helyt ad továbbá védőnői tanácsadóknak, a védőnői szakmai műhelynek a Szombathelyiek Egészségéért Egyesületnek.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése az 51/2015. (II.26.) számú határozatával elfogadta a „Szent Márton Köpenye Szociális Programot”, amelynek egyik részeleme komplex egészségnevelési program kidolgozása a város óvodásai, általános és középiskolásai részére. Legfőbb célja pedig, hogy az egészségtudatos magatartás folyamatosan beépüljön a gyermekek mindennapjaiba. Az Egészségügyi és Közszolgálati Osztály kérésére a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Gazdasági Ellátó Szolgálat Védőnői Szolgálatra olyan komplex egészségfejlesztési tervet állított össze, amely egymásra épülő, egymást erősítő programokat tartalmaz, korosztályokon átívelő, ugyanakkor mindig az adott életkori fordulópontokon jelentkező problémákra, rizikókra reflektál, előadások, interaktív foglalkozások, játékok, szemléltető eszközök, drámapedagógia eszközrendszerével. Mindezek a hagyományos, közvetlen, iskolai tanórai keretek mellett nagy volumenű, városi rendezvényeken jelentek meg.

A programok ingyenesek voltak, minden óvodás és iskolás gyermek számára elérhetőek, egyúttal a gyerekeken keresztül számos családhoz is eljutottak. A Közgyűlés 10/2016. (I.28.) Kgy. sz. határozatával támogató döntésének köszönhetően a program nem egy évre szólóan, hanem folyamatosan működni fog városunkban.

A teljes körű, sikeres megvalósításához előzetesen megkerestük a szombathelyi köznevelési intézményeket, akik előzetes visszajelzésük alapján, részt kívántak venni a programban, az abban foglaltak megvalósítását támogatták.

1. „Légy egészséges, mint a makk!” - Egészségnevelési program az óvodákban
Részvevő 21 óvoda iskolába menő 398 fő kisgyermek
2. „Egészség tetőtől talpig!” – programok az általános iskola 2. osztályosai részére
777 fő részvételével valósult meg.
3. „Segítség, kamaszodom!” – alternatív program általános iskola 4. osztályában
összesen 437 fő vett részt, a megvalósításában a Pedagógia Plusz élménypedagógusai által történt
4. „Akkor és ott nemet mondani...” – toxikológus előadása az általános iskola 7. osztályosainak, a rendezvényen 805 fő hallgatta meg az előadást.
5. „Vigyázz magadra!” – interaktív előadás a középiskolák 9. évfolyamának 1642 fő diákja vett részt a programon.
6. „Egészség? Megéri!” – Egészség-műveltség városi vetélkedő – a középiskola 10-évfolyamának - 12 középiskola 8 fős csapata (96 fő diák) mérte össze tudását. A szurkolótábor, mely középiskolás diákokból állt, megtöltötte az Agora Sportház lelátóit.
7. „Szereted? Szórakozol?” – Dr. Hevesi Kriszta pszichológus előadása a középiskolák 12. évfolyamának, összesen 498 fő részvételével valósult meg.

A város oktatási intézményeibe beiratott óvodásai és tanulói közül összesen 4653 fő vett részt a programokon. Mindezen tevékenységeket koordinálja az Egészségfejlesztési Iroda, bonyolítja a Védőnői Szolgálat, tartalommal a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság, az OMSZ, Pedagógia Plusz Szolgálat és a Diáksport Egyesület, valamint az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ munkatársai töltötték meg.

A háziiorvosi rendelések adminisztrációs terheinek csökkentése és a betegre jutó tényleges gyógyítási idő megnövelése érdekében **betegirányítási rendszer** került kialakításra a Váci Mihály utcai felnőtt háziiorvosi rendelőben 2014. június 1-től, majd a Kiskar utcai felnőtt és gyermek háziiorvosi rendelőben, továbbá a Szűrcsapó utcai felnőtt háziiorvosi rendelőben 2015. július 1-től. A betegirányító rendszernek köszönhetően csökken a betegek várakozási ideje, gyorsabban és rugalmasabban lettek intézhetők az adminisztrációs jellegű ügyek, ezáltal több idő jut a tényleges betegellátásra.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 338/2017. (XII.14.) Kgy. sz. határozata alapján 2018. március 1. napjával a Szent Márton u. 20. szám alatti felnőtt háziiorvosi rendelőegységben is betegirányító rendszer került kialakításra, amely 2019. március 1. napjától a 318/2018. (XII.10.) Kgy. sz. határozat alapján a házi gyermekorvosi rendelő betegirányítási feladatait is ellátja.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 318/2018. (XII.10.) Kgy. sz. határozata alapján 2019. május 1. napjával a Rumi út 74. szám alatti felnőtt háziiorvosi rendelőegységben is betegirányító rendszer kerül kialakításra.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Korm. rendeletben foglalt rendelkezésekre tekintettel a **gazdasági Integráció** az alábbi feltételekkel valósult meg:

Az érintett intézmények előirányzatok feletti rendelkezési jogát továbbra is valamennyi előirányzatra kiterjedően határozza meg a közgyűlés, amely azt jelenti, hogy az intézmények önálló költségvetése minden az intézmény feladat-ellátásához, működéséhez kapcsolódó előirányzatot tartalmaz, az ezek terhére történő kötelezettség vállalás az intézmény hatásköre. Kötelezettség vállalásra azonban kizárólag a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete ellenjegyzése mellett lesz jogosult az intézmény vezetője.

A munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét a Közgyűlés által 242/2017. (IX.14.) Kgy. számú határozatával jóváhagyott „Munkamegosztási Megállapodás” tartalmazza, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet ide vonatkozó paragrafusának rendelkezési szerint. A GESZ az intézmények gazdálkodás végrehajtási, a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli feladatait látja el, a működtetéssel összefüggő feladatokért továbbra is az intézmények felelnek.

A GESZ működésének személyi feltételei

Intézményünk költségvetési létszámkerete 2018. évben az Egészségfejlesztési Iroda létrehozásával és a betegirányító rendszer bővülésével 98 főre változott, szakmai létszám 64 fő, intézményi üzemeltetési létszám pedig 34 fő.

Az intézmény statisztikai dolgozói létszáma 82 fő, mely kiegészül a megbízási jogviszonyban foglalkoztatottak 8 órára számított létszámával, mely 21 fő.

A szakmai létszám megfelel a jogszabályi előírásoknak, betöltetlen állás az előző években 1 db ifjúság-orvosi állás volt, mely 2018. évben sajnos 2 db-ra változott. Az álláshelyek meghirdetése, mind – az előírásoknak megfelelően – a KSZK honlapján mind a helyi sajtóban is hirdetésre került, de pályázók hiányában az álláshelyeket nem tudtuk betölteni, a feladat ellátása megbízási szerződés keretében házi orvosokkal történik.

Az egyetemi, főiskolai és felsőfokú végzettségű dolgozók aránya: 80%

Szombathely Megyei Jogú Városban 2018. évben 35 felnőtt-, 16 gyermek házi orvosi; 12 felnőtt-, 2 ifjúsági-, 4 gyermek fogászati, valamint 4 főállású ifjúság-orvosi szolgálat működött. A további személyi változás az év folyamán nem történt.

2008. évben megalakult Keszthelyen az Országos Alapellátási Szövetség, melynek egyik alapító tagjai vagyunk, a 2018. április hónapban Keszthely városában megtartott éves Közgyűlésen az intézmény igazgatóját megválasztották alapellátási alelnökné.

Képzés, továbbképzés

Az intézmény támogatja dolgozóinak tanulási, képzési elképzeléseit. Ezzel segítve az ismeretek állandó szinten tartását és fejlesztését.

A képzésekhez való hozzájutás lehetősége a dolgozók között jelentős, mert az intézmény támogatja a jogszabályi kötelezettség által előírt creditpontos továbbképzéseken való részvételt.

Pénzügyi-számviteli területen 4 alkalommal összesen 13 fő, munkaügyi területen 1 alkalommal összesen 2 fő, fogorvosi területen 1 fő 3 alkalommal, fogászati asszisztensi területen 1 fő 3 alkalommal, ifjúság-egészségügyi asszisztens 1 alkalommal vett részt kötelező továbbképzéseken, adatvédelmi területen 5 fő 4

alkalommal, egészségfejlesztés területén 10 alkalommal 5 fő, egészséges várások rendezvényén 3 alkalommal összesen 4 fő vett részt.

A legnagyobb hányadú továbbképzési részvétel a védőnői területen volt 2018. évben. Ezek részben pontszerző, másrészt ismeretfejlesztő továbbképzések, kongresszusok. A folyamatos önképzés érdekében csoportmegbeszéléseket tartottak, részt vettek a szakmai műhely előadásain a szakmai továbbképzésen megszerzett ismeretek átadása érdekében, ami többször kibővült az éppen aktuális témakörök átbeszélésével, melyre külső előadót is meghívtak.

A továbbképzések főbb témakörei:

- Mérlegképes könyvelők kötelező továbbképzése
- Szakmai konferencia ASP, GORDIUS
- SALDO által szervezett szakmai nap
- „A szolgáltató kormányhivatali és közigazgatási modell bevezetése” munkaügyi szakemberek részére
- Dent Aktál II. Szombathelyi továbbképző nap
- Raab Dent – gyermek és felnőttkori direkt restaurációk sajátossága
- „A fogorvostudomány aktuális kérdései”
- „Egészségügyi szakdolgozók jogai, kötelezettségei”
- „Fogászati egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzése”
- Kommunikációs konfliktuskezelési továbbképzés
- GDPR-adatvédelmi konferencia
- Adatvédelmi tisztviselő képzés
- Egészségügyi 5dimenzióban
- KEF szakmai nap
- EFI szakmai nap
- Családbarát szülészet és komplex várandósgondozás
- Jó gyakorlatok az iskolavédőnői munkában
- Iskolai egészségfejlesztési modellprogram módszertani felkészítő
- Védőnői Konferencia
- Születés, mint szubjektív élmény
- Iskolavédőnőknek szóló kineziológussal történő szakmai megbeszélések
- MAVE ülés
- Kommunikációs konfliktuskezelési továbbképzés
- Egészségtudatosság fejlesztése 7-18 éves korosztály részére
- Csecsemőmasszázs
- MESZK ülés
- Fejlesztő nevelés-oktatás kérdései a gyakorlatban
- Konfliktusok megelőzése és konfliktuskezelés az egészségügyi szakdolgozói munka során
- MEOK Szülészeti és Újszülött Osztály védőnők számára szervezett látogatása, védőnői munkaértekezlet
- XXIX. Szülésznő-védőnő Konferencia
- Korai fejlesztő tevékenységet bemutató szakmai délután

- EFI stresszkezelő program
- Megyei védőnői munkaértékelés
- MAVÉ Szűrővizsgálatok az alapellátásban
- Védőnői dropprevenció
- KEF konferencia

Szakmai elismerések

- Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének az egészségügy területén adományozható „Kiemelkedő Egészségügyi Munkáért-díj II. fokozat”-ban részesült Kisőrsi Ferencné iskolavédőnő.
- „Jó gyakorlat az iskolavédőnői munkában” c. pályázaton III. helyezést ért el Csuk Zsuzsanna iskolavédőnő az „Egészség-extra-diáknaplár a tanév hónapjaira” című pályaművével.

Jelentősebb karbantartási- és felújítási munkák 2018-ban

Intézetünk nyomon követte a kezelésünkben lévő épületek, orvosi rendelők, illetve a hozzá tartozó helyiségek műszaki állapotát, folyamatos karbantartást biztosít a víz-, villany-, asztalos-, lakatosipari munkák vonatkozásában. A rendszeres feladatok ellátásán felül:

- Elkészítettük a rendelési idők tájékoztató tábláit
- Megszerveztük az egészségügyi és saját foglalkoztatottjaink részére a tűzvédelmi oktatást, lefolytattuk a „legionella” ellenőrzéseket.
- Megújítottuk a vagyonvédelmi berendezések beléptetését és megvalósítottuk pontos dokumentálását. Egyénileg, adatvédelmi szempontoknak megfelelően új belépési kódok lettek kiadva a felhasználóknak. A már nem használatos hozzáférések törlésre kerültek. Az épületek riasztási folyamatait utólag is személyhez kapcsolhatóan nyomon követhetővé tettük.
- Jogszabályi változások miatt kiadtunk, módosítottuk a veszélyes hulladékkezelési és infekciókontroll szabályzatokat.
- Európai Unió pályázati forrásból létrejött az Egészségfejlesztési Iroda, mely elhelyezésének előfeltételeit megteremtettük a Nádasy 4. szám alatti épületünkben.
- Elvégeztettük a fogorvosi rendelőegységekben a vízminőség ellenőrzését, különös figyelemmel a legionella baktérium fertőzöttségre. Ahol a kórokozók határérték feletti jelenlétét tapasztaltuk, ott a vezetékes ivóvíz rendszer fertőtlenítése megtörtént.
- A rendelőegységek gázkazánjainak éves rendszeres felülvizsgálatát elvégeztettük.

Az egységek tekintetében az alábbi jelentősebb feladatokat végeztettük el tervezett költségeknek megfelelően:

Váci rendelőegység

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Szűrcsapó utcai orvosi rendelők

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Szent Márton utcai rendelők

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Jáki úti rendelő

- Teljes körű kötelező jellegű tisztasági festési munkálatok.
- A rendelőegység beltéri ajtajainak átfestése.
- A külső fémkerítés átfestése.

Deák utcai rendelő

- Teljes körű kötelező jellegű tisztasági festési munkálatok.
- A rendelőegység beltéri ajtajainak átfestése.

Kiskar utcai rendelő

- Világítások további korszerűsítése a rendelőben.
- Felnőtt rendelők feletti tetőszigetelés javítása.
- Fűtésrendszer újra-szabályoztatása a hatékonyabb működés érdekében.
- Kiviteli terv készült az új alapellátóhoz (Markusovszky 8.) kapcsolódó pályázati források alapján megvalósítható felújításról.

Fogaras utcai gyermekorvosi rendelő

- Belső burkolatok javítása, felújítása.

Selmec utcai orvosi rendelő

- Váró burkolatának részleges cseréje, javítása.
- Mozgássérült WC penészmentesítése és páramentesítésének megoldása.

Rumi úti felnőtt háziorvosi rendelő

- A kialakítandó betegirányító helyiség felmérése.
- Teljes körű kötelező jellegű tisztasági festési munkálatok és ezen felül az ablakok újra lazúrozása, régi beltéri ajtók zománcozása.
- Az ablakok párkányozása.

- Lakossági bejelentés alapján a rendelőegység és a közút közötti út és járdaszakasz javíttatása.

Március 15. tér háziorvosi és fogorvosi rendelők

- A mindennapi karbantartási feladatokon kívül jelentősebb munkálatok nem történtek.

Anyatejgyűjtő Állomás

- A balesetveszélyes bejárati burkolatok javítása, felújítása.

Egészségfejlesztési Iroda, Nádasdy F. u. 4.

- A védőnői szolgálat teljes körű kötelező jellegű tisztasági festési munkálatok, beltéri aajtajainak átfestése.
- A régi pincehelyiségek felújításával létrehoztunk egy új anyagraktározási célra kialakított helyiséget és egy a GESZ feladatellátásához szükséges központi irattárat.

HCH

- Bejáratok fölé új esővédő szerkezetek építtetése.
- Bejáratok feltöredezett, balesetveszélyes burkolatainak cseréje a csúszásveszély elhárítása érdekében.

Kerttel rendelkező egységeknél

- A Rumi úti-, a Jáki úti-, a Selmec úti-, és Fogaras úti orvosi rendelőkben és a HCH-ban az igényeknek megfelelően kertrendezési munkákat végeztünk. (fűnyírás, sövénynyírás, metszések, gyomtalanítás, lombtalanítás stb.) A munkálatokat a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. végezte.

Külön forrásokból megvalósított felújítások:

Váci rendelőegység:

- ENFI energetikai korszerűsítés pályázat keretében napelemek kerültek a tetőre, megvalósult a külső hőszigetelés, új akadálymentes bejárat lett kialakítva, korszerűsödött az épület energetikája.
- Az ENFI energetikai felújítással párhuzamosan költségvetési maradványból és polgármesteri külön keretből sor került az épület tetőfelújításaira, palák teljes cseréjére, a tetőkieresztés lambériázására és az épület körüli drén-csővezetésre, hogy a régi falazatok nedvesedését megakadályozzuk, csökkentjük.

- Balassa Péter képviselő úr külön keretéből higiéniai szempontok miatt kialakításra került plusz egy személyzeti mellékhelyiség.

Szent Márton utcai rendelők:

- 338/2017 (XII.14.) Kgy. sz. határozat alapján biztosított keretből kialakításra került a betegirányító helyiség a meglévő vérvételi hely átalakításával és elindult a betegirányítás 2018 március 2-ával.

Jáki úti rendelő:

- Külön erre a célra a 339/2017 (XII.14.) Kgy. sz. határozat biztosította forrásból az „egy orvos – egy rendelő” megvalósítás érdekében az épület átalakításának tervezetése megtörtént, engedélyezett építési tervdokumentáció és költségbecslés készült.
- ENFI energetikai korszerűsítés pályázat keretében a még régi ablakokat kicserélték, napelemeket kapott az épület, megvalósult a külső hőszigetelés. Hőszivattyút üzemeltet be, ezáltal modern, hatékony fűtésrendszer valósult meg. Az épületben 2 akadálymentes mellékhelyiség is kialakításra került.
- Az ENFI-s kivitelezéshez kapcsolódóan megrendelésre került az épület villamos betáplálásának bővítése is, melyre az Önkormányzat biztosított külön fedezetet.

2018. évi tárgyi eszköz beszerzések

Az intézmény részére az üzemeltetéséhez szükséges alábbi tárgyi eszköz beszerzésekre került sor:

- 4 db HP nyomtató
- 9 db telefonkészülék
- 2 db tolóajtós szekrény
- 5 db irodai szék
- 11 db lábtámasz
- 1 db fúrókalapács
- 1 db akkus fúró-csavarozó
- 1 db kávéfőző

2018. évben beszerzésre került egy TOYOTA AURIS TS 1.3 személygépkocsi, továbbá az intézmény weboldalának fejlesztésére és az alkalmazott költségfelosztó program bővítésére is sor került, valamint MC office 2016 programot is vásároltunk.

A Humán Civil Ház számára beszerzésre került egy notebook, vérnyomásmérő készülék, egy létra, megállító táblák, továbbá év végi ünnepkörhöz kapcsolódóan egy műfenyő.

A gyermek fogorvosi szolgálat számára 2018 évben egy kórtermi széket vásároltunk.

Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Védőnői Szolgálat szakmai munkájának jogszabályban előírt dokumentálását „Stefánia” Védőnői Dokumentációs és Jelentő Rendszer használatával végzi. A szolgálat telephelyek közti mozgása (védőnői munkaszoba, védőnői tanácsadó, iskolaorvosi rendelők) miatt laptopokon végzi a telephelyeken a munkát. A biztonságos adatvesztés nélküli munkavégzéshez megbízható számítógépek használata nagyon fontos, ezért a 38 fő védőnői szolgálatból (14 fő iskolavédőnő, 24 fő területi védőnő) 7 elavult laptop került selejtezésre és a munka folyamatos biztosítása érdekében 7 db notebook került beszerzésre a NEAK által biztosított forrásból.

Iskolavédőnő számára beszerzésre került

- 1 db íróasztal
- 1 db szekrény
- 2 db falipolc
- 2 db vérnyomásmérő
- 1 db mikrohullámú sütő
- 14 db mobiltelefon

Területi védőnők számára beszerzésre került

- 1 db irodai szék
- 1 db vérnyomásmérő
- 1 db csecsemőmérleg
- 1 db iratmegsemmisítő
- 24 db mobiltelefon

Egészségfejlesztési Iroda részére a projekt által biztosított pályázati forrásból beszerzésre került notebook 4 db, projektor 1 db, mobiltelefon készülék 4 db, bútorok, konyhai gépek, sporteszközök, magasságmérő szalag, állványos mérleg, flipchart tábla, konyhafelszerelési tárgyak, továbbá office 2016 operációs rendszer, valamint weboldal fejlesztésre került sor. Az Iroda számára saját forrásból telefonkészülék került beszerzésre.

A Egészségfejlesztési Iroda részére a Szent Márton Köpenye program keretében hangszóró és az évvégi ünnepkörhöz műfenyő.

A Jáki úti vérvételi hely számára szekrény beszerzésére került sor. **Betegirányítás** kialakítása kapcsán a Szent Márton úti rendelőegységben telefonrendszer került kiépítésre, székek, íróasztal, műszerszekrény, létra került beszerzésre.

A pénzügyi lehetőségeket és a szakmai elvárásokat figyelembe véve takarékos gazdálkodással próbáltuk épületeink állagmegóvását biztosítani, eszközeinket pótolni, fejleszteni.

Havonta ülésezik a Kollegiális Házi orvosok Vezető Testülete, és a Kollegiális Fogorvosok Vezető Testülete, az ülés összehívásáról Szombathely Megyei Jogú Város Egészségügyi és Közszolgálati Osztály gondoskodik. Résztevők Szombathely Megyei Jogú Város jegyzője, az Egészségügyi, Kulturális és Koordinációs Iroda képviselője, kollegiális vezető házi orvosok, fogorvosok, járási tisztifőorvos és a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ igazgatója.

Negyedévente, illetve alkalmasszerűen az aktuális témák megtárgyalására értekezletet tartunk az igazgató irányításával, melyen részt vesznek az iskolavédőnők (általános és középiskola) és a területi védőnők koordinátorai, továbbá a fogászati egység képviselője, a Humán Civil Ház munkatársa és az Egészségfejlesztési Iroda vezetője.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ tevékenységi köre az alábbi szakmai területek tevékenységével foglalható össze, amelyekről az alábbiakban számolunk be.

Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetéhez a gazdasági integrálás után tartozó intézmények működőképessége érdekében megtett intézkedések.

- a) A napi együttműködés a gazdaságilag GESZ-hez tartozó intézményekkel.
- b) A Munkamegosztási megállapodásokban rögzített Szabályzatok folyamatos elkészítése és a jogszabályi változások szerinti aktualizálása.
- c) Munkamegosztási megállapodásokban rögzített pénzügyi, gazdálkodási feladatok kialakítása megtörtént, a napi tevékenységünk során figyelemmel kísértük az intézmények pénzügyi, gazdasági működését.
- d) Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 344/2017. (XII.14.) Kgy. sz. határozatával jóváhagyta a GESZ és gazdálkodási feladatkörébe tartozó intézmények belső ellenőrzési tervét. 2018. évben hat intézményt érintően az intézmény pénzkezelő, pénzbeszedő helyén a készpénzkezelés rendjének ellenőrzésére került sor, hét intézmény esetében gépjármű használat szabályozottságának és szabályszerűségének vizsgálata került lefolytatásra, két intézmény esetében az intézménynél foglalkoztatottak munkaidő meghatározása, vonatkozó jogszabályok, szabályzatok, munkaköri leírások és egyéb dokumentumok összhangjának vizsgálatára került sor.
- e) A gazdasági átszervezés folytán a „Munkamegosztási Megállapodás” tartalma szerinti a GESZ feladatkörébe utalt gazdálkodás végrehajtási, a finanszírozási, adatszolgáltatási, beszámolási és a pénzügyi, számviteli feladat ellátását, azzal, hogy az intézmények vezetőivel még szorosabbra fűztük a napi együttműködést, erre azért van szükség, hogy ösztönözzük az intézmények vezetőit a takarékos ésszerű gazdálkodás kialakítására a saját bevételek növelésére, a létszámgazdálkodás ésszerűsítésére, a működőképesség fenntartására.
- f) Az intézmények gazdálkodási folyamatai, könyvelési rendszerük kialakítása kezdetben eltérő volt, a 2018-as évben is törekedtünk arra, hogy az ésszerű

gazdálkodáshoz igazodó folyamatokat egységesítsük, átszervezzük és ezt folytassuk a következő gazdasági években. Ezáltal törekszünk a szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodásra.

- g) Elmondható, hogy 2018. évben biztosítani tudtuk a 7 intézmény pénzügyi, gazdasági tevékenységének folyamatos működését. Havonta minden intézmény vezetője tájékoztatást kapott az intézménye gazdasági folyamatairól, pénzügyi helyzetéről, folyamatos működőképesség fenntartásáról**

Az ifjúság- egészségügyben dolgozó orvosok és asszisztensek beszámolója a 2017/2018-as tanévben elvégzett munkájáról

1. Alapadatainkról, az Ifjúság-egészségügyi ellátás tárgyi és személyi feltételeiről

Az oktatási intézményben tanulók egészségi állapotának felmérése, testi és szellemi fejlődésének követése megtörtént, a szükséges szűrővizsgálatokat az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet iránymutatásának megfelelően elvégeztük, az egyénre szabott és csoportos egészségnevelésben részt vettünk, valamint a gyermekek egészségvédelme érdekében számos lépést tettünk.

A rendelők tárgyi felszereltsége folyamatosan kiépítésre és lecserélésre került. Az iskolában az internet-hozzáférés, ahol szükséges volt mobil internet segítségével megvalósult. Az adminisztratív feladatok elvégzése gyorsabbá, pontosabbá, egységesebbé vált. Az iskolai illetve az egészségügyi (háziiorvosi, szakrendelői, laboratóriumi) hálózatokkal való összeköttetés továbbra is hiányzik, pedig jelentősen gyorsítaná, egyszerűsítene a kommunikációt.

Egyes helyeken változatlanul problémát okoz a vezetékes telefonkapcsolat létesítése, mely a védőnőknek adott mobiltelefonok segítségével megoldódott.

Szombathely városban 4 ifjúság-orvosi körzet van kialakítva, ebből jelenleg 2 megállapodás alapján vállalkozási, 2 közalkalmazotti foglalkoztatási formában működik. Az 1 fő közalkalmazotti praxis tartósan üres, többször meghirdetésre került az ifjúság-orvosi állás. Ellátását megbízási szerződéssel 2 fő háziiorvos látja el. A másik közalkalmazotti praxis 2018. augusztus 31. napjáig volt vállalkozó iskolaorvossal betöltött, az álláshely meghirdetésre került, de betöltésre nem került, így a feladatokat 2018. szeptember 1. napjától 4 fő háziiorvos látja el megbízási szerződéssel. Ez a változás a 2017/2018. évi tanévet nem érintette.

A 2017/2018-as tanévben 1 közalkalmazotti formában működő iskolaorvosi körzet által ellátott középfokú oktatási intézménybe beiratkozott tanulók létszáma 1362 fő volt, melyből 542 fő a szakközépiskolás, 266 fő a szakiskolás tanulók száma, 554 fő diák pedig gimnáziumban folytatott tanulmányokat.

Iskola típusok:

Gimnázium:	40,68 %
Szakközépiskola, szakiskola:	59,32 %

2. Beszámoló a rendszeresen ismétlődő feladatokról

a) Beszámoló az iskola-egészségügyben dolgozó orvos rendszeresen ismétlődő feladatainak elvégzéséről

A tanulók egészségi állapotának szűrése, követése

Az adott tanévben a középfokú oktatási intézménybe beiratkozott 1362 fő tanuló közül 988 fő vizsgálata történt meg a szűrővizsgálaton. Valamennyi tanulónál részletes anamnézis felvétel, illetve szükség esetén anamnézis kiegészítés mellett alapos belgyógyászati, mozgásszervi, bőr és fogászati vizsgálat történt. Értékelésre kerültek továbbá az érzékszervi szűrővizsgálatok eredményei, valamint a gyermek szomatopszichés állapota is. Tájékoztató, szűrő jellegű neurológiai vizsgálatot is végeztünk az esetleges eltérések felderítése céljából.

Leghatékonyabbnak a mozgásszervi szűrés bizonyult, mert a tanulók 25 százalékánál, azaz 336 főnél találtunk eltérést, mely az előző évhez képest (330 fő) minimális emelkedést jelent.

Ugyancsak eredményesnek mondható a fogászati szűrés, mely valamennyi vizsgálaton átesett tanulónál megtörtént, számos diáknál észleltünk eltérést, őket ismételt fogászati szakrendelésre hívták be az iskola fogorvosok.

A vérnyomás-ellenőrzések alkalmával 6 főnél tapasztaltunk kóros értéket. A magas vérnyomás zömmel a túlsúlyos esetekkel magyarázható. Ezen tanulókat a továbbiakban rendszeresen kontrolláltuk, indokolt esetben szakrendelésre küldtük. Azokat a diákokat, akiknél a hipertónia igazolódott, gondozásba vettük. A golyvaszűrés kapcsán 3 tanulónál észleltünk rendellenességet. Hallásvizsgálat során kóros eredményt 10 esetben kaptunk.

A szűrővizsgálataink során tapasztalt eltérések miatt 200 tanulót irányítottunk különböző szakrendelésekre; például fogászatra, szemészetre, ortopédiára, laboratóriumba, sebészetre, nőgyógyászatra, bőrgyógyászatra, kardiológiára, ABPM szűrésre, röntgenvizsgálatra stb. Ebből 116 esetben a gyanú beigazolódott.

A krónikus beteg, valamint a testi, szellemi, érzékszervi fogyatékos tanulók követésére, ellenőrzésére fokozott gondot fordítottunk. Összesen 531 fő egészségügyi okból gondozott tanulót regisztráltunk és 29 fő szociális okból igényel gondozást. Gondozási tevékenységünkkel a különböző szakrendelések, gondozóintézetek munkáját szerettük volna segíteni, kiegészíteni, esetleg még hatékonyabbá tenni.

Üdülés, táborozás előtt álló tanulóknál a szükséges orvosi vizsgálatokat elvégeztük.

Alkalmassági vizsgálatok elvégzése

A tanév során a 9. és 13. évfolyamos diákok kötelező pályaalkalmassági vizsgálata megtörtént, másodfokú pályaalkalmassági vizsgálatra utalásra nem került sor. Számos esetben került sor pályaválasztási tanácsadásra részben a már beíratott, részben a leendő tanulók számára. Több alkalommal kerestek meg szülők és pedagógusok is kérdéseikkel, problémáikkal.

A tanév elején elkészített testnevelési csoportbeosztás folyamatos korrekcióra szorult, hiszen a tanév során is fordultak elő olyan megbetegedések, sérülések, melyek a normáltól eltérő testnevelési csoportba sorolást tettek szükségessé, illetve az időközben gyógyult tanulók felmentése indokolatlanná vált. 52 főt soroltunk könnyített testnevelési csoportba, 15 tanuló egészségi állapota tette szükségessé a gyógytestnevelésen való részvételt, 45 tanulónál pedig teljes felmentést javasoltunk. Összesen 112 tanulót érintett a különböző testnevelési kategóriákba sorolás. A gyógytestnevelési csoportba javasolt tanulók a foglalkozásokon megjelentek, az ott végzett gyakorlatokat hasznosnak, eredményesnek találták. A könnyített testnevelési csoportba sorolt tanulók foglalkoztatásáról, terheléséről óralátogatások alkalmával, illetve a tanulók beszámolója alapján is tájékozódunk. Kapcsolatunk a testnevelőkkel folyamatos volt, az egyes tanulók által végezhető, illetve számukra nem ajánlott gyakorlatokról tájékoztatást adtunk, az egyes esetekben felmerülő problémákat megbeszéltük.

Az oktatási intézményben folyó étkeztetést rendszeresen ellenőriztük, beleértve az étlap áttekintését és véleményezését, valamint a konyha ellenőrzését. Figyelmünk az iskolai büfékre is kiterjedt, nemcsak közegészségügyi hiányosságokat kerestünk, hanem kínálatuk egészséges táplálkozásnak megfelelő átalakítására javaslatokat tettünk.

A dohányzási tilalom betartásának ellenőrzése is rendszeresen megtörtént. Ezen a területen a legtöbb oktatási intézményben hiányosságokat észleltünk, mely elsősorban a tanulók fegyelmezetlenségének, a tettenérés nehézségeinek tudható be.

Részvétel az oktatási intézmény egészségnevelő tevékenységében

A diákokkal való találkozásaink során - kellő időt és figyelmet szánva az egyénre bizalmi légkört tudunk kialakítani. Az így folytatott beszélgetések kiváló lehetőséget teremtettek arra, hogy személyre szabott egészségnevelést végezzünk. A négy szemközti beszélgetések lehetőséget kínáltak arra is, hogy a tanulókat konkrét kérdésekben is tájékoztassuk, felvilágosítsuk, a bennük felmerülő kérdésekre korrekt választ adjunk.

Beszélgetéseink során a betegségmegelőzés fontosságára és a szűrővizsgálatok mibenlétére is kitértünk.

A tanév során tartott egészségnevelési előadások is szerves részét képezték egészségnevelő tevékenységünknek.

Környezet-egészségügyi, balesetvédelmi feladatok

Az intézményi környezet - tantermek, gyakorlati helyiségek, tornaterem, egyéb kiszolgáló helyiségek ellenőrzése, a tanulók gyakorlati oktatásával kapcsolatos munkahelyi körülmények megtekintése megtörtént, az észlelt hiányosságokat jegyzőkönyvben rögzítettük a hibák korrigálására kiszabott határidővel együtt. A hiányosságok megszüntetését szintén leellenőriztük.

b.) Az iskola-egészségügyben dolgozó asszisztens rendszeresen ismétlődő feladatainak meghatározása

Az iskola-egészségügyben dolgozó 1 fő asszisztens részt vállal a szűrővizsgálatokból: az orvos megbízása alapján vérnyomásmérést, pulzusszámolást, vizeletvizsgálatot végez.

Az orvosi vizsgálathoz szükséges eszközök, műszerek előkészítésével teszi gördülékenyebbé a munkát. Feladatai közé tartozik az egészségügyi törzslapok, kartonok rendszerezése, előkészítése, adminisztrációs tevékenység végzése.

Az orvosi rendelőben szükséges fertőtlenítést rendszeresen végezte, a rendelő textíliáinak (köpeny, törölköző, lepedő) mosatásáról gondoskodott.

Rendszeresen megszervezte a veszélyes hulladék elszállítását.

A műszer- és gyógyszereszekrény rendszeres tisztítása megtörtént, a gyógyszereszekrényben lévő gyógyszerek hatástani csoportosításával azt áttekinthetőbbé, könnyebben kezelhetővé tette. A gyógyszerek lejárat idejének ellenőrzése, a lejárt szavatosságú gyógyszerek eltávolítása a biztonságos működés feltétele.

A rendelők megfelelő ellátottságához szükséges gyógyszereket rugalmas gyógyszerigénnyelssel sikerült biztosítani. Az anyagigénnyelssel kapcsolatos tennivalók bonyolítására negyedévente került sor.

3. Rendszerestől eltérő, speciális, rendezvényekhez kapcsolódó, egyedi feladatok

Elsősegélynyújtás keretein belül nemcsak az iskolában bekövetkező balesetek, sérülések elsődleges ellátása történt, hanem akut megbetegedés esetén is több alkalommal keresték fel a tanulók rendelőinket heveny panasszal. Ezt követően irányítottuk őket állapotuktól függően háziorvoshoz, illetve egészségügyi intézménybe, szükség esetén a mentőszállításról is gondoskodtunk, kíséretet szerveztünk.

Az iskolában a tanulók leggyakrabban a testnevelési órákon szenvedtek balesetet. A sérülések fajtái: ujjtörés, zúzódás, bokarándulás, térsérülés, repedés, agyrázkódás, vágott seb. Az iskolában lévő elsősegélydobozok megfelelő felszereltsége érdekében annak tartalmára vonatkozóan tanácsot adtunk.

Szinte valamennyi iskolában szerveztek egészségnapot, melynek programját munkatársaink egészségnevelő és felvilágosító előadásaival sikerült gazdagítani. Néhány intézményben az egészségnevelés egyes témáihoz kapcsolódó programokhoz vendégelőadók részvételére is igény merült fel, ennek szervezési feladatait is teljesítettük.

Számos információs anyag (szórólapok, plakátok) beszerzése is megvalósult, mellyel ugyancsak a tanulók hatékonyabb felvilágosítását, egészségnevelését segíthettük.

Iskolai szünetek (őszi, téli, tavaszi, nyári) idejére a dolgozók ügyeleti beosztását és a nyári tábor munkarendjének beosztását egyeztetés és a szabadságok ütemezése után a munkaügyi előadó készítette el. Az asszisztensnő a nyári napközis táborban az egészségügyi felügyeletben vett részt.

4. Adminisztratív feladatok, jelentések, statisztikák

Az ellátott gyermekekről rendszeresen nyilvántartást vezettünk, az információkat katonon rögzítettük.

Az ambuláns ellátásban részesültek személyes adatait, panaszait, a megjelenés időpontját, az észlelt eltéréseket, az alkalmazott kezelést és javaslatainkat minden esetben az ambuláns naplóban rögzítettük.

Igény esetén egészségügyi könyvet, illetve egészségügyi nyilatkozatot töltöttünk ki.

Iskolánként változó gyakorisággal vettek részt a tanulók sportversenyeken. Az ezt megelőző vizsgálatokat elvégeztük, a vizsgálatok eredményeit rögzítettük. Nyilatkoztunk a tanulók sportolásra való alkalmasságáról.

A tanév végén egészségügyi törzslapkivonatot töltöttünk ki a szükséges adatok és információk feltüntetésével, melyeket 2018. június 15-ig borítékoltunk. Ugyanezen határidővel az adott ifjúság-orvosi körzet munkájáról éves jelentést készítettünk.

Havonta elkészítettük a munkánk ütemezéséről szóló tervet és azt tárgyhót megelőzően leadtuk a munkaügyre.

5. Kapcsolattartás más intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel, médiával

A pedagógusokkal az oktatási intézmények szinte mindegyikében problémamentes volt a kapcsolat. Az egészségügyi információkról folyamatos tájékoztatást nyújtottunk, erre többek között a tanári értekezleteken való rendszeres részvétel is keretet

biztosított. Folyamatos kapcsolatban álltunk a testnevelőkkel és a gyógy testnevelővel is, ennek köszönhetően a testnevelési csoportbeosztással kapcsolatos információcsere kiválóan megvalósult.

Az iskolák ifjúságvédelmi felelőisével való együttműködésünk szoros volt és a kölcsönös segítségnyújtás jellemezte.

Több alkalommal folytattunk megbeszélést a tanulók szüleivel is annak reményében, hogy munkánk még több eredménnyel járjon, illetve a felmerülő problémák megoldásában egymás segítségére lehessünk.

Személyes és írásos kapcsolatban álltunk a különböző szakrendelések orvosaival, a háziorvossal, területi védőnővel is.

6. Képzés, továbbképzés

Az asszisztens rendszeresen részt vett a kötelező pontszerző továbbképzéseken, valamint egyéb, egészségneveléssel kapcsolatos, különböző szervezetek, intézmények által meghirdetett előadásokon is.

Természetesen egyéni képzési módszerekkel folyamatosan tájékozódunk a gyógyszerújításokról, új eredményekről.

Beszámoló az iskolavédőnk 2017/2018-as tanévre vonatkozó általános iskolai munkájáról

Szombathely városában 17 általános iskola működik, melyből:

- 12 állami iskola
- 2 egyházi iskola
- 2 alapítványi iskola
- 1 gyakorlóiskola

A védőnk munkáját az iskola - egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet, 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet - szűrővizsgálatok, 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet - járványügy, 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet – módosítások és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján végzik.

Az iskola-egészségügyi ellátás orvosi részét a házi gyermekorvosok továbbra is az oktatási intézménnyel kötött megállapodásuk szerint végzik.

A 2017/2018-as tanévben 14 főállású iskolavédőnk dolgozik a városban az iskolai körzetek 2018. január 1-jei átszervezését követően. Ettől a naptól kezdve 2 kollégánknak a szombathelyi Egészségfejlesztési Irodában dolgozik tovább.

Iskola egészségügyi adatok, védőnk szűrővizsgálatok

Beíratott tanulók:	6343 fő
Vizsgálatra kötelezett tanulók:	3120 fő
Megvizsgált tanulók:	3266 fő
Szakrendelésre utalt tanulók:	883 fő

A 2017/2018-as tanév során törvény által a vizsgálatra kötelezett osztályok a 2., 4., 6., 8. osztály volt, szűrésük és vizsgálatuk maradéktalanul megtörtént.

Védőnk szűrések a jogszabályi protokoll szerint: testtömeg, testmagasság, látásélesség, színlátás (6. osztályban), hallás vizsgálata és vérnyomásmérés. A szűrés időpontjáról, törvényben meghatározott rendjéről írásban tájékoztatjuk a szülőket és kérjük őket a gondozás korrekt lebonyolíthatósága miatti adatszolgáltatásra betegséggel, gyógyszereszedéssel kapcsolatban. Ezt követően sok új információt kapunk mely segíti munkánkat és jó kapcsolatot biztosít a szülőkkel.

Védőoltások az iskolában

A 2017/2018-as tanévben életkorhoz kötött kötelező kampányoltásra kötelezettek a 6. és a 7. osztályos tanulók voltak.

Szeptember hónapban a 6. osztályos tanulók **MMRVaxPro** oltóanyaggal történő kanyaró- rubeola-mumpsz oltása, október hónapban pedig **Boostrix** oltóanyaggal a diftéria-szamárköhögés-tetanusz elleni védőoltása történt meg.

A 7. osztályos tanulók szeptemberben esedékes **Engerix-B**, B-típusú májgyulladás elleni védőoltása zajlott le, akik az oltás II. részletét 2018. március hónapban kapták meg.

A 2017/2018-as tanévben tovább folytatódott az önkéntes alapon, lányok részére igénybe vehető HPV elleni védőoltás a 7. osztályosok körében. Ez az oltás is 2 részletből áll, 2017 októberében, majd 6 hónap múlva, 2018 áprilisában zajlottak az oltások.

A tanév során így összesen 2849 kötelező védőoltás beadása történt az általános iskolákban. A HPV elleni védőoltás beadására 439 esetben került sor.

A védőnő feladatai a védőoltások kapcsán:

- szülők tájékoztatása, értesítése az oltásról
- oltási kiskönyvek összegyűjtése, átnézése
- oltóanyag rendelés, szállítás
- adminisztratív feladatok (védőoltási kimutató, kiskönyv, jelentés, Stefánia rendszer)
- oltások felszívása, előkészület a beadásra
- oltás lebonyolításában segédkezés
- oltás utáni ellátás, felügyelet

Sajnálatos, hogy a kötelező védőoltások közül 18-at nem sikerült beadni, mert a szülők megtagadták azt. A védőnő az oltások előtt kéri az előzetesen kiosztott aláírt szülői beleegyezéseket és az oltási könyveket az oltások dokumentálása miatt. Az a szülő, aki ezt a beleegyező nyilatkozatot nem küldi vissza, tértivevényes levelet kap, melyben új időpontot jelölünk meg az oltásra. 3 tértivevényes értesítést követően a védőnő köteles hivatalos levélben a tisztifőorvosnak jelenteni a gyermek oltásának elmaradását, a tértivevények melléklésével, valamint jelzést küld a gyermekjóléti szolgálatnak is. A védőnő hatásköre, feladatai eddig terjednek. Ez sok odafigyelést, pontos adminisztrációt igényel.

Gondozási tevékenység

Az iskolában tanuló egészségügyi okból veszélyeztetett, illetve a krónikus betegség miatt fokozott gondozásra szoruló gyermek ellátására is kiemelt figyelmet kell fordítanunk.

A védőnő feladata:

- a gyermek állapotának nyomon követése,
- állapotváltozások figyelemmel kísérése,
- állapotromlás megelőzése,
- gyógyszerzedés ellenőrzése,
- felülvizsgálatok megtörténtének dokumentálása,
- tanácsadás.

A Stefánia védőnői dokumentációs rendszerben történik a gondozási csoportok szerinti nyilvántartás és a dokumentáció vezetése.

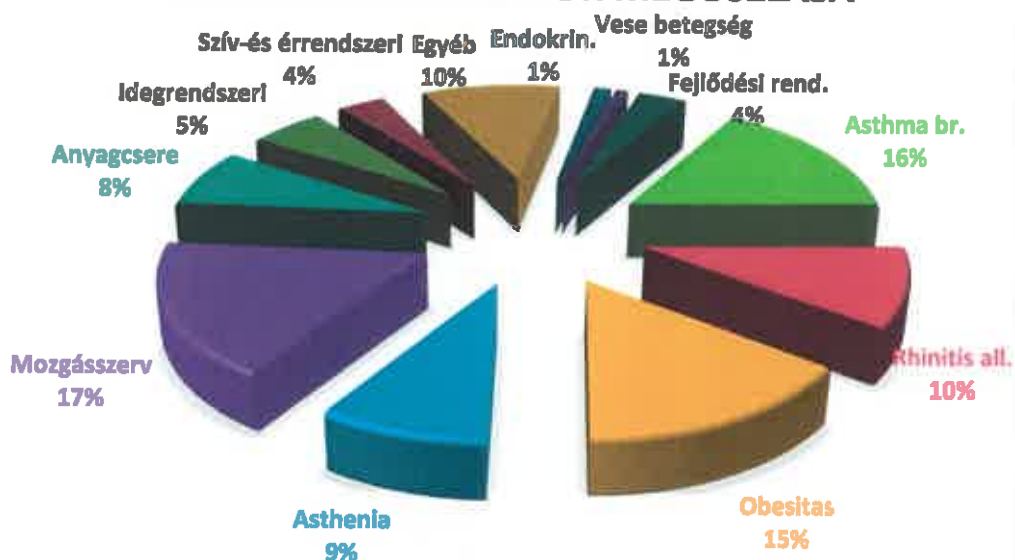
A leggyakoribb gondozási csoportok:

- Légzőszervi betegségek
- Anyagcsere betegségek
- Obesitas
- Szív- és érrendszeri betegségek
- Allergiás megbetegedések
- Mozgásszervi betegségek
- Idegrendszeri betegségek
- Vese betegségei
- Érzékszervi betegségek
- Endokrin betegségek

Gondozási csoport	2017/2018 tanév	2016/2017 tanév	2015/2016 tanév
Asthma bronchiale	270 fő	349 fő	404 fő
Rhinitis allergica	170 fő	192 fő	225 fő
Anyagcsere betegségek	125 fő	139 fő	79 fő
Obesitas	249 fő	302 fő	270 fő
Asthenia	145 fő	158 fő	186 fő
Szív- és érrendszeri betegségek	57 fő	52 fő	71 fő
Endokrinológia	20 fő	27 fő	15 fő
Mozgásszervi betegségek	283 fő	368 fő	382 fő
Idegrendszeri betegségek	89 fő	100 fő	103 fő
Vese betegségek	13 fő	11 fő	17 fő
Fejlődési rendellenesség	57 fő	63 fő	65 fő
Egyéb	169 fő	172 fő	80 fő
Összesen	1647 fő	1933 fő	1897 fő

GONDOZÁSI CSOPORTOK MEGOSZTLÁSA

A tanév elejei testnevelési csoportbesorolás kapcsán, az osztályvizsgálatok során, illetve célzottan a gondozott gyermek megkeresésekor kerül a kezünkbe az adott tanuló újabb szakorvosi lelete, mely alapján tovább folytatjuk, esetleg lezárjuk a diák gondozását. Régi, jó kapcsolat esetén a gyerek csak kopog az ajtón és lobogtatja nekünk a szakorvosi papírt, ezzel is megkönnyítve a munkánk.

A mozgásszervek betegségei miatt gondozottak száma magas. Nehézkes az ortopédiai szakrendelésre való eljutás, amíg az elváltozások nem okoznak kifejezett panaszt a gyermeknek, pedig az enyhébb esetek hatékonyabban kezelhetőek. A mozgásszervi elváltozások jó részében nem várhatunk gyors javulást. Hosszan tartó torna, gyógytestnevelés, gyógyúszás hozza csak meg a várt eredményt a gerinc-, mellkas- és láb elváltozásai kapcsán.

Sok gyermek kap fűzöt a gerincferdülése miatt. Ez nemcsak kényelmetlen a gyerekeknek, de sokan szégyellik is. Ilyenkor nagyon fontos a tanuló pszichés támogatása, esetlegesen az osztállyal való beszélgetés is, hogy miért fontos, hogy hordja ezt az, akinek szükséges, s hogy emiatt ne érje a viselőjét semmiféle hátrányos megkülönböztetés, csúfolás a társak részéről.

Viszonylag gyakori probléma a hypothyreosis, mely betegség esetében nagyon fontos a rendszeres szakorvosi kontroll, hiszen a hormonszint változásai meglehetősen tág határok között tudnak mozogni serdülőkorban. Ilyenkor azonnal reagálni kell, a gyógyszeradag megváltoztatására kerülhet sor. Tehát ezeket a gyerekeket nekünk is fontos nagy figyelemmel követnünk.

A légzőszervi betegségek között legtöbben az asztmások vannak. Szerencsére már nagyon jó gyógyszerek, inhalációs hörgőtágítók állnak a szakorvosok rendelkezésére, melyek használatával az asztmás gyerekek is aktív életet tudnak élni, sportolhatnak is. Azonban nagyon fontos a félévenkénti szakorvosi kontrollon túl, hogy mi is nyomon kövessük az állapotukat, hiszen könnyített testnevelésre szorulhatnak, vagy éppen az

állapotuk javulása következtében normál testnevelést is végezhetnek. S fontos, hogy erről mi is tudjunk és ezek alapján a testnevelőket is tanácsokkal lássuk el az ilyen gyermekek kapcsán.

Az obesitas továbbra is gond, már egészen fiatal kortól kezdve. Nagyon rosszak a fiatalok táplálkozási szokásai, a testmozgás szinte nem is szerepel a napirendjükben. Nekik nem elég a mindennapos testnevelés óra, célzottan rájuk szabott testmozgásra lenne szükségük. A testnevelés keretei között nem biztos, hogy sikerélményük van, mert a túlsúly miatt nem olyan gyorsak, nem olyan ügyesek. Az egyébként sem túl nagy önbizalmukra és kedvükre ez nincs jó hatással. Még kevésbé fognak „dolgozni” az órán. Az esetükben teljes életmódváltásra lenne szükség, ami nem csupán a gyermek életmódjára, hanem elsősorban a család életmódjára vonatkozik. A rossz szokásaikat kellene átfogó módon megváltoztatni. A gyermek egyedül - még ha van motivációja is – kevés sikert tud elérni. Gyakran látjuk azt, hogy a kövér gyermeknek a szülője is hasonló testalkatú a hasonló életmód miatt. S mivel ez az állapot még nem fáj, így nem is vesznek tudomást a problémáról. Pedig egyre több fiatal, sőt gyermek van a II. típusú – régen öregkorinak nevezett – diabetes határán; illetve tapasztaljuk, hogy vérnyomásuk enyhén emelkedett sok esetben.

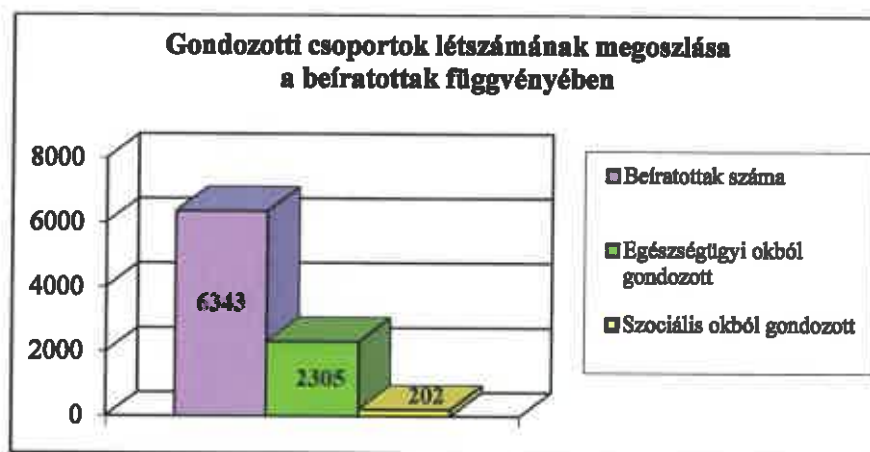
Másik testsúlymérés során tapasztalt eltérés, ha 3 súlypercentil alatti a gyermek. Ez az érték jelezhet ugyanúgy kedvezőtlen dolgot, mint a túlsúly. Az ilyen gyerek lehet vékony csontozatú, vékony testalkatú, öröklötten sovány gyermek. De állhat a soványság háttérében nem kellő mennyiségű étel fogyasztása is. Sajnálatos, de látunk ilyen eseteket is, mikor a gyermek szinte csak az iskolában eszik, mert otthon nem nagyon van mit. Nagyon fontos ilyen esetekben az éberség és a megfelelő társszervek bevonásával való segítségnyújtás. Állhat a háttérben felszívódási zavar, hormonális problémák, ezért minden újonnan felfedezett, szomatikusan fejletlen gyermeket háziorvoshoz irányítunk kivizsgálás céljából. Mindezek mellett sem ritka a fogyókúrázó, szándékosan nem evő, anorexia nervosa határán álló gyerek már általános iskolában is és nem csak a lányok körében. Az előző években átlagos testalkatú gyermek esetében a 3 percentil alá soványodás mindenképp fel kell, hogy hívja a figyelmünk erre. Gyanú esetén háziorvos segítségét kérjük, illetve a pszichológus segítségnyújtása képezi a terápia másik pillérét a család támogatása mellett.

Két oktatási intézményben történik a sérült tanulók ellátása. Az Aranyhíd Nevelési-Oktatási Integrációs Központban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, nevelése, oktatása folyik. A Bercsényi Miklós Általános Iskolában pedig az ép intellektusú mozgássérült gyermekek részesülnek speciális ellátásban.

Az érzékszervi gondozottak 90%-a szemüveges tanuló. Náluk fontos, hogy ne elégedjenek meg azzal, hogy egyszer rég kaptak egy szemüveget és azt gondolják, az egy életre szól. Nyomon kell követnünk az ő állapotváltozásukat is. Szemüvegük éles látást biztosít-e a számukra, hordják-e, járnak-e rendszeresen szakorvosi

ellenőrzésekre? Az egészségtudatosság erről is szól. Ezt kell a gyermekekkel megértetnünk, ami nem egyszerű feladat.

Ebben a tanévben 576 szemüveges tanulót tartottunk számon. Egészségügyi ok miatt összesen 2305 tanulót gondoztunk a 2017/2018-as tanév során. Vannak, akiket több betegség miatt is.

A 2017/2018-as tanévben 202 gyermek volt szociális okból gondozott az általános iskolákban.

A jelzőrendszer tagjaként fontos szerepünk van a szociálisan vagy más okból veszélyeztetett gyermek problémájának észrevételében és szükség esetén az intézkedés is a védőnő feladata. Itt a folyamat nem ér véget, hiszen a gyermekjóléti szolgálat munkatársával, az iskolával és egyéb segítő szakemberekkel kell a továbbiakban arra törekednünk, hogy a gyermek veszélyeztetettségét csökkentsük.

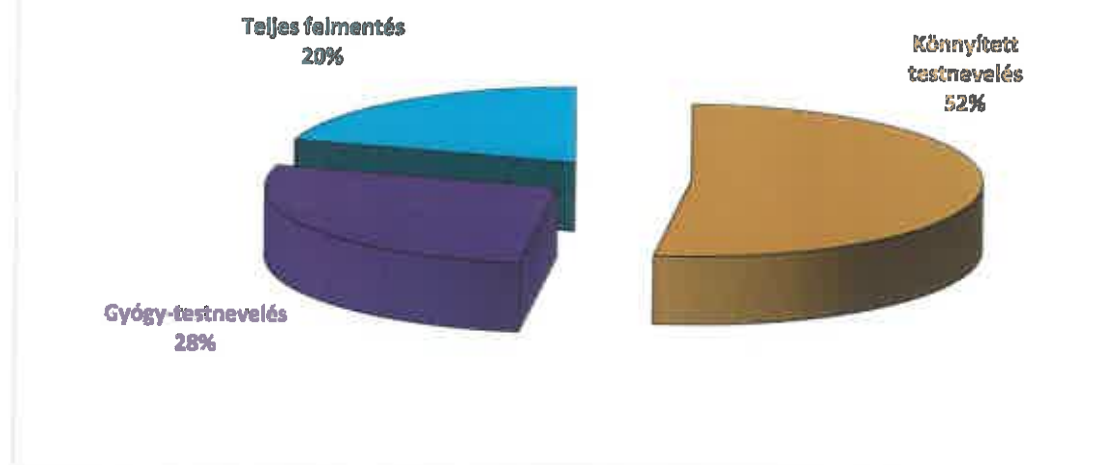
A védőnői gondozás, melyre akár egészségügyi, akár szociális ok miatt kerül sor, nagyon fontos eleme a mindennapi munkánknak. Ehhez elengedhetetlen a jó kapcsolat a szülőkkel, a gyermekekkel, a nevelőtestülettel, az orvosokkal és a szociális segítséget nyújtó szakemberekkel egyaránt. Jobb hatásokkal lehet dolgozni, ha van személyes kapcsolat, mely ápolására minden fél törekszik a problémamentes időkben is.

Testnevelés alól felmentettek

Fontos feladata a tanévkezdésnek feltérképezni a tanulók testnevelési alkalmasságát a szakorvosi javaslat alapján és az állapotuknak megfelelő mozgásformába sorolni őket.

Kategóriák	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015
I. Kategória - könnyített testnevelés	242 fő	254 fő	297 fő	333 fő
II. Kategória - gyógytestnevelés	128 fő	113 fő	111 fő	111 fő
III. Kategória - teljes felmentés	95 fő	109 fő	96 fő	80 fő

Testnevelési csoportbesorolás megoszlása

Fontos és jó, hogy gyógytestnevelésre, sőt gyógyúszásra is járhatnak a problémával küzdő gyerekek. Az úszás megmozgatja a test összes belső izmát, emellett fejleszti az állóképességet és növeli a mozgékonyt. Az úszásnál figyelni kell a légzésre, ez az egyetlen sport, amely légzésszabályozásra kényszerít, ezáltal a légző szervrendszer is fejlődik. Ezen túl még az úszás során nyúlnak az izmok, a gerincnek stabilitást biztosít. Minden szervrendszerre pozitív hatást gyakorol, viszont a sportsérülések valószínűsége elenyésző.

A gyógytestnevelővel a viszonyunk évek óta nagyon jó. Szívesen segít bármely kérdésben nekünk is és a szülőknek, gyermekeknek is. A köztünk lévő kommunikáció a testnevelési csoportbesorolás változásai miatt egész évben folyamatos.

Egyéni védőnői tanácsadások, baleseti ellátás, ambuláns ellátás

Munkánk nagyon fontos és szép része az egyéni védőnői tanácsadás. Az iskolában nagyon sok lehetőség adódik, hogy a gyermekek megismerésével problémáikról, gondjaikról, betegségeikről tudomást szerezzünk. Az osztályvizsgálatok során az anamnézis felvételekor mindig rákérdezzük az elmúlt időszak történéseire, még akkor is, ha már jól ismerjük a tanulót. Ha a kapcsolat védőnő és diák között bizalmas, nyílt tud lenni, akkor a gyermek beavat minket akár olyan problémájába is, amibe más nem. A fiatalok tudják, hogy a mi ajtónk mindig nyitva áll előttük és bármilyen problémáról legyen is szó, hozzánk bátran fordulhatnak.

A baleseti – és ambuláns ellátásban a 2017/2018-as tanévben 2241 fő részesült. Mentőhívásra 7 esetben volt szükség. Az intézményekben jegyzőkönyvezett balesetek száma 37 volt.

Baleseti ellátás alatt többnyire kisebb sérülések, horzsolások, sebek fertőtlenítését, kötését értjük. Azonban adódnak komolyabb esetek is, ahol a védőnő szaktudásán és talpraesettségén sok múlik. Nyugalma és higgadtsága fontos azokban az esetekben,

mikor mentőt kell hívni vagy szükséges a tanulót szakorvoshoz küldeni. Ilyenkor a szülőt azonnal értesítjük és kérjük a beleegyezését, segítségét, hogy a gyermek minél előbb a megfelelő ellátásban részesülhessen.

Ambuláns ellátásra valamilyen akut tünet miatt jönnek a tanulók a védőnőhöz. Leggyakrabban fejfájás, hasi fájdalmak, szédülés, rossz közérzet, hányás, hasmenés fordul elő. Sok esetben az alapos kikérdezés során kiderül, hogy a gyerek nem eszik reggelit, nem fogyaszt elegendő folyadékot, s ez bizony testi tünetekhez vezet. Nagyon fontos, hogy ilyenkor újból felhívjuk a figyelmét erre és a megfelelő életmóddal igyekezzünk megoldani a visszatérő problémát. Ennek a rossz szokásnak, „lustaságnak”, „szülői hanyagságnak” a megváltoztatása nem könnyű.

Fertőző betegség gyanúja esetén fontos, hogy a gyerek mielőbb orvosi ellátásban részesüljön és mindent meg kell tenni a fertőzés továbbvitelének megakadályozására.

A védőnői fogadóórák alatt és egyéb időpontokban is szívesen keresik fel a tanulók és szülei is a védőnőt. Ez az idő ad lehetőséget a leletekkel kapcsolatos konzultációra, tanácsadásra, a terápiás vagy preventív teendők átbeszélésére, lelki bajok felfedezésére és megoldására, továbbtanulással kapcsolatos kérdések tisztázására, egyébekre.

Fogászati szűrés

Évente egy alkalommal minden tanuló fogászati szűrése megtörténik az iskola fogászatán. Elváltozás esetén vagy további kezelés szükségességekor a gyermeket a szüleivel rendelik már vissza.

A szűrések, vizsgálatok során is felhívjuk a tanulók figyelmét a fogászati kezelés szükségességére caries és szabálytalan fogazat esetén.

A fogszabályzót viselő tanulókra külön figyelmet fordítunk. Fontos a lelki támogatás, megerősítés, figyelmük felhívása a fokozott szájhigiéniára.

Egészségnevelő előadásokkal is igyekszünk a gyermekek figyelmét a megfelelő szájhigiénére, annak szükségességére felhívni és gyakorlatban bemutatni a megfelelő fogmosási technikát.

Közegészségügyi tevékenységek

1. Étkezés, étkeztetés ellenőrzése, konzultáció a konyha vezetőjével, javaslat az egészségesebb étrend kialakítására. Több iskola elnyerte az Őko iskola címet, mely megköveteli a fokozott felügyeletet, egészségesebb étrend kialakítását.
2. Személyi higiénia ellenőrzése.
3. Munkavédelmi szemlén való részvétel.

A tisztasági vizsgálatok az előírásoknak megfelelően szeptember, január, április hónapokban minden gyermekre kiterjedően megtörténtek. Ezen túl pozitívitas vagy jelzés esetén igény szerint is vizsgálunk még. A szülőket minden esetben írásban,

lezárt borítékban tájékoztatjuk a problémáról. A tanulók visszaellenőrzése az előírásoknak megfelelően, folyamatosan történik.

Minden első osztályos tanuló, illetve szülő a tanév elején megkapja az Országos Epidemiológiai Központ „A fejtetű és a fejtetvesség elleni védekezés gyermekközösségekben” című 4 oldalas tájékoztatóját, melynek végén a perforált részen aláírásával jelezi, hogy a tájékoztatást megkapta, feladatait tudomásul vette.

Sok munkát, időt követelnek a tisztasági vizsgálatok a mindennapi teendők közül. Sajnos vannak évek óta elhúzódó esetek is, ahol csak ideig-óráig tudunk eredményeket elérni.

Az általános iskolákban a 2017/2018-as tanévben beíratott 6343 tanulónál a tanév során 19363 tisztasági vizsgálatot végeztek az iskolavédőnők! 114 gyermeket szűrtünk ki, az ismétlődő esetek száma 22 volt. 17 esetben kellett intézkedni ezen ügyekben.

Az intézkedéseket a járványügy, illetve szükség esetén a gyermekjóléti szolgálat felé tesszük meg.

Egészségnevelés, egészségfejlesztés

Az egészségnevelés, a primer prevenció és a védőnő fogalma összefonódik. Nagyon fontos szelete ez a munkánknak, szívesen vállalunk részt a tanulók egészségmagatartásának, egészségtudatos életmódjának kialakításában, fejlesztésében.

Az iskolák igényei szerint alakítjuk ki az egészségnevelési ütemtervünket. Vannak kötelezően megvalósítandó feladatok és persze ezek mellett sok-sok aktuális, vagy éppen az adott közösséget jobban érdeklő témák.

Alsó tagozatban kiemelten fontos témák a helyes fogápolás, napirend, mindennapi tisztálkodás, balesetek megelőzése. Szombathely MJV Önkormányzatának jóvoltából megvalósuló „Óvodától az érettségig” elnevezésű egészségfejlesztési programsorozat elemeként a 2. osztályos gyermekek az egészségfejlesztő óra végén fogápolási csomagot kaptak a védőnőktől.

A serdülőkorról, annak változásairól már 4. osztálytól folyamatosan az életkornak megfelelően kell beszélgetnünk. A egészséges táplálkozás megtárgyalása az 5. évfolyamon kötelező, de soha nem lehet eleget beszélni róla.

A 6. osztálytól kezdődnek a szenvedélyek megelőzését célzó órák, különös tekintettel a dohányzásra, alkoholfogyasztásra, droghasználatra és újabban az energiatalokra is. A nemiséggel, szexualitással kapcsolatban a 7. és a 8. évfolyamos tanulókkal szoktunk beszélgetni. Szintén az „Óvodától az érettségig” elnevezésű egészségfejlesztési programsorozat elemeként a 7. osztályos fiatalok Dr. Zacher

Gábor : „Merj nemet mondani” c. előadásán vehettek részt és hallottak a szakembertől a dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószeres, energitalok, túlzott internetezés használatának következményeiről.

Egy kolléganőnk évek óta nagy sikerrel csinálja, az 5. osztályos lányoknak szóló Ciklus Showt és a fiúk számára a „Titkos küldetést”.

Érintett témák még:

- biztonság, balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás
- családi életre nevelés
- szűrővizsgálatok, oltások
- környezetvédelem
- allergiák
- kullancsok
- testmozgás fontossága

Az egészségnevelési programok megvalósulnak:

- tanórai keretek között
- tanórák után, klubok, szakkörök formájában
- szervezett egészségnapokon szülők bevonásával
- öko-napon, sport napon, családi délután keretében
- gyakorlati a vetélkedők, melyek feladatait az egészség témaköreiben állítjuk össze a gyermekek életkorának megfelelően

A 2017/2018-as tanévben az egészségfejlesztő órákkal, egészségnapokkal a kolléganők összesen 4633 gyerekekkel dolgoztak együtt.

Mindig igyekszünk megújulni, az adott témát több oldalról láttatni a gyerekeknek. Sokféle szemléltető eszköz áll a rendelkezésünkre (Beni maci és a belső szervei, Dohányzó Zsuzsi, Dohányzó száj, fogsor fogkefével, részeg szemüveg), emellett igyekszünk a korról is lépést tartani, így power point bemutatókat készítünk, plakátokat tervezünk, új videókat vetítünk. Próbálunk nemcsak a gyermekek, fiatalok elméjére, hanem lelkére is hatni. Több fronton talán több eredményt tudunk elérni.

Speciális feladataink

- *Tanfolyamok, klubok, szakkörök* (elsősegélynyújtás, csecsemőgondozás, tini-klub, versenyekre felkészítés)
- *Iskolai büfé* egészségesebbé tétele, folyamatos kapcsolat, javaslattétel
- *Egészségügyi felügyelet* rendezvényeken
- *Egészségügyi felügyelet* táborok, túrák, kirándulások alkalmával
- *Oktató védőnői feladatok*
- Iskolai *honlap* szerkesztésében való aktív részvétel, iskolai dekorálás
- *Pályázatírás*
- *Szombathelyiek Egészségéért Egyesület* munkájában aktív részvétel

- *Napközis nyári tábor* egészségügyi felügyelete, illetve a nyári tábor ideje alatt egészségfejlesztő órák tartása a táborozó gyerekeknek
- *Helyettesítés*
- *Csapatépítő programok*
- *Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda* programjainak népszerűsítése, aktív részvétel
- *Óko rendezvények*

Továbbképzések, önképzések

- Tóth Tünde - "Hogy éljem túl?" Szülő-gyermek kapcsolat kamaszkorban
- Hevesi Krisztina: XXI. századi szex-mátrix középiskolásoknak
- XXVIII. Védőnői - Szülésznői Gyermekápoló Konferencia
- Dr. Zacher Gábor: „Merj nemet mondani!”
- Egészségfejlesztési Iroda megnyitó
- Klobusitzky György: „Vigyázz magadra”
- Védőnői drogpreevenció a közoktatási intézményekben - MAVE
- Tóth Gábor : „Az egészségtudatos táplálkozás 10 legfontosabb alapelve valamint a superfoodok jelentősége”
- Bántalmazó világháló - szakmai megbeszélés Pálos Károly Családsegítő központ
- Dohányzás vagy Egészség című rendezvény az EFI-ben
- Egy nap a drogokról –EFI
- Pál Feri atya: „Egyensúly és elégedettség a társkapcsolatban és a családban”

Kapcsolattartás intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel, médiával

1. Iskolavezetés, tantestület
2. Szülők, szülői munkaközösség
3. Nevelési Tanácsadó
4. Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
5. RÉV Ambulancia
6. Vas megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
7. Kórház - szakrendelések
8. Rendőrkapitányság
9. Vöröskereszt
10. Civil szervezetek
11. Vas Népe
12. Városi Televízió
13. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata
14. PTE EFK – Védőnőoktatás
15. Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda

Terveink a 2018/2019-es tanévre

- Szűrések, vizsgálatok, egészségfejlesztés hatékony, magas színvonalú folytatása
- Egészségnapok szervezésében, lebonyolításában aktív részvétel
- Részvétel a város egészségét, lakosságot érintő programjaiban
- Továbbképzések, önképzések, csapatépítés, szupervízió
- Hagyományteremtő céllal létrehozott rendezvényeink folytatása
- Szombathelyiek Egészségéért Egyesület munkájának segítése
- Együttműködés, közös programszervezés a Szombathelyi Egészségfejlesztési Irodával

Összegzés

Eszközeink állapota jó. Elhasználódás, probléma esetén javítják, szükség esetén cserélik őket, a lehetőségekhez mérten.

A 2017/2018-as tanévben is lehetőségünk nyílt Szombathely MJV Önkormányzatának jóvoltából megvalósuló „Óvodától az érettségiig” elnevezésű egészségfejlesztési programsorozatba az általános iskolák 2., 4., és 7. osztályait bevonni. A jelentkezések már gördülékenyen zajlanak, a programokat ismerik az iskolák, örülnek nekik.

Az általános iskolai munka nagyon változatos mindennapokat produkál. Olykor nyugalom van és a tervezett szűrések, vagy órák zajlanak, de akadnak napok, mikor csak kapkodjuk a fejünk és tűzoltásszerűen kell azonnali gondokat, feladatokat megoldani.

A nyugodt napok végén visszagondolhatunk a gyerekekkel folytatott beszélgetésekre, azok által bennünk kiváltott érzésekre. Öröm, ha azt látjuk, érezzük, netán a gyermek konkrétan visszajelzi, hogy megkönnyebbült, jó volt elmondani valakinek, megköszöni az észrevételeinket, tanácsainkat, törődésünket. Jó érzés lehet egy mosoly vagy összekacsintás emléke, netán a könnyek után a felszakadó sóhaj hangja.

Egy rohanós nap után észre sem vesszük azonnal, hogy mennyi fizikai és mentális erőt adtunk ki magunkból, csak később tudatosul, mennyit is tettünk a gyerekekért aznap. Mert megéri. Ezt Napoleon Hill fogalmazza meg szépen:

„A lelkesedés általában automatikusan jön, amikor valaki megtalálja a hozzá leginkább illő munkát, s azt teszi, amit legjobban szeret.”

Összefoglaló jelentés a középfokú iskolákat ellátó védőnői munkáról a 2017/2018-as tanévben

A védőnők munkájukat az iskola - egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet, 51/1997. (XII. 18.) NM rendelet - szűrővizsgálatok, 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet - járványügy, 19/2009. (VI. 18.) EüM rendelet – módosítások és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján végzik.

A tanév során az iskolai munkát 14 főállású iskolavédőnő látta el. 2018.01.01-től két kolléganő az újonnan megalakult Egészségfejlesztési Irodában kezdte meg munkáját.

Az Intézmények száma: 17

Állami iskola: 13

Egyházi iskola: 2

Alapítványi iskola: 1

Gyakorló Általános iskola és Gimnázium: 1

Iskola típusaink:

Gimnázium: 6

Beiratottak száma: 2628 fő

Szakgimnázium: 10

Beiratottak száma: 3571 fő

Szakközépiskola: 7

Beiratottak: 1074 fő

Szakgimnázium és szakközép intézményeinkben 14 évtől 22 éves korig, illetve felnőtt képzés is folyik, valamint a nyolcosztályos gimnáziumokban már a 11. életévtől gondozzuk a gyermekeket. Ez a széles korra vonatkozó sáv meghatározza feladataink sokrétűségét, úgymint

- egyeztetett munkaterv az iskolákkal
- Stefánia védőnői dokumentációs program naprakész vezetése
- testnevelési csoportbesorolás előkészítése, vizsgálatok szervezése,
- gondozási nyilvántartás vezetése, vizsgálatok szervezése, lebonyolítása
- szakmai alkalmassági vizsgálatok szervezése, lebonyolítása, adminisztrációja, jelentése

- szükség szerint tisztasági vizsgálatok lebonyolítása, jelentése
- megbetegedési veszély elhárítása céljából végzett oltások szervezése, lebonyolítása, nyilvántartása, jelentése
- étkeztetés ellenőrzése (büfé és menza)
- munkavédelmi szemle
- gyakorlati helyszín látogatása
- osztályvizsgálatok szervezése, lebonyolítása, adminisztrációja
- szűrővizsgálatok elvégzése (súly, magasság, vérnyomás, látás, hallás, színlátás, mozgásszervi, golyva, mentális állapot)
- beiskolázás előtti alkalmassági vizsgálat
- egészségfejlesztés (szakkörök, órák, tanácsadás, kiscsoportos beszélgetések, rendezvények szervezése, aktív részvétel az iskola életében)
- jelentések készítése: statisztikai hivatalnak, Vas megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, vezető védőnőnek, iskoláknak, munkáltatónak
- ambuláns ellátás, elsősegélynyújtás
- mentális gondozás

Beíratott tanulók összes száma: 7273 fő

Vizsgálatra kötelezettek: 3074 fő

Megvizsgált: 5368 fő

Szakrendelésre küldve: 865 fő

Pályaalkalmassági vizsgálaton részt vett: 947 fő

A számokból jól látszik, hogy a törvény által előírt, kötelezően megvizsgálandó gyermekek számához képest lényegesen több a megvizsgált tanulók száma. A védőnők fontosnak tartják, hogy ne csak két évente, hanem minden tanévben találkozzanak a fiatalokkal, így jobban követhető testi-lelki állapotváltozásuk. Ezáltal közvetlenebbé válik a kamaszokkal a kapcsolat és szívesebben jönnek a védőnőhöz örömeikkel és bánatukkal egyaránt.

Balesetet szenvedett: 23 fő - amiről az iskola jegyzőkönyvet készít

Ambuláns ellátás: 1786 fő

Mentő hívás: 15 alkalommal

Az ambuláns megjelentek száma és a mentőhívások gyakorisága jelzi, milyen fontos a védőnő aktív jelenléte az iskolában, ahol talpraesettségével, szakmai tudásának birtokában azonnali döntést tud hozni az esetleges gyors beavatkozás szükségéről.

A nyolcosztályos gimnáziumokban az általános iskolás korú tanulók kötelező kampányoltásokban részesülnek. Szeptember hónapban a 6. osztályos tanulók **MMRvaxPro** oltóanyaggal történő kanyaró- rubeola-mumpsz oltása, október hónapban pedig **Boostrix** oltóanyaggal a diftéria-szamárköhögés-tetanusz elleni védőoltása történt meg.

A 7. osztályos tanulók szeptemberben esedékes **Engerix-B**, B-típusú májgyulladás elleni védőoltása zajlott le, akik az oltás II. részletét 2018. március hónapban kapták meg.

A 2015/2016-os tanévben került bevezetésre az önkéntes alapon, lányok részére igénybe vehető HPV elleni védőoltás a 7. osztályosok körében. Ez az oltás is 2 részletből áll, 2017 októberében, majd 6 hónap múlva, 2018 áprilisában zajlottak az oltások.

A 2017/2018-as tanévben 387 kötelező oltást és 38 HPV elleni védőoltást kaptak a gimnáziumi tanulók.

A védőnő feladatai a védőoltások kapcsán:

- szülők tájékoztatása, értesítése az oltásról
- oltási kiskönyvek összegyűjtése, átnézése
- oltóanyag rendelés, szállítás
- adminisztratív feladatok (védőoltási kimutató, kiskönyv, jelentés, Stefánia rendszer)
- oltások felszívása, előkészület a beadásra
- oltás lebonyolítása
- oltás utáni ellátás, felügyelet

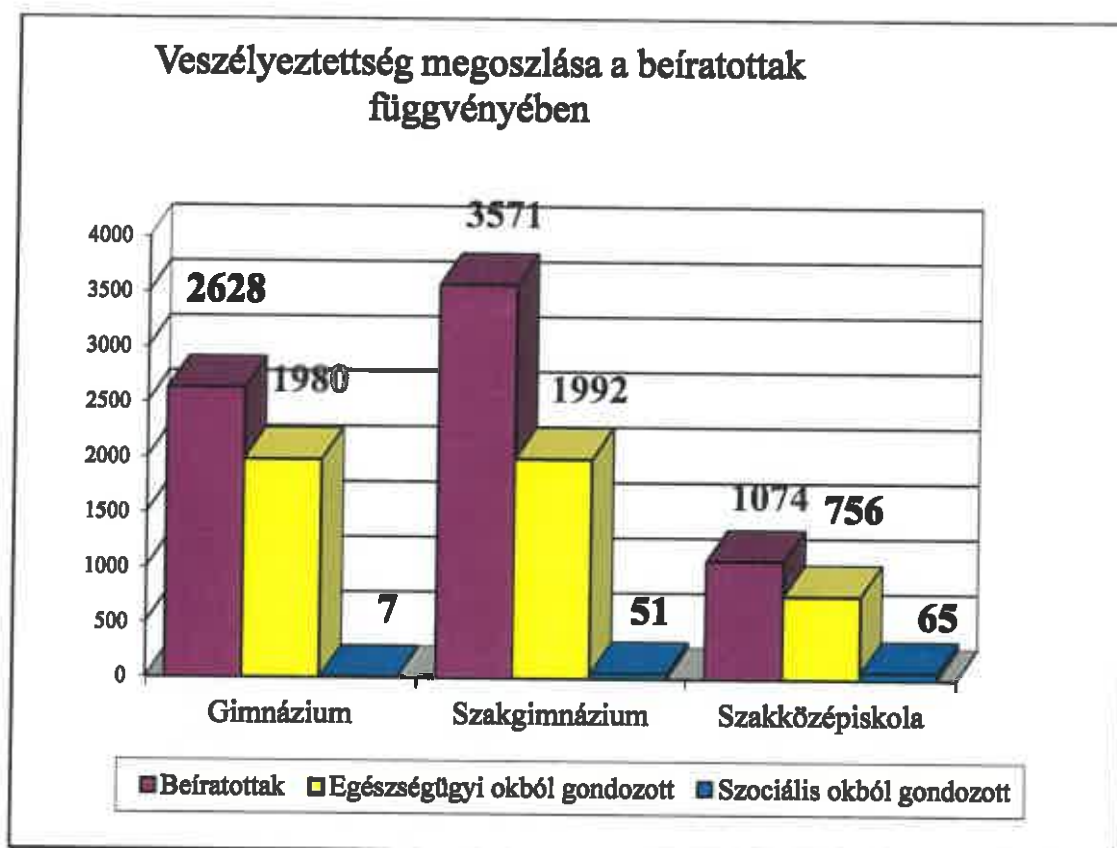
A beíratott tanulók közül gondozásba részesül:

Egészségügyi ok miatt: 4728 fő

Szociális ok miatt: 123 fő

Iskolatípus	Egészségi ok	Szociális ok
Gimnázium	1980 fő	7 fő
Szakkimnázium	1992 fő	51 fő
Szakközépiskola	756 fő	65 fő

Az előző évhez viszonyítva a szakkimnáziumokban csökkent, míg a másik két iskolatípusban emelkedett az egészségügyi ok miatt gondozottak száma. A szociális ok miatt gondozott diákok száma lényegesen nem változott. A beíratottak csaknem 2/3-a küzd valamilyen egészségügyi problémával.

Testnevelési csoportbesorolás

572 tanulót kellett különböző testnevelési csoportokba sorolni.

I. könnyített testnevelés: **265 fő**

II. gyógytestnevelés: **109 fő**

II/A kategória: **77 fő**

II/B kategória: **32 fő**

III. teljes felmentett: **198 fő**

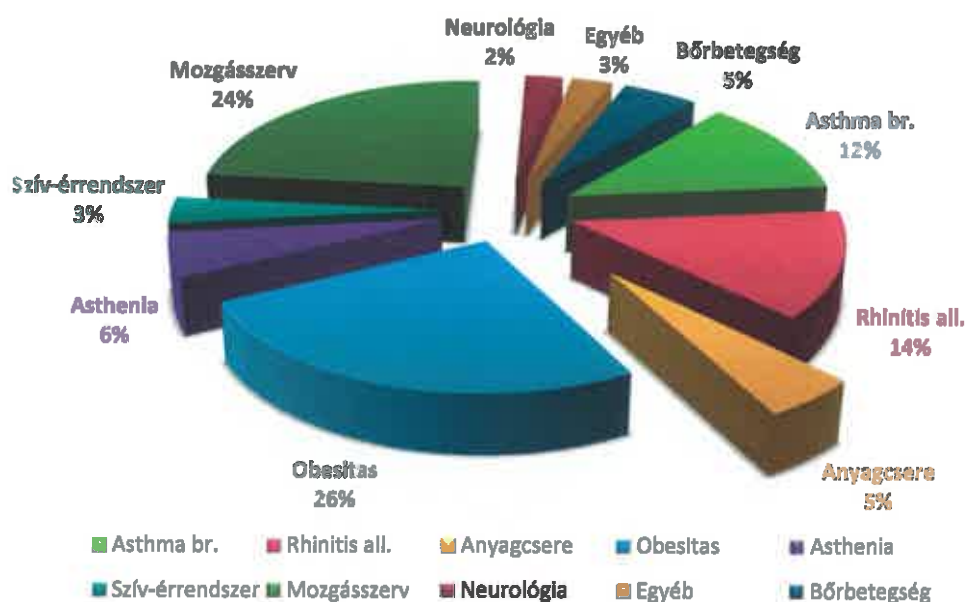
A tavalyi tanévhez viszonyítva kevesebb tanulót kellett valamilyen betegség miatt a normáltól eltérő testnevelési csoportba sorolni. Ez nagyon jó, hiszen a cél az, hogy minél több gyerek mozogjon, ezért is öröndetes, hogy csökkent a teljesen felmentett tanulók száma is. A krónikus betegségek modern kezelése lehetővé teszi a tanulók jobb terhelhetőségét (pl: asthma, epilepszia, diabetes).

A teljesen felmentettek között daganatos betegséggel küzdő, fejlődési rendellenességgel született, idegrendszeri károsodott, súlyos mozgásszervi beteg van. De mellettük sok az átmenetileg (pl. műtét miatti) teljesen felmentett.

Az egészségügyi ok miatt gondozottak megoszlása betegségcsoportok szerint

Gondozási csoport	2017/2018 tanév	2016/2017 tanév	2015/ 2016 tanév
Asthma bronchiale	309 fő	359 fő	375 fő
Rhinitis allergica	338 fő	389 fő	379 fő
Anyagcsere betegségek	123 fő	164 fő	174 fő
Obesitas	635 fő	475 fő	532 fő
Asthenia	138 fő	123 fő	147 fő
Szív- és érrendszeri betegségek	83 fő	91 fő	151 fő
Mozgásszervi betegségek	597 fő	682 fő	735 fő
Neurológiai betegségek	63 fő	74 fő	108 fő
Bőrbetegségek	128 fő	155 fő	169 fő
Egyéb	69 fő	74 fő	120 fő

Gondozási csoportok megoszlása

Vég nélküli harcot vívunk a civilizációs ártalmak okozta (mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás, rossz étkezési szokások) fiatalkori elhízással szemben. A személyes találkozások során mindig kitérünk az életmódi tanácsokra, helyes életvitelre, hangsúlyozzuk a mozgás fontosságát, de mindez mit sem ér, ha a család szokásai nem változnak meg. A tavalyi évhez képest még ha minimális mértékben is, de csökkent a túlsúlyos diákok száma.

A szakma szabályai szerint 3 alkalommal visszarendeljük a diákot egy kontroll mérésre, ha a szűrés során emelkedett vérnyomást tapasztalunk. Ebben a tanévben 252 főt rendeltünk vissza. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a nem megfelelő életmódból (túlsúly, helytelen táplálkozási szokások, energiatal fogyasztása, dohányzás, mozgásszegény életmód) fakadó figyelmeztető jeleket, melyek predesztinálják a gyermeket a későbbi életkorban kialakuló magas vérnyomás betegségre. Ezen tényezőkre a védőnők minden alkalommal felhívják a tanulók figyelmét.

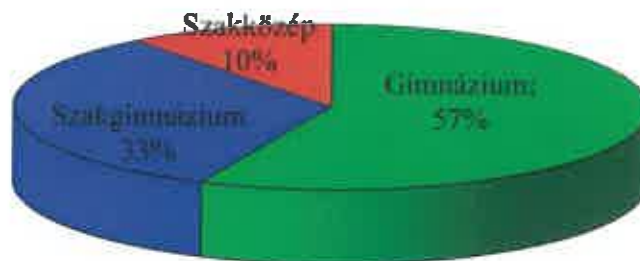
35 tanulót küldtünk háziorvoshoz, illetve kardiológushoz. 16 tanuló hozta a leletét vissza, amely magasvérnyomás-betegséget igazolt.

Továbbra is sok diák hord szemüveget. Tavalyi évhez viszonyítva az arányok változatlanok. A szakközépiskolai tanulók között több szemüveget tartunk nyilván, mint gimnáziumban tanuló társaik között.

Összehasonlítva a mozgásszervi gondozottak megoszlását a 3 iskolatípus szerint, láthatjuk, hogy szignifikánsan kevesebb a mozgásszervi gondozott a szakközépiskolások között. Ennek ellenére ez az alacsony szám is megnehezíti a szakmai alkalmasság elbírálását, hiszen vannak olyan szakmák, melyeknél a gerinc, a statikai rendszer elváltozásai kizáró okként szerepelnek.

A mozgásszervi gondozottak megoszlása iskolatípusok szerint

A hallásvizsgálaton kiszűrt tanulók száma stagnálást mutat, mely mögött régebbi fülészeti esemény, ritkán aktuális megfázás áll, illetve a nagy hangerőn fülhallgatóval hallgatott zene is okozhat hallásromlást. Ma már szinte elképzelhetetlen a fiataloknak ezen eszközök nélkül az utcán, buszon, vonaton közlekedni.

Középiskolákban jelzés esetén, illetve a nyolcosztályos gimnáziumokban az általános iskolás korú gyermekeknél évente 3 alkalommal történik tisztasági vizsgálat. Idén 225 tanulót vizsgáltunk. Sajnos az ápolatlanság mindennapi probléma. A szűrések során gyakran szembesülünk ezen problémával. Egészségnevelési órák során minden témába beleszójuk a személyi higiéné fontosságát.

Fogászati szűrés

Rendszeres évenkénti vizsgálatot végeznek a szakorvosok, illetve az osztály vizsgálatok kapcsán az iskolaorvos is figyelmezteti a diákot a száj higiéné fontosságára, az elváltozások kezeltetésére, fogszabályzás szükségességére.

Sajnos a problémákat a diákok nagy része csak akkor veszi komolyan, ha már fájdalommal járnak és a szűréseket nem tartják fontosnak. Könnyebb a megelőzésre szolgáló szűréseket népszerűsíteni ott, ahol a szülők egészségtudatosan, felelősséggel alakítják a család életét.

Egészségnevelés

A védőnői prevenció munkája a szűrések mellett a felvilágosító előadásokon, interaktív órákon, tanácsadásokon teljesebben ki. Az idei tanévben 4698 diákot szólítottak meg a védőnők.

A védőnő egészségnevelési munkája során kötelező és ajánlott témákat dolgoz ki és prezentál. Kötelező téma a 11. évfolyamon az emlő- és a here önvizsgálata. Sajnos minden évben az órák után akad olyan tanuló, aki magán elváltozást talál, de szerencsére ez ily módon időben felismerésre és kezelésre kerül, akár jó-, akár rosszindulatú folyamatról van szó. Több jelzést és köszönetet kaptunk a szülőktől és

a tanulóktól, pedagógusoktól, hogy foglalkozunk a rákszűréssel, s ezzel életet mentünk. Ez ad erőt nekünk a további munkánkhoz.

A további témák kidolgozása a védőnő ajánlása, illetve az iskola igénye szerint történik. Egészségfejlesztő munkánk szervesen kapcsolódik az iskolák egészségnevelési programjához. Beszélünk az egészséges táplálkozásról, személyi higiénéről, pubertáskori változásokról, szexualitásról, párválasztásról, fogamzásgátlásról, abortuszról, szexuális úton terjedő betegségekről (kiemelten az AIDS-ről), a normálistól eltérő szexuális magatartásformákról, lelki egészségről, agresszióról, stresszhelyzetek kezeléséről, egészségkárosító magatartásformákról (dohányzás, alkoholfogyasztás, energitalok, drog).

A tanórákon kívül nagyon fontos számunkra a diákokkal való négy szemközti beszélgetés. Sokan azért keresik fel a védőnőt, hogy meghallgatást nyerjenek, így szabadulva lelki terheiktől. A szülők lelki válsága egyre mélyebben érinti, vagy inkább sújtja a gyerekeket. Magukra maradnak egy-egy tragédia feldolgozása során. Nincs idő a beszélgetésekre, a szülői odafigyelésre, így a számukra a mentőövet gyakran a védőnő jelenti. Ez számunkra öröm és teher is. Hisszük, hogy a prevenció segítségével elérhető a testi-és lelki egészség, harmónia önmagunkkal. Ez vezérel bennünk, amikor egyéb feladatokat vállalunk.

Speciális feladataink

Valamennyi program védőnői szervezésben illetve közreműködéssel valósult meg:

- **„Vigyázz magadra!”** – Klobusitzky György, a Rendőrtiszti Főiskola adjunktusának előadásai: Drog prevenció és biztonságos közlekedés témákban a 9. évfolyamos középiskolásoknak
- **„Szereted? Szórakozol?”** - Dr. Hevesi Krisztina szexuálpszichológus előadása a város 12. évfolyamos diákjainak
- **„Egészség? Megéri!”** – egészségműveltségi vetélkedő a 10. évfolyamosoknak
- **Iskolai diáknap, iskolai kampányok** – előadások az egészség „helyszínen”, kollégiumi egészségnevelés, ételkóstoltatás, sminkbemutató „tavaszi tüdőtakarítás”- dohányosok
- **Egészségfejlesztés pedagógusoknak**- vérnyomás, vércukor mérése, önvizsgálatokról
- **Önkormányzati dolgozók állapotfelmérése**
- **Véradások szervezése**
- **Tanfolyamok szervezése** – felkészítés csecsemőgondozási versenyre, elsősegély-nyújtási vetélkedőre
- **Egészségügyi felügyelet biztosítása** iskolai rendezvény alatt.
- **Munkahelyi Családi Nap az EPCOS-ban**
- **Kapcsolattartás a Pálos Károly segítő szolgálattal**
- **Napközis nyári tábor egészségügyi felügyelete**
- **Az Egészségnapok keretében az Agora-Savaria Filmszínházban** szűrések, tanácsadás
- **Séta az emléőrak ellen**

Kapcsolattartás

- Iskolavezetés, tantestület
- Szülők, szülői munkaközösség
- Szombathelyi Egészségfejlesztési Iroda
- Nevelési Tanácsadó
- Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- RÉV Ambulancia
- Vas megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Osztály
- Kórház - szakrendelések
- Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési osztálya
- Vöröskereszt
- Civil szervezetek
- Vas Népe
- Városi Televízió
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata, Egészségügyi iroda
- PTE EFK - Védőnőoktatás
- KEF
- Egészséges Városok Szövetsége
- Humán Civil Ház

Egyéb feladatok

- Oktató védőnői feladatok: IV. éves védőnő hallgatóknak
- Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF) Ifjúsági védőnők képvisellete
- Koordinátori munka
- Működtetjük a Szombathelyiek Egészségéért Egyesületet
- „Gyerünk a moziba be” ismét lakossági egész napos szűrőprogram az Agora Savaria Filmszínházba
- EPCOS családi nap
- Iskolai Egészségnapok

Továbbképzések, önképzések

- Tóth Tünde - "Hogy éljem túl?" Szülő-gyermek kapcsolat kamaszkorban
- Hevesi Krisztina: XXI. századi szex-mátrix középiskolásoknak
- XXVIII. Védőnői - Szülésznői Gyermekápoló Konferencia
- Dr. Zacher Gábor: „Merj nemet mondani!”
- Egészségfejlesztési Iroda megnyitó
- Klobusitzky György: „Vigyázz magadra”
- Védőnői drogprevenció a közoktatási intézményekben-MAVE
- „Az egészségtudatos táplálkozás 10 legfontosabb alapelve valamint a szuperfoodok jelentősége” - Tóth Gábor előadása
- Bántalmazó világháló - szakmai megbeszélés Pálos Károly Családsegítő központ
- Dohányzás vagy Egészség című rendezvény az EFI-ben
- Egy nap a drogokról -EFI

Közösségi programok

- **Védőnői karácsony**

Terveink a 2018/2019-as tanévre

- **Az egészséghez, prevencióhoz kapcsolódó világnapok beépítése az egészségnevelésbe**
- **Az „Egészség napok” rendezvénysorozatának szervezése, lebonyolítása**
- **Egészségfejlesztési Iroda programjainak népszerűsítésében, kivitelezésében való részvétel**
- **Továbbképzések, önképzések, csapatépítés**
- **Hagyományteremtő céllal létrehozott rendezvényeink folytatása**

Beszámoló a területi védőnők 2018. évi munkájáról

Szombathely városban a területi védőnői munkát jelenleg 24 védőnő látja el. A védőnők ellátási területei Szombathely város és a hozzá kapcsolódó külső területek (Sé, Nári). A védőnői ellátási területek a városban működő 7 gyermekorvosi rendelőhöz kapcsolódnak. A védőnők munkájukat különböző közlekedési eszközökkel tudják ellátni. A belvárosi részeken a kollégák gyalogosan vagy kerékpárral közlekednek, a külső területek ellátása személygépkocsival történik, ami a védőnő saját tulajdona. Ezeket a területeket más járművel hatékonyan nem lehet ellátni, ugyanis nem csak a rendelőtől való távolság, hanem a terület nagysága is indokolja a gépjármű használatot.

A 24 védőnői körzetben összesen 5.946 gondozottat láttak el a védőnők 2018. évben.

A védőnők feladatait rendeletek szabályozzák, munkájukat a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004 ESzCsM rendelet útmutatása alapján végzik. A védőnői szakmai tevékenységet ezen kívül számos Módszertani levél, Védőnői Szakmai Kollégiumi állásfoglalás, Szakfelügyeleti iránymutatás, Szakmai Protokoll szabályozza.

A beszámoló elkészítéséhez szükséges statisztikai adatok egy részét a Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Osztály szolgáltatta.

A területi védőnők munkája nagyon sokrétű, feladataik közé tartozik:

1. CSALÁDLÁTOGATÁS

A klasszikus védőnői ellátás egyik eleme a családlátogatás. Más egyéb védőnői feladatok mellett, a családok otthonában is jelentős mértékűt a prevenció.

A védőnők által 2018 évben 17.976 (1 védőnőre jutó havi átlag 62) családlátogatás történt. Megállapítható, hogy a látogatások száma csökkent az elmúlt évhez képest (1. számú ábra), ami a tanácsadáson való nagyobb számú forgalommal indokolható.

1. számú ábra

2. VÁRANDÓSOK GONDOZÁSA

A várandósok gondozása jelenti a várandósok felkészítését a testi, lelki változások elfogadására, a szülői szerepre, az újszülött fogadására

Szülői szerepre felkészítő tanfolyamok működtetése.

A 390 fő várandós létszám - a védőnői finanszírozáshoz az OEP felé továbbított, október 1-jei létszám- pillanatnyi adat (2. számú ábra), viszont a védőnők egész évben ennél több várandóst látnak el. A létszám az előző évről áthozott, még meg nem született várandósok, és a 2018 évben újonnan felvett várandósokat tartalmazza. Tehát a 24 védőnő 2018 évben 1.161 várandós gondozását végezte. Az újonnan nyilvántartásba vett várandósok számát a következő ábra szemlélteti.

2. számú ábra

3. 0-7 ÉVES KORÚAK GONDOZÁSA

A harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének, és a szocializációjának segítése.

A helyes táplálkozási szokások kialakítása, anyatejes táplálás népszerűsítése, az anyák segítése ennek megvalósításában.

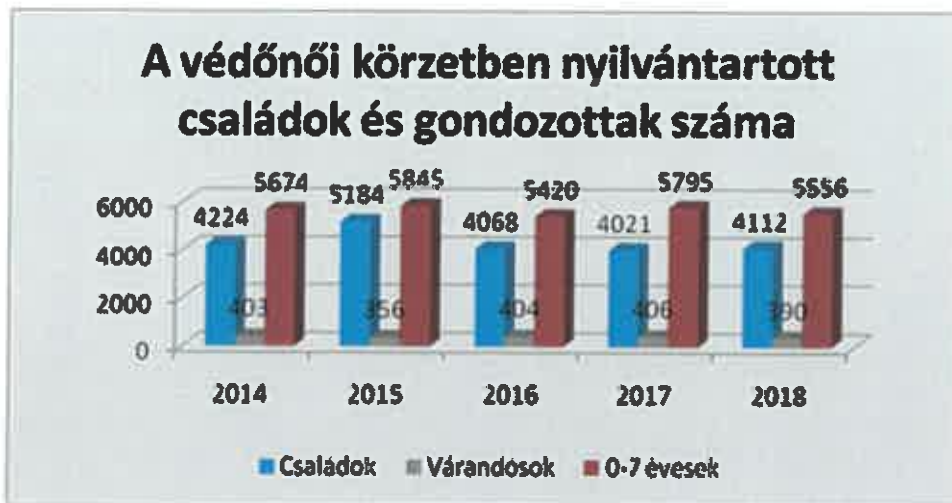
Pszichoszomatikus fejlődés figyelése, szűrővizsgálatok elvégzése, eltérések felismerése.

A számok tükrében az ellátandók köre a következőképpen alakult az elmúlt években:

A védőnői körzetekben nyilvántartott családok száma: **4.112**

Az ellátott gondozottak száma: **5.946**

- Várandós anyák: **390**
- 0-7 éves korú gondozottak: **5.556**

3. számú ábra

Szombathelyen 2018. évben az élve születések száma **677** fő. Az előző 2017. évhez viszonyítva jelentős csökkenés figyelhető meg.

4. számú ábra

4. ÉLETKORHOZ KÖTÖTT SZŰRŐVIZSGÁLATOK

A területi ellátásról szóló 49/2004 (V.21.) ESZCSM rendelet módosítása alapján, az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok köre 2017 szeptember 1-jétől bővült.

A rendelet alapján, a területi védőnő 1, 2, 3, 4, 6, 9, 12, 15, 18 hónaposan és 2; 2,5; 3; 4; 5; 6; 7 évesen végez státusz vizsgálatot. Tehát, 2017 szeptembertől az életkorhoz

kötött szűrővizsgálatok száma jelentősen megemelkedett, amit az alábbi adatok is mutatnak.

A szűrővizsgálatok önálló védőnői tanácsadás keretében történtek. A szülők szükségesnek érzik gyermekük testi, szellemi fejlődésének nyomon követését és kötelességüknek tekintik, hogy részt vegyenek ezeken a szűréseken.

5. ÖNÁLLÓ VÉDŐNŐI TANÁCSADÁS

Ennek keretében történik a várandósok előkészítése az orvosi vizsgálatokra, a 0-7 éves korosztály testi fejlettségének mérése, életkorhoz kötött státuszvizsgálatok elkészítése, egyéni beszélgetések lebonyolítása.

Az önálló védőnői tanácsadáson megjelentek számát az 5. számú ábra mutatja.

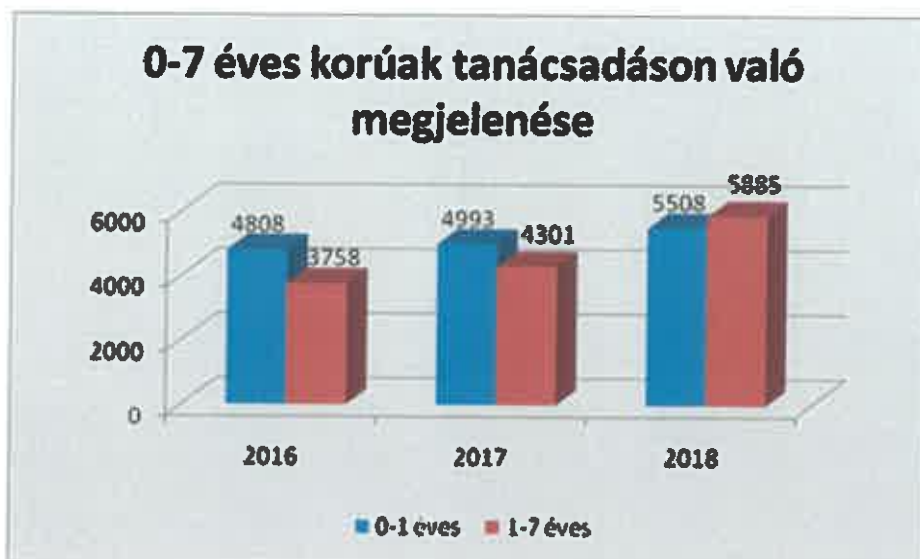
- Várandós anyák: 5.959
- 0-7 éves korúak: 11.363

5. számú ábra

A 0-7 éves korcsoport tanácsadáson való megjelenése jelentős emelkedést mutat, az előző évhez viszonyítva, ami abból adódik, hogy az életkorhoz kötött szűrések száma megemelkedett 2017 szeptembertől.

A szűréseket a védőnő önállóan végzi, majd a gyermek háziorvosa által végzett orvosi vizsgálat teszi teljessé a státuszt.

6. számú ábra

A korcsoportokat tekintve a csecsemők megjelenési aránya magasabb, mivel életkorukból adódóan több a státusz, valamint fontos a súlyfejlődés gyakori nyomon követése.

Ezen feladatok elvégzésére és a négy szemközti beszélgetés lehetőségének biztosítása érdekében fontos, hogy a területi védőnők saját tanácsadóval rendelkezzenek. Szombathely városban minden védőnő számára biztosított a jó és pontos munkavégzéshez, valamint az előírt feladatok megvalósításához az önálló védőnői tanácsadó.

Összességében 2018. évben az önálló védőnői tanácsadáson a várandósok is nagy számban jelentek meg. A kismamák igénylik ezt az ellátási formát, előkészítésük az orvosi vizsgálatra (súly, vérnyomás, vizelet ellenőrzés,) az önálló védőnői tanácsadás keretében történik.

6. VÉDŐOLTÁSOKKAL KAPCSOLATOS TEENDŐK

A védőnő mindennapi prevenciós munkájának jelentős részét képezi a védőoltásokkal kapcsolatos teendők:

- Felvilágosítás, egészségnevelés,
- Védőoltásra való idézés,
- Védőoltás beadásának megszervezése,
- Dokumentáció, nyilvántartás vezetése,
- A kevés számú oltásmegtagadás nyomon követése.

7. NŐVÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSA

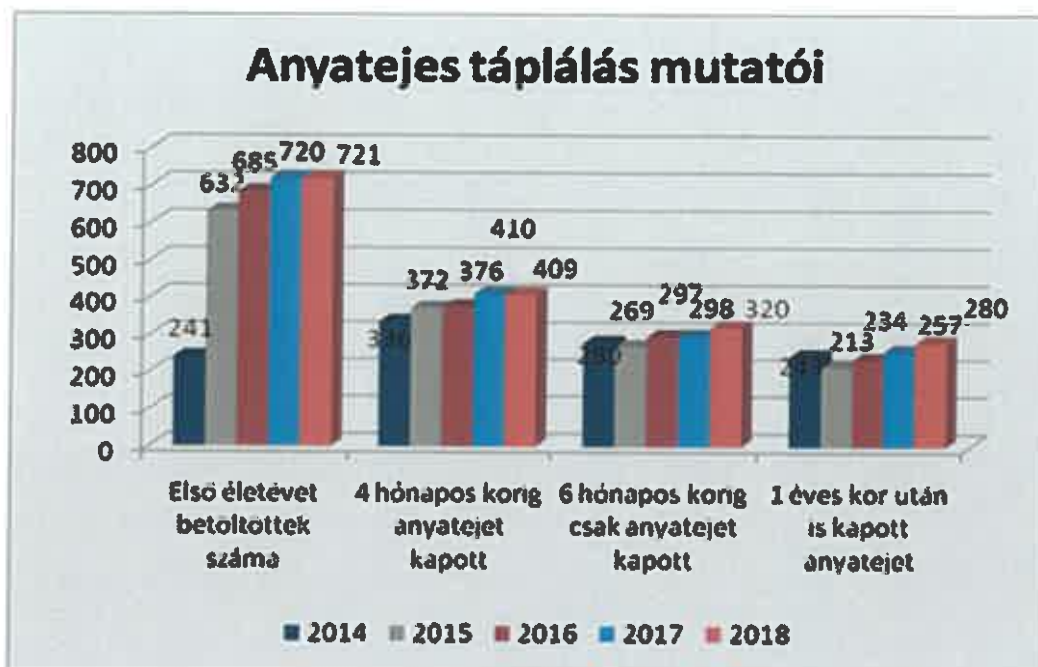
Az igénybe vehető lakossági szűrővizsgálatokról tájékoztatás adása, valamint ezeken való megjelenés fontosságának hangsúlyozása. Családtervezéssel kapcsolatos információk átadása. „Nők egészsége” Klub működtetése, amely Szombathely városban több, mint 20 éve működik. A változó korú hölgyek előadásokon, beszélgetéseken, szűréseken vehetnek részt.

7. számú ábra

8. AZ ANYATEJES TÁPLÁLÁS NÉPSZERŰSÍTÉSE

A szoptatás meghatározó a gyermek és az anya egészségi állapotának alakulásában. Támogatása kiemelt népegészségügyi feladat és primer prevenciós védőnői alapeladat. Ennek a feladatnak a védőnők eleget is tesznek. Az eredményesség mutatója a 4 illetve 6 hónapos korig kizárólagosan szoptatott csecsemők aránya, illetve a 12 hónap után is anyatejjel táplált csecsemők. A csecsemőtáplálásra vonatkozó adatokat a 8. számú ábra szemlélteti. 2018. évben a csecsemők 56%-a kapott kizárólag anyatejet 4 hónapos korig, 44% pedig 6 hónapos korig. Öröndetes, hogy az édesanyák 38,8% táplálta anyatejjel gyermekét egy éves kora után is.

8. számú ábra

Az „Anyatej Világnapján”, augusztus 1-jén minden évben a védőnők köszöntik azokat az édesanyákat, akik, sokáig anyatejével táplálták gyermeküket. Ebben az évben is városi rendezvény keretében ünnepeltünk. A rendezvény anyagi részét Szombathely Megyei Jogú Város Egészségügyi és Szakmai Bizottsága támogatta. A rendezvény védőnője, a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ igazgatónője, Vigné Horváth Ilona volt.

Méltó helyet a rendezvénynek a Kámoni Arborétum adott. A program sikerének a jó idő is kedvezett, sok anyuka és kisbabája jött ki a szabadba.

Ebben az évben hatodik alkalommal, emléklappal köszöntöttük, az anyatejet leadó édesanyákat.

9. ÓVODAI FELADATOK ELLÁTÁSA

A területi védőnők 22 óvoda ellátását végzik. A gyermekintézményekben védőnői feladatok közé tartozik:

- Közegészségügyi teendők ellátása,
- Egészségnevelési programok szervezése, megvalósítása,
- Egészségfejlesztő előadások szervezése.

10. ÚJ FEJEZET A TERÜLETI VÉDŐNŐI MUNKÁBAN Lisztérzékenységi szűrés szombathelyi Óvodákban

A területi védőnői munka egyik szelete, ami klasszikusan értelmezett primer prevenció.

2015. évben kezdődött a lisztérzékenység szűrése a szombathelyi óvodákba járó 6 éves korú gyermekek körében. A vizsgálat önkéntes jellegű, vagyis a szülő igénye alapján történik.

Előzménye ennek a feladatvállalásnak, egy a Szombathelyiek Egészségéért Egyesület által elnyert NEA pályázat, amelyben a 6 éves korú gyermekek glutén szűrését célozták meg. Az Egyesület a programot megismertette az önkormányzat közgyűlésével, az Egészségügyi Szakmai Bizottság ajánlásával. Az Önkormányzat felismerve a program hasznosságát, a szűrés egyszerűségét, hatását a gyermekek egészségére, annak támogatását biztosította, és felkérte az óvodákat ellátó területi védőnőket, hogy a szűrést végezzék el. A területi védőnők munkájuk során az óvodákban végzik a tisztasági vizsgálatot, felkérésre a gyermekek egészségnevelését. Az óvodákkal kialakított jó kapcsolat zökkenőmentessé teszi a glutén szűrés lebonyolítását. A védőnők a szülőkkel is együttműködnek és nem kizárt a szűrésen az Ő jelenlétük sem.

Szombathely városban az önkormányzat által támogatott, 6 éves óvodáskorú gyermekek gluténszűrése 2018 évben is folytatódott. 670 kisgyermek szülője élt a felajánlott lehetőséggel, Közel 100-zal több mint előző évben. Bár még így sem részesül a gyermekek 100%-a ebben a vizsgálatban.

A szűrési eredmények is mutatják, hogy évről évre követjük az országos statisztikai mutatókat, hiszen az adott gyermekpopulációból közel 1-2 %-ot minden kampányban kiszűrnek a kolléganők és a kapott eredményeket a kórházi vizsgálatok is igazolják.

2018 évben 670 gyermeket szűrtünk, ebből 8 fő pozitív, 7 fő IgA hiányos. A kórházi vizsgálatok eredménye 8 fő pozitivitását megerősítették és utógondozásuk megkezdődött. Az IgA hiányok igazolása folyamatban van.

Összegezve a 2014-2018 időszakban 3.090 gyermeket szűrtünk, 31 főnél igazolódott a lisztérzékenység (coeliákia), 12 fő pedig igazolt IgA hiányos. Az ő további megfigyelésük is rendkívül fontos.

Mindenképpen nagy eredmény, hogy a korai életkorban feltárt betegség a diéta és a kórházi utógondozásnak köszönhetően az adott gyermek számára jobb életminőséget, egészséges életet biztosít.

A felsoroltakból is jól látszik, hogy a területi védőnői munka rendkívül sokrétű, sok feladatot kell megoldani, ami rendkívüli szervezést igényel. Ennek ellenére a lakossági igényekhez alkalmazkodva, számos közösségi, egészségmegőrző programot szerveznek a területi védőnők. A következőkben ezeket szeretném bemutatni.

12.KÖZÖSSÉGI, CSOPORTOS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

9. számú ábra

A gondozottak részére több mint 15 éve működnek sikerrel klubfoglalkozások, tanfolyamok, a város több intézményében az általunk gondozott szinte minden korosztálynak. A kismamák szívesen keresik hasonló élethelyzetben lévők társaságát, szükségét érzik annak, hogy megosszák egymással tapasztalataikat, megbeszéljék problémáikat. A védőnők által szervezett programokon a babák is rendszeresen találkozhatnak kortársaikkal, megismerhetik a társas érintkezés alapvető szabályait. Az anyukák tanácsot kérhetnek szakembertől, előadásokat hallgathatnak különböző témakörökben. A programok heti, havi gyakorisággal működnek.

Területi védőnők programjai

Egészségfejlesztési Iroda: Babamasszázs

Tipegő klub

Humán Civil Ház: Baba Mama Klub

Berzsenyi D. Könyvtár: Szülői szerepre felkészítő tanfolyam

Babamasszázs

Jáki úti Fiókkönyvtár: Nők Egészsége Klub

Fogaras úti Gyermekrendelő: „Elsősegély, ha riaszt a légzésfigyelő” tanfolyam

Babamasszázs

Települési egészségnapok, prevenciós programok

- Szombathelyi „egészség napok” rendezvény, szűrővizsgálatokkal, tanácsadással
- Séta a mellrák ellen
- Anyatejes világnapi rendezvény

A közösségi egészségnevelés területén a résztvevők, és az alkalmak száma is, az előző évhez képest csökkenést mutat (8. számú ábra). A csökkenés oka a megnövekedett területi védőnői munka (szűrések számának növekedése,) valamint néhány közösségi program megszűnése.

„Légy egészséges, mint a makkl „ Egészségnevelési program az óvodákban

A program célja: A gyerekek egészséges életmódra, mozgásra, az egészség megővésére tanítása, ami későbbi felnőtt életüket is meghatározhatja.

A Szent Márton Köpenye Szociális program keretében megvalósult „Óvodától az érettségiig” tavaly elkezdett egészségnevelési programot, 2018 évben is támogatta az Önkormányzat. A programban 22 óvoda vett részt az idén, közel 735 iskolába induló kisgyermek részesült az egészségnevelés ilyen irányú megvalósításában.

Az óvodák részéről a fogattatás pozitív volt. Örültek a programnak, tetszett annak összeállítása és gyakorlatias kivitelezése. A gyerekek számára kifejlesztett interaktív, játékos egészségnevelés biztosabb információ beépülést jelenthet az egészséges táplálkozás, tisztálkodás, testmozgás témakörében, ami a tágabb családra is kihat.

A gyermekek is aktívak voltak, több helyről érkezett visszajelzés hogy otthon is beszéltek az óvodában hallottakról, sőt néha figyelmeztették a szülőket is az egészséges ételek fogyasztására.

A program összeállításában, kidolgozásában, valamint megvalósításában 24 védőnő vett részt.

13. KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS

Számtalan lehetőség kínálkozik a védőnőknek arra, hogy a megszerzett tudásukat erősítsék és fejlesszék.

MAVE (Magyar Védőnők Egyesülete) által szervezett továbbképzések:

- Szülésznő - Védőnő Konferencia
- Megyei Védőnői Nap tavaszi, őszi rendezvény.

Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett:

- III. Nemzetközi Gyermekvédelmi Konferencia

A színvonalas továbbképzéseken, a minőségibb szakmai munka érdekében védőnők nagy számban vettek részt.

14. MÉDIA KAPCSOLAT

- Vas Népe
- Nárai Közéleti Hírmondó
- Védőnő c. folyóirat
- Szombathelyimami weboldal
- Szombathelyi TV

15. TERVEINK 2019. ÉVRE

- **Közösségi programok további működtetése,**
- **Mellrák elleni séta ismételt megszervezése,**
- **Továbbképzések szervezése,**
- **Anyatejes Világnap városi szintű megrendezése**
- **Rekreációs programok,**
- **Szombathelyiek Egészségéért Egyesület munkájában aktív részvétel,**
- **Megyei védőnői napok további szervezése,**
- **Glutén szűrés folytatása az Óvodákban.**
- **„Légy egészséges, mint a makk” című egészségnevelési program folytatása az óvodákban.**

Beszámoló a Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda **2018. évi munkájáról**

A 2018. április 2. napján sikeres pályázójaként az alapellátás és népegészségügy rendszerének átfogó fejlesztési-helyi kapacitás fejlesztése című felhívásnak a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ létrehozta a Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Irodát. Az első időszakban az iroda székhelyének kialakítása, a működéshez elengedhetetlen személyi és tárgyi feltételek megteremtése és beszerzése, továbbá a szakmai munka megalapozása volt a fő feladat. Az iroda 2018. május 9. napján sajtónyilvános megnyitó ünnepséget követően kezdte meg szakmai működését.

A pályázatban megvalósult felújítási munka eredményeképpen, az Iroda impozáns környezetben tudja fogadni klienseit, az épület adottságai kiválóan alkalmasak arra, hogy a célnak megfelelő helyszíneket tudjon biztosítani, legyen szó akár bizalmas személyes tanácsadásokról, vagy akár mozgásos csoportfoglalkozásokról, főzőklub működtetéséről, előadásokról.

A közösségi célú funkciót ellátó Egészségfejlesztési Iroda Szombathely Nádasy F. u. 4. számú épületrészének teljes körű akadálymentesítése megtörtént. Lift, akadálymentes parkolóhely, mozgássérült WC, kialakításra került, valamint a vakok és gyengénlátók számára is leolvasható feliratok elhelyezésre kerültek.

Az EFI iroda munkatársainak felvétele folyamatos volt az irodavezető személye mellett, két egészségfejlesztő kolléga, egy mentálhigiénikus szakember, továbbá egy egészségpszichológus felel a szakmai munka megvalósításáért. Három fő 40 órás munkarendben, 2 fő 20 órás munkarendben dolgozik. Már a kezdetektől kiemelt szerep jut az Iroda létének és működésének megfelelő szintű kommunikációjára, annak érdekében, hogy a kínált szolgáltatások a járás lakosságának minél szélesebb köréhez jussanak el. Ezen cél érdekében a honlaprész fenntartása mellett, az Iroda aktív a különféle közösségi oldalakon, továbbá természetesen a hagyományos médiumokban is törekszik a folyamatos jelenlétre.

Az iroda épületének kerítésére a projekt tábla kihelyezése megtörtént, valamint az Iroda nyitvatartási ideje is feltüntetésre került. Sajtó nyilvános megnyitó ünnepség 2018. május 9.-én valósult meg, több alkalommal helyi televízió műsorában vendégként szerepeltünk, rádió nyilatkozatok rögzítése történt (Credo, Mária rádió) honlap a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ alhonlapjaként működik, valamint önálló facebook oldal működtetése folyamatos. Szombathely programjait összegyűjtő "SzombathelyPont" oldalon programok megjelenése folyamatos.

Írásos grafikai szakmai anyagok készültek, roll up, tájékoztató kártya, valamint információs szórólap.

Az indikátorok tekintetében elmondható, hogy mihamarabbi cél volt a szakmai munka megkezdése, az alkalomszerű és a rendszeres programok szervezése, megvalósítása. Az első mérőföldkőhöz tartozó 1500 indikátorral kapcsolatos elvárást az Iroda maradéktalanul teljesítette, 2018. október 31-ig az indikátorok fényében, 2081 főt sikerült megszólítani a különféle programok és rendezvények keretében.

2018. év végéig 2819 főt sikerült elérnünk programjainkkal.

A programokon való megjelenés (beleértve a hat alkalmas életmódváltó programokat is) / kliens forgalom 4370 fő.

Egészségfejlesztési Iroda által megvalósított életmódváltást elősegítő programokon résztvevők:

Rendszeres testmozgást ösztönző, életmódváltást elősegítő programok/kurzusok kerültek megvalósításra gyógytornászok, edzők, oktatók bevonásával :

- o Nordic Walking (2 kurzus)

Beszámoló: Előre egyeztetett időpontokban, Szombathelyen a Csónakázó tónál zajlottak a foglalkozások. A foglalkozások Nordic Walking/ túrabot használatával valósultak meg. A helyes tartás, fogás és mozgás technika megtanítása megtörtént, a feladatok foglalkozásonként egyre növekvő ismétlés számokkal kerültek kivitelezésre. A foglalkozás résztvevői számos pozitív hatásról számoltak be, fittségi állapotuk nőtt. A kurzus végeztével eredményesség mérési kérdőívet töltöttek ki a résztvevők.

Nordic Walking résztvevők :38 fő

- o Gerinctorna foglalkozások (gerincjoga, munkahelyi váll-gerinc torna gerinctorna, szülés utáni regeneráló torna) (7 kurzus)

Gerincjoga beszámoló : Előre egyeztetett időpontokban , Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. -ben kialakított nagy teremben zajlottak a foglalkozások. A foglalkozások a gerinc tartó izmainak, has izomzatának, far izomzatának erősítésére irányultak. A helyes tartás és mozgás technika megtanítása megtörtént, a feladatok foglalkozásonként egyre növekvő ismétlés számokkal kerültek kivitelezésre. A foglalkozás résztvevői számos pozitív hatásról számoltak be, fittségi állapotuk nőtt. A kurzus végeztével eredményesség mérési kérdőívet töltöttek ki a résztvevők.

Szülés utáni regeneráló és gerinctorna beszámoló: Előre egyeztetett időpontokban, Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. -ben kialakított nagy teremben zajlottak a foglalkozások. A szülést követő időszakban megengedett nyújtó, erősítő tornagyakorlatok tanítása, gyakoroltatása, különös tekintettel a tartó izomzat megerősítésére irányulóan. A hasizom erősítése, valamint a tartó izomzat erősítése a fitness eszközök használatával kiegészülve megtörtént. A kurzus végeztével eredményesség mérési kérdőívet töltöttek ki a résztvevők.

Váll és gerinctorna Szombathely Törvényszék dolgozói részére a Szily J. utcai Törvényszék épületében történtek a gyógytornász által vezetett foglalkozások 3x6 alkalommal.

Programokon résztvevők : 87 fő

o Tartásjavító gyermek gyógytorna:(3 kurzus)

Program Beszámoló: Előre egyeztetett időpontokban , Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. -ben kialakított nagy teremben zajlottak a foglalkozások. A foglalkozások 8-13 éves gyermekek részére a gerinc tartó izmainak, has,- izomzatának erősítésére, a helyes testtartás tanítására irányultak. A helyes tartás és mozgás technika megtanítása megtörtént, a feladatok foglalkozásonként egyre növekvő ismétlés számokkal kerültek kivitelezésre. A gyakorlatokat soft ball, fit ball, gumiszalag eszközök használata színesítette. A foglalkozás résztvevői számos pozitív hatásról számoltak be, a gyermeke szívesen vettek részt a kurzuson.

Résztvevők : 32 fő

o Preventív torna (3 kurzus)

Preventív torna beszámoló :Előre egyeztetett időpontokban , Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. -ben kialakított nagy teremben zajlottak a foglalkozások. A foglalkozások a gerinc tartó izmainak, has, far- izomzatának erősítésére, hajlékonyság fokozására, test és lélek harmonizálására irányultak. A helyes tartás és mozgás technika megtanítása megtörtént , a feladatok foglalkozásonként egyre növekvő ismétlés számokkal kerültek kivitelezésre. A foglalkozás résztvevői számos pozitív hatásról számoltak be. A kurzus végén eredményesség mérési kérdőívet töltöttek ki a résztvevők.

Résztvevők :38 fő

o Jóga (3 kurzus)

Jóga beszámoló: Előre egyeztetett időpontokban , Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. -ben kialakított nagy teremben zajlottak a foglalkozások. A foglalkozások a gerinc tartó izmainak, has, far- izomzatának erősítésére, hajlékonyság fokozására, test és lélek harmonizálására irányultak. A helyes tartás és mozgás technika megtanítása megtörtént, a feladatok foglalkozásonként egyre növekvő ismétlés számokkal kerültek kivitelezésre. A foglalkozás résztvevői számos pozitív hatásról számoltak be. A kurzus végén eredményesség mérési kérdőívet töltöttek ki a résztvevők.

Résztvevők : 60 fő

o Járási településre kihelyezett torna (2 kurzus)

Beszámoló: Előre egyeztetett időpontokban ,Vasszécseny település Művelődési házában zajlottak a foglalkozások. A foglalkozások a gerinc tartó izmainak, has-, far-izomzatának erősítésére irányultak. A helyes tartás és mozgás technika megtanítása megtörtént , a feladatok foglalkozásonként egyre növekvő ismétlés

számokkal kerültek kivitelezésre. A foglalkozás résztvevői számos pozitív hatásról számoltak be, fittségi állapotuk nőtt.

Résztvevők : 27 fő

o Intim torna női tréning (1 kurzus)

Előre egyeztetett időpontokban , Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. -ben kialakított nagy teremben zajlottak a foglalkozások. A tornagyakorlatok elsajátítása több mint 300 egymásra épülő gyakorlatfűzér megtanítása megtörtént. A Kriston Intim Torna testet, lelket megmozgató, alhas védő tréning, célja a megelőzés, a gyenge záróizomzat helytelen szokásokból adódó elváltozások helyreállítása. Oktatási módszertana az egyénre szabott záróizomzat működésének megtanítása teljesült a résztvevők számára.

Résztvevők : 14 fő nő

o Várandós kismama torna (3 kurzus)

Várandós torna beszámoló: Előre egyeztetett időpontokban , Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. -ben kialakított nagy teremben zajlottak a foglalkozások. A várandós időszakban megengedett nyújtó , erősítő tornagyakorlatok tanítása, gyakoroltatása, különös tekintettel a tartó izomzat megerősítésére irányulóan. A szülés közben szükséges légző gyakorlatok tanítása is történt. A csoportos órákat fitness eszközök használatával színesítette a foglalkozást vezető gyógytornász.

Résztvevők: 33 fő

o Babamasszázs (2 kurzus)

Előre egyeztetett időpontokban, Szombathelyen a Nádasdy F. u. 4. szám alatt a szerződésben rögzített időintervallumban kétszer öt alkalommal babamasszázs oktatása megtörtént. A foglalkozások alkalmával a 2-6 hónapos gyermekek masszírozásának technikáját a szülők elsajátították, begyakorolták. A helyes tartás, fogás technika megtanítása megtörtént, a feladatokról a résztvevők írásos szakmai anyagot is kaptak. A kurzus végén eredményesség mérési kérdőívet töltöttek ki a résztvevők.

Résztvevők : 40 fő

Szülői szerepet erősítő közösségi programjainkat védőnő bevonásával végeztük:

o Baba-mama klub szervezése, megvalósítása (6 alkalommal)

Előre egyeztetett időpontokban , havonta megrendezésre került Szombathelyen a Nádasdy F. utca 4. szám alatt baba-mama foglalkozás. Az épületben dolgozó védőnők bevonásával valósult meg a program, irányított beszélgetés , valamint a teremben elhelyezett mozgást fejlesztő játékok segítségével a babák mozgás igényének kielégítése és fejlesztése megtörtént.

Résztvevők : 129 fő

o 8 alkalmas szülésre felkészítő klub szervezése, működtetése

Védőnő bevonásával Szombathelyen a Berzsenyi Dániel Könyvtár nagytermében zajlottak a foglalkozások. Alkalmanként végig vették a szülés menetét, a kórházi tartózkodás menetét, a baba kelengye összeállítását, az újszülött gondozás lépéseit, valamint nőgyógyász vendég segítségével a felmerülő kérdésekre is választ kaptak a kismamák.

Résztevők : 19 fő (nő)

Lelki egészségvédelemre irányuló programok:

Egyéni tanácsadás : Az Egészségfejlesztési Iroda Nádasdy F. utcai épületében kialakított tanácsadó helyiségben zajlik az egyéni tanácsadás .Meghatározott tanácsadási rendben hétfőtől -csütörtökig előzetes bejelentkezést követően várják a klienseket a kollégák.

Egyéni tanácsadáson megjelentek :36 fő

Csoportos tréningek / foglalkozások

Önismereti tréning 2 foglalkozássorozat

Helyszín: 9700 Szombathely, Nádasdy Ferenc utca 4. szám alatt kialakított helyiségben.

3*2 órás időtartamban megvalósuló, egymásra épülő foglalkozások.

Az tréning elméleti és gyakorlati részből áll össze, ami egyrészt az önismeretet meghatározó tényezőket taglalja az elméleti alapok áttekintése során, majd játékos feladatokkal, a csoport.

Résztevők száma:36 fő

Tréninget vezette: EFI mentálhigiénés munkatárs

Beszélgetésünk sorozat 6 alkalommal 35 fő résztvevő – mentálhigiénés vezetésével

Stresszkezelő tréning: 2 foglalkozássorozat

Helyszín: 9700 Szombathely, Nádasdy Ferenc utca 4. szám alatt kialakított helyiségben.

3*2 óra időtartamú foglalkozás.

A foglalkozás elméleti és gyakorlati részből áll. Az elméleti blokk témája a stressz szervezetre, egészségre gyakorolt hatásának megbeszélése. Gyakorlatban pedig napi szinten használható stresszoldó technikák begyakorlása és elsajátítása történik.

Résztevők :38 fő

Tréninget vezette: EFI munkatárs - pszichológus

Műszaki-szakmai eredmények (szintér programok, iskolai, közösségi, munkahelyi-)

Közösségi programok szervezése: előadások a lakosság részére

15 db lakossági előadás/program szervezés történt: 597 főt érintett,

Előadások témái: Dohányzás káros hatásai, Mindennapi stresszforrások, Egészséges táplálkozás, tudatos életmód, nők egészsége, Egészséges táplálkozás 10 alapelve, Balesetmegelőzés, Egészséges életmód, Mozgás fontossága, Emlőrák megelőzése, önvizsgálat fontossága, Testünk megismerés gyermekek részére tartott interaktív foglalkozás, Egészségfejlesztés mente (2 alkalommal), Újraélesztés .

Egyéni egészségtanácsadás :20 fő esetén (3 férfi , 17 nő)

Az iroda nyitvatartási idejében meghatározott tanácsadási rendben, előre bejelentkezve vehetnek rész a kliensek egészségtanácsadáson. Beszélgetés formájában történik az egészség tanácsadás, egyén problémáira reflektálva, továbbirányítási utak megadásával.

Iskolai/ kollégiumi programok :

15 iskolai / kollégiumi programon, egészségnapon való részvétel történt 249fő résztvevő

október közepén egészségfejlesztő programdélelőtt (Dr. Zacher G.) (2 alkalom) 607 főt érintett (314 fiú, 293 lány)

Huncut klub egészségfejlesztés egészséges táplálkozás téma : 11fő résztvevő

Munkahelyi egészségfejlesztő programok

Munkahelyi egészségnapon való közreműködés, előadás szervezése, valamint munkahelyi gyógytorna szervezése (Munkahelyi gyógytorna a Szombathelyi Törvényszéken 6 alkalommal)

Előadás munkahelyi stressz kezelésére irányuló pszichológus által vezetett előadás (2 alkalom) összesen 48 fő

EFI munkatársak által munkahelyi egészségfejlesztés egészséges életmód témában 10fő résztvevő

EFI tájékoztató civil fórum alkalmával: résztvevő 32 fő

EFI bemutató házi orvosoknak: 24 fő résztvevő

Egészségnap Szombathely (Egészségfejlesztési Iroda csatlakozó)

Egészségfejlesztési Iroda által felállított helyszínen résztvevők 40 fő (2 férfi 38 nő)

Járási településen megvalósuló közösségi programok:

Vasszécseny egészségdélután résztvevő : 24 fő (4 férfi, 21 nő) Valamint Vasszécseny településen 6 alkalommal torna foglalkozás valósult meg (létszám lásd életmódváltást ösztönző programoknál) , így a lakosság 2%-os programokba való bevonása megtörtént.

Vép fesztivál, egészség helyszín csatlakozás (Ízes családi játékok az egészséges táplálkozás jegyében 36 fő (8 férfi,28 nő)

Sorkifalud családi nap résztvevő 28 fő

Szentpéterfa egészségdélután 149 fő résztvevő

Szentpéterfa Nordic walking foglalkozás 11 fő

Szentpéterfa újraélesztési program résztvevők 39 fő

Szentpéterfa nyitott rendelő egészségfejlesztő program: 103 fő résztvevő

Vép iskolai egészségnap megvalósítása : résztvevő 78 fő

Vép idősek egészségdélutánja : résztvevő 51 fő

Műszaki szakmai tartalom keretében megvalósuló programok száma : 73 db

- ***Partnerségi kapcsolatok működtetése:***
  - Szombathelyi Megyei Jogú Város Önkormányzatával
  - Szombathely Járás valamennyi településének önkormányzatával
  - A Vas Megyei Kormányhivatal népegészségügyi Főosztályával
  - Vas Megyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórházzal
  - Különféle Társszervezetekkel
  - Egészségfejlesztéssel kapcsolatos szakmai fórumokkal (pl. WHO Egészséges Városok Szövetsége Szombathelyi Tagszervezetével, Szombathelyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal)
  - Háziorvosokkal és foglalkozás-egészségügyi orvosokkal,
  - Védőnői Szolgálattal
  - Különféle civil szervezetekkel
- ***Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda projektben előírt feladatain túll koordinációs feladat:***

"Óvodától Érettségig " egészségfejlesztő programsorozat szervezése/működtetése védőnőkkel szoros együttműködésben.

Programelemek:

1. "Légy egészséges mint a makk" -nagy csoportos óvodásoknak (21 óvoda 398fő résztvevő)
2. "Egészség tetőtől talpig" -2. osztályosok részére (777fő résztvevő)
3. "Segítség kamaszodni?"Élménypedagógiai foglalkozás 4. osztályosoknak(437fő résztvevő)
4. "Akkor és ott nemet mondani" 7. osztályosoknak Dr. Zacher Gábor előadása (805 fő résztvevő)
5. "Vigyázz magadra!" 9. osztályosoknak drogrevenziós előadás (1642 fő résztvevő)
6. "Egészség?-Megéri!" Egészségműveltségi vetélkedő 10. évfolyamosok részére (96fő résztvevő)
7. "Szereted?!"-Szórakozol?!"végzős középiskolásoknak szexuálpszichológus előadása (498fő résztvevő)

"Szombathely a Segítés Városa" programsorozat

EFI feladati: kapcsolattartás, programok/gyakorlati képzések kiszervezése oktatási intézmények, munkahelyek, civil szervezetek részére újraélesztés/ elsősegély témában.

A képzéseket az Országos Mentőszolgálat szakemberei valósítják meg, az oktatáshoz szükséges tárgyi feltételeket Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata biztosítja.

Beszámoló az Anyatejgyűjtő Állomás

2018. évi munkájáról

Alapfeladata

Annak érdekében, hogy a csecsemők a lehető legegészségesebben kezdhessék életüket, a WHO, az UNICEF és a legtöbb egészségügyi szervezet világszerte azt javasolja, hogy a csecsemők hat hónapos korukig kizárólagosan anyatejet kapjanak. Védőnői szervezéssel, az anyatej összegyűjtése és az anyatejes táplálás igény szerinti biztosítása a hatályos jogszabályok figyelembe vételével.

A folyamatos ellátás a szombat, vasárnap és ünnepnap nyitva tartással biztosított.

Rendszeresen ismétlődő feladatok

Gondoskodunk arról, hogy az anyatejet adományozó a közegészségügyi jogszabályok rá vonatkozó feltételeinek betartását hitelt érdemlően igazolja.

A begyűjtött anyatejet pasztörizáljuk és a megfelelő hőfokon tároljuk.

Ellenőrzik a leadott anyatej jogszabályban meghatározott maximális mennyiségét és minőségét. Szűrőpróbaszerűen vizsgálom a leadott tej valóságát.

Új anyatejadó jelentkezésekor részletes tájékoztatást adnak a fejés módjáról, az anyatej gyűjtéséről, tárolásáról, a higiénés szabályok betartásáról, a begyűjtés módjáról és időpontjáról.

Gondoskodunk arról, hogy a különböző folyamatok a Vas Megyei Kormányhivatal Szombathely Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya előírásai szerint történjenek. Naponta előírás szerint történik az üvegek, cumik és gumidugók fertőtlenítése.

A gyermekorvos által felírt és elrendelt anyatej, a jogszabályban meghatározott kiadható mennyiségét felülvizsgáljuk, annak helyessége esetén a kiadásáról gondoskodunk.

A tej kiadásakor megbeszéljük a szülőkkel az anyatej tárolását, adagolását, melegítés módját, ill. a csecsemőtáplálással, gondozással kapcsolatos kérdéseket.

Adminisztrációs feladatok

Napi forgalom, a pasztörizálási és sterilizálási napló vezetése.

Naprakészen vezetjük a leadott és kiadott anyatej mennyiségének név szerinti nyilvántartását.

A körjáráttal történő anyatejgyűjtéshez hétfőtől péntekig a címlista készítése a gépkocsivezetők számára.

Havi elszámolás készítése a NEAK felé a kiadott anyatej mennyiségéről és értékéről.

Havi elszámolás készítése a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete részére a leadott anyatej mennyiségéről és értékéről.

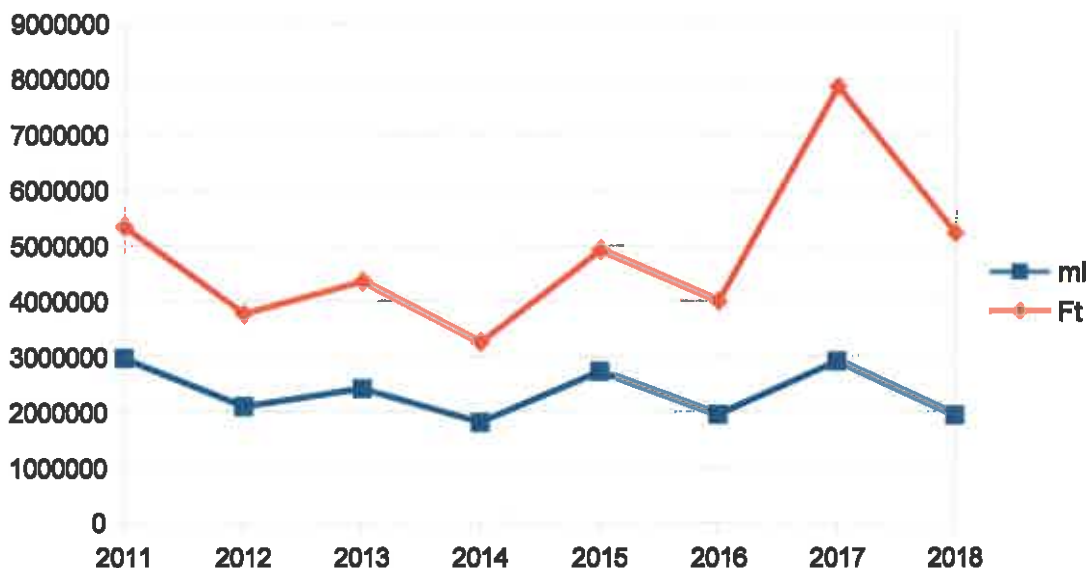
Hónap végén jelentjük a munkából való távolléteket.

Éves összesítést készítünk a begyűjtött anyatej mennyiségéről a Városi Vezető Védőnőnek.

Kapcsolattartás

Folyamatos a házi gyermekorvosokkal, a városi és város környéki területi védőnőkkel, szülész-nőgyógyász orvosokkal, a VMK Népegészségügyi Osztály szakmai felügyelet munkatársaival.

Évek óta felmerülő igényt sikerült kielégíteni, amikor 2008. január 1-jén elindulhatott az anyatejgyűjtő körjárat.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ft	5338710	3789200	4352940	3251070	4913550	3996540	7873200	5223690
ml	2965950	2094000	2418300	1806150	2729750	1951800	2916000	1934700

Az anyatejet adók száma egész évben:

25 fő; havonta átlagosan 11-en hoztak anyatejet, a legtöbbet február hónapban, 17 fő, a legkevesebbet pedig szeptember-októberben 7 fő.

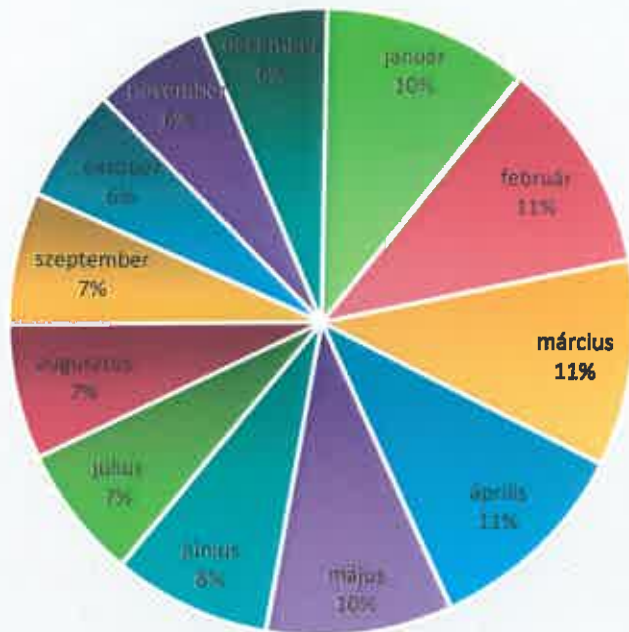
A havonta begyűjtött anyatej mennyisége átlagosan: 161 225 ml.

A legtöbb anyatejet, 213 000 ml-t február hónapban 17 édesanyától gyűjtöttük össze, a legkevesebb mennyiséget, 114 000 ml-t októberben 7 tejadó anyukától.

Éves összesítésben 40 csecsemő kapott anyatejet, havonta átlagosan 13 csecsemő.

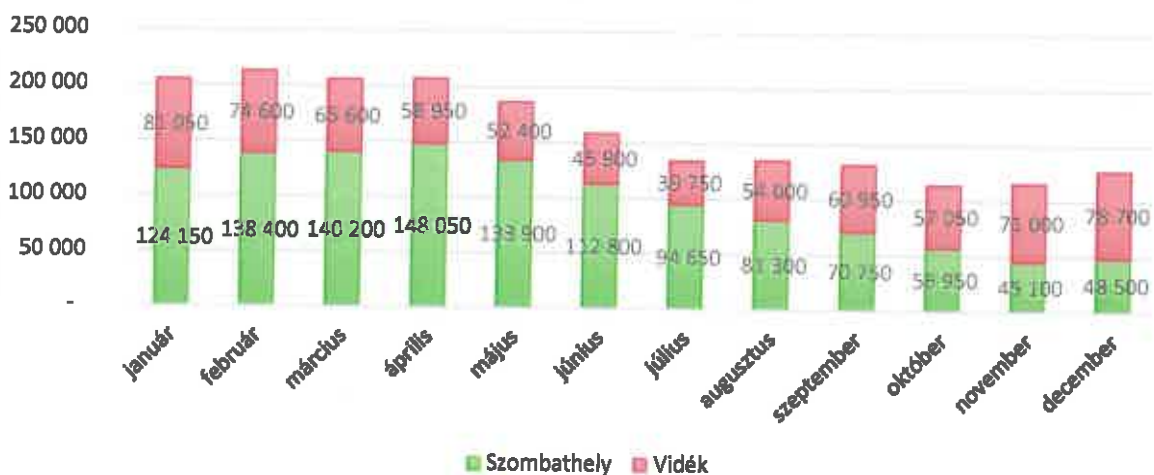

2018 anyatej begyűjtés eloszlása

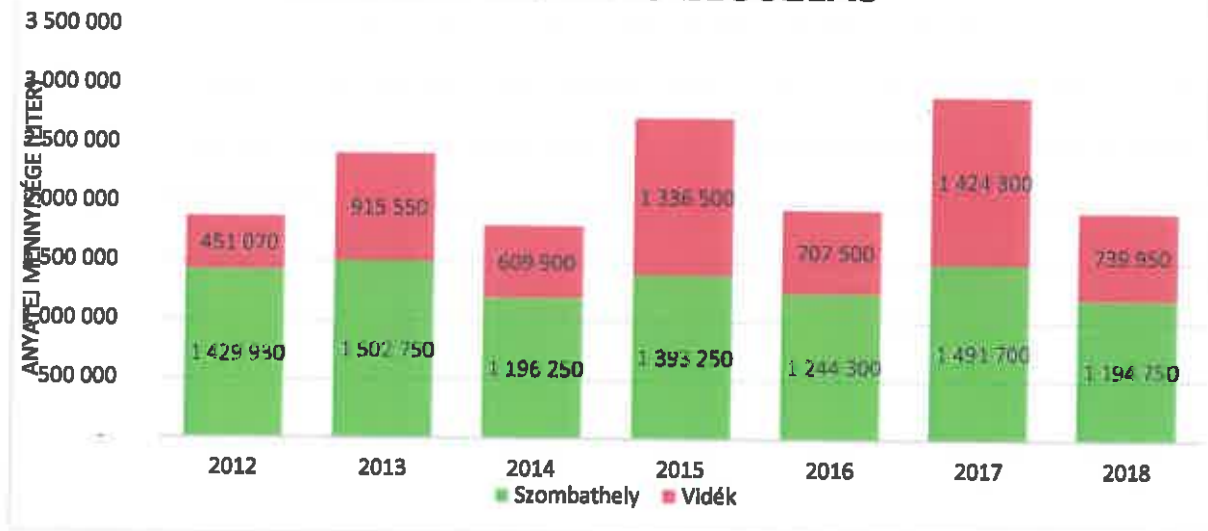

Az összesen begyűjtött 1 934 700 anyatejből Szombathelyről 1 194 750 ml-t, városkörnyékről (Körmend, Kőszeg, Rábahídvég, Répcelak, Sopronkövesd, Söpte, Szentpéterfa, Tanakajd, Torony, Vassurány) pedig 739 950 ml-t adtak le, így az összes anyatej 61%-a származik 2018. évben szombathelyi begyűjtésből. Október hónaptól a leadási arány megfordult, a vidékről begyűjtött anyatej mennyisége nőtt.

2018. évi területi eloszlás

TERÜLETI ANYATEJ ELOSZLÁS

A 2018-as évben begyűjtött anyatej mennyisége csökkent, hasonló a 2016. évben begyűjtött mennyiséghez. A 2017-es évhez képest 2018-ban 981 300 ml-rel csökkent a begyűjtött mennyiség.

Az Állomás célja kettős: összegyűjteni az anyatejet azon édesanyáktól, akiknek a saját gyermekük szoptatásán túl többletként termelődő anyateje is van, valamint az anyatejadó édesanyák segítségével anyatejjel ellátni azokat a beteg, koraszülött és kis súlyú, örökbefogadott újszülötteket, akiket édesanyjuk anyatejjel táplálni nem tud. 2008. január 1-jétől az anyatejgyűjtő körjárat elindításával történik naponta az anyatej begyűjtése Szombathely területén. A Szűrcsapó utcai Állomásról indul hétköznap minden reggel az anyatejgyűjtő járat, a gépkocsivezető háztól-házig megy, hűtőtáskában begyűjti a tejleadó édesanyáktól az anyatejet. A vidéki tejleadó anyukák hozzák vagy bejuttatják a felesleges tejet, hűtőtáskában jégakkival ellátva. A tejleadók 48 órán át –a megfelelő és megbeszélte módon- gyűjthetik és tárolhatják otthon a hűtőben a felesleges női tejet, az Állomáson speciális géppel sterilizált és általunk kiadott üvegekben. Tehát ugyanazon édesanyától 2 naponta érkezik az állomásra az anyatej. Tapasztaljuk, hogy a vidékről érkezők is – akikhez az anyatejgyűjtő körjárat nem megy ki- tisztességgel, megbízhatóan hordják be a többletként termelődő anyatejet.

A beérkezett tejet az előző nap –speciális gépekkel- sterilizált mérőhengerrel kimérjük, és a szintén ilyen módon sterilizált üvegekbe töltjük. A pontos kimérés azért fontos, mert a kiadott anyatej mennyiségével az Anyatejgyűjtő Állomásnak a NEAK felé szigorú elszámolási rend és határidő betartásával kell elszámolni, mert a felhasználók helyett a pénztár fizeti ki az anyatej árát az Anyatejgyűjtő Állomáson

keresztül az anyatejadó anyák számára. A kimért tejet vízfürdőben pasztörizáljuk, ez azt jelenti, hogy + 65 Celsius fokon 30 percig hő kezeljük, majd folyó hideg víz alatt lehűtjük, és 1 órán át a fagyasztószekrénybe helyezzük.

A lehetőségekhez mérten a tejjigénylő csecsemők esetén figyelembe vesszük az életkorát, ez alapján választjuk, ki melyik anyukától kapja a gyermek a tejet,- hasonló korú hasonlótól kapja-, ez azért fontos, mert az anyatej összetétele hétről hétre változik, és igazodik a csecsemő fejlődéséhez. Arra is odafigyelünk, hogy adott gyermek mindig ugyanazon édesanya tejét kapja.

Az anyatejet adók, a VMK Népegészségügyi Osztály előírása alapján, szűrővizsgálatok elvégzése után adhatják le tejüket az Anyatejgyűjtő Állomáson. A tejadó anyák szóban és írásban tájékoztatva vannak a fejés módjáról, az anyatej helyes tárolásáról, gyűjtéséről és a higiénés szabályok pontos betartásáról. Az édesanya részletes felvilágosítást kap a megfelelő fertőtlenítésről, higiénés szabályok betartásáról. Azt gondolhatnánk, hogy ez természetes dolog, amivel a szoptató édesanyák tisztában vannak. Tapasztalatunk szerint-bár valóban figyelnek a fertőtlenítésre-de pontos módjáról és fontosságáról nem minden esetben vannak tisztában. Ezért ezt nagyon fontosnak tartjuk hangsúlyozni és átbeszélni. Ha a tejjeladó édesanya igényli, bemehet az Állomásra és segítenek a fertőtlenítés, illetve a fejés gyakorlati megmutatásában. Munkánk során ilyen eset többször is előfordult.

Mindezekon túlmenően, és az összes anyatejleadással és igényléssel járó feladaton túl próbálunk bizalmas kapcsolatot építeni a szülőkkel mind a tejleadók, mind a tejjigénylők körében. Gyakran bejönnek az Állomásra gyermekükkel, kérnek szakmai véleményt, tanácsot táplálásról, hozzátáplálásról, mozgás-beszédfejlődésről, bőrápolásról, fürdetésről, öltöztetésről, oltásokról. Munkaidőt egész nap fix helyen, az Állomáson tölti a kolléganő, így biztos pontként kereshetek fel személyesen, illetve telefonon kérdéseikkel. Célom, hogy kialakítsam és fenntartsam ezt a bizalmas szülő-védőnő kapcsolatot.

A családokon kívül a házi gyermekorvosok és a területi védőnőkkel is folyamatos a kapcsolattartás. A területi védőnők sokat segítenek, hogy a tejfelesleggel rendelkező anyákat hozzánk irányítsák, a higiénés szabályok betartását és az anyatej megfelelő tárolását, felhasználását figyelemmel kísérik.

A térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló 284/1997. (XII.23.) Kormányrendelet szerint az anyatejet adományozó nők térítésmentesen vehetik igénybe a járványügyi érdekből kötelezően végzendő szűrővizsgálatokat.

A kötelező egészségbiztosítás keretében járó anyatejellátás feltételeiről szóló 47/1997.(XII.17.) NM rendelet határozza meg a térítésmentes anyatejellátásra jogosultak körét.

Anyatejet a házi gyermekorvosnak vényre és anyatejes javaslatra kell felírnia az anyatej társadalombiztosítási támogatás alapját képező áráról, valamint a támogatás elszámolásának módjáról szóló 8/2002.(X 4.) ESzCsM rendelet értelmében.

Az anyatej ellátás az egészségbiztosítás természetbeni ellátása, a csecsemőnek járó egészségügyi szolgáltatás. A baba a fekvőbeteg gyógyintézeti kezelése alatt, illetve a járó betegként ellátott csecsemő is jogosult a társadalombiztosítási támogatással nyújtott anyatejre, a következő feltételek teljesülése esetén. Ha az anya saját tejével nem tudja táplálni és a baba koraszülött, vagy kis súlyú – 2500 g testsúly alatti – újszülött. Az érett újszülött és a csecsemő akkor jogosult a támogatott anyatej ellátásra, ha súlyos táplálkozási allergiában, felszívódási zavarban, vagy hasműtéttel járó fejlődési rendellenességben szenved és az anya nem tudja őt saját tejével táplálni. Az a csecsemő is jogosult a támogatott anyatej ellátásra, akinek az édesanyja: fizikailag alkalmatlan az anyatejjel való táplálásra, olyan fertőző betegségben vagy mérgezésben szenved, amely a csecsemő egészségét veszélyezteti, olyan gyógyszert szed, amely szedése a szoptatás időszakában ellenjavallt, súlyos, gyakori tudatvesztéssel járó állapotban van, pszichés állapota a szoptatást lehetetlenné teszi, a szoptatás időszakában meghalt, vagy a gyermeket elhagyta.

2017 évben 8 örökbefogadott baba szülei hordták a tejet az Állomásról.

2016. október 17-től az anyatej ára 2700 Ft/liter.

2018-ban is voltak koraszülött csecsemők, ikercsecsemők, örökbefogadott csecsemők, táplálási nehézséggel küzdő csecsemők, tápszert elutasító szülők. A családok ilyenkor keresik fel az Anyatejgyűjtő Állomást. Eljönnek a női tejért kettő naponta nem csak a városunkból, hanem a környező településekről is.

A házi gyermekorvosok és a területi védőnők is ajánlják a női tej adását.

A női tejet kapó babák a női tejen kívül kisebb-nagyobb mennyiségben saját édesanyja anyatejét is kaptak. Kivéve az örökbe fogadott babák és egy baba kinek édesanyja gyógyszer szedése miatt nem adhatja saját anyatejét.

A visszajelzések alapján a panaszok normalizálódnak, illetve megszűnnek az anyatejes, illetve női tejes táplálás során. Általánosságban az Állomástól tejet kapó csecsemők megfelelő ütemben fejlődnek.

Beszámoló a fogászati ellátás 2018. évi tevékenységéről

1. Alapfeladat:

Gyermek fogászati ellátás területén:

- 0-14 éves gyermekek prevenciós gondozása, illetve a náluk fellépő fog- és szájbetegségek kezelése. Ez csoportosan óvodai, iskolai csoportok gondozásából, kezeléséből áll, illetve egyéni formában történik a mindenkor hatályos jogszabályok alapján.

Ifjúsági fogászat ellátási területén:

- 14-18 év közötti lakosság prevenciós gondozása, illetve a náluk fellépő fog- és szájbetegségek kezelése. Ez csoportosan iskolai csoportok gondozásából, kezeléséből áll, illetve egyéni formában történik a mindenkor hatályos jogszabályok alapján.

Felnőtt fogászati ellátás területén:

- 18 év feletti lakosság fogászati alapellátásának biztosítása, a náluk fellépő fog- és szájbetegségek kezelése az Egészségügyi Törvény, a hatályos rendeletek, valamint szakmai irányelvek alapján. Ez az ellátás vállalkozási formában működik.

Fogászati ügyeleti ellátás területén:

- Szombathely város és vonzaskörzetéhez tartozó 29 település fogorvosi ügyeleti (sürgősségi) alapellátása.

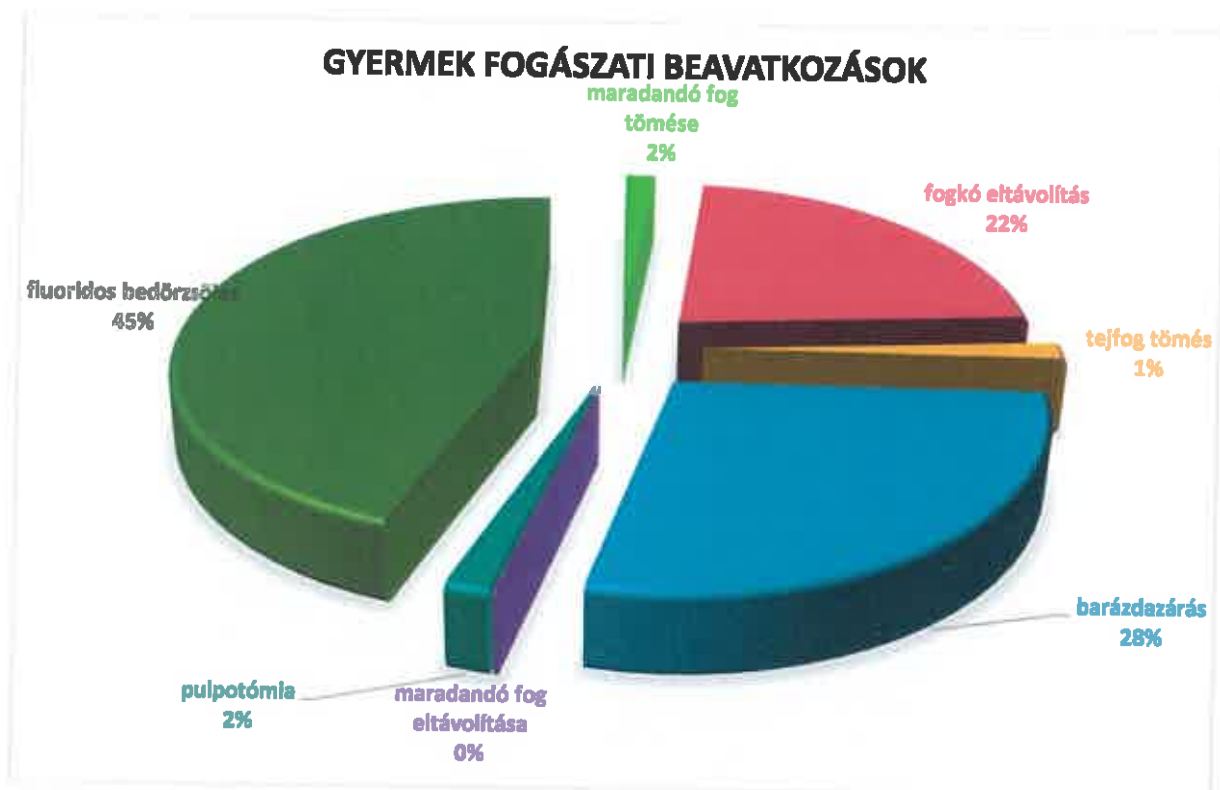
2. Rendszeresen ismétlődő feladatok ellátása:

Gyermekfogászat:

2018. évben is egy gyermek fogorvosi praxis működött közalkalmazotti formában. Az év során a közalkalmazotti praxisban 2 439 fő gyermeket láttak el, ambuláns, csoportos, illetve visszarendelt kezelés formájában. Ebből a maradandó fogak ellátása során 111 fogtömést. Ezenkívül 1610 fogkő eltávolítást, 3 214 fluoridos bedörzsölést és 2010 barázdazárást végeztek a gyermekek fogszuvasodásának megelőzése érdekében. A tejfogak ellátása során 108 fogtömést készítettek és 119 pulpotómiát végeztek. A maradandó fogak eltávolítására 7 esetben került sor, elsősorban a fogszabályozás indikációjára.

Rendszeresen ismétlődő feladatok során, oktatási időszakban az iskolai osztályok fogászati szűrővizsgálatát, kezelését, prevenciós ellátását végezték. Ezzel párhuzamosan végezték az óvodai csoportok szűrését és kezelését. Azokat a gyermekeket, akik további kezelésre szorultak, visszarendelték az iskolaidőn kívüli délutános műszakba. A berendelt betegeket – lehetőség szerint – a berendelési időpontoknak megfelelően fogadták a rendelőben. Amennyiben sürgős, nem berendelt gyermek érkezett, biztosították a minél hamarabbi soron kívüli ellátását.

Az óvodai csoportok és iskolai osztályok szűrővizsgálata és kezelése mellett – egészségnevelő tevékenységként – a helyes fog – és szájapolásra tanították a gyermekeket szemléltető eszközökkel, szükség szerint egyénileg is, valamint felvilágosító kiadványokat is osztottak. A visszarendelések során, - a fogászati kezelésen kívül – a kísérő szülő bevonásával folytatják és ismétlik a prevenciós gondozást, ellenőrzési a szájhigiénét.

Gyógyító-megelőző tevékenységük mellett, munkájuk szervezési feladatokat is tartalmaz, melynek keretében a különböző oktatási intézményekkel egyeztetve tervezik és szervezi a csoportok és egyének kezelési rendjét. Ezért kapcsolatot tartanak a szülőkkel, nevelési-oktatási intézmények vezetőivel, pedagógusaival, óvónőkkel, védőnőkkel.

Prevenációs céllal a csoportos ellátáskor a gyermekek fogászati felvilágosításban részesülnek. Valamint a csoportos ellátáskor a 6 éven felüli gyermekek fogainak Elmex-zselével az ellenállóbb zománc kialakítása érdekében, a 6 éven aluliaké pedig Tooth-Mouse pasztával történő bevonása folyik. Ugyan ezt a beavatkozást elvégezték a gyermekek összes kezelendő fogászati ellátása után és az ellenőrzésre visszarendelt gyermekeknél is.

A gyermekek kezelése során a befejezett ellátásra törekedtek, amennyiben a gyermek kezelése fogászati alapellátás szintjén nem valósítható meg, biztosításra került, hogy a beteg időben megfelelő szakellátásra kerüljön.

Ennek értelmében 2018-ban is kapcsolatot tartottak több szakellátással, pl.: fogszabályozás, szájssebészet, fül-orr-gégészet, gyermekgyógyászat. A gyakori fogászati rendellenességek miatt a fogszabályozással volt a legszorosabb a kapcsolat. Gondot fordítottunk arra a szülői kérésre, hogy ne végezzünk kezelést a délelőtti vizsgálatok során, csak ellenőrizzük a fogakat. Szükség esetén szülői kísérettel hozzák vissza a kisgyerekeket a beavatkozásra. Esetlegesen a kísérő óvónővel történő megbeszélés alapján Tooth-Mouse pasztával kerül bevonásra a fog a szuvasodás megelőzése érdekében. Ez nem okoz problémát sem a gyermeknek, sem a szülőnek.

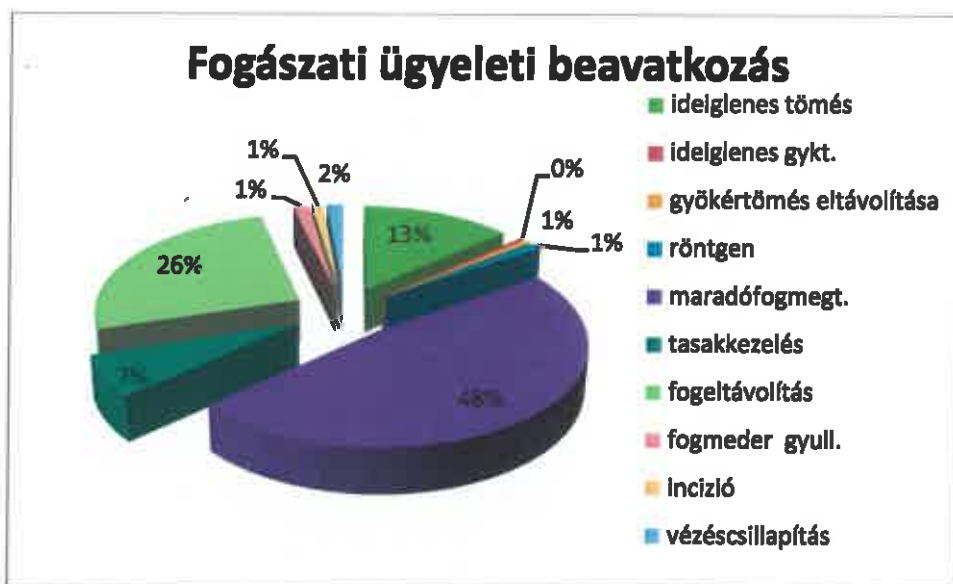
Napi rendszerességgel dokumentálják az ambuláns naplóban a megjelent gyermekekről az elvégzett beavatkozásokat. Ezen adatokat TETFOG fogászati programban számítógépen is rögzítették. Havi rendszerességgel elkészítették a statisztikai jelentést, a NEAK felé teljesítményjelentést készítenek. Eseti adminisztratív feladatként elkészítettük az éves statisztikai összesítőt, az éves munkatervet és beszámolót.

2018-ban is részt vettek továbbképző előadásokon, így „A fogorvostudomány aktuális kérdései” című képzésen, „Gyermekkori és felnőttkori direkt restaurációk sajátosságai” című képzésen, továbbá Szombathelyen a Fogászati Továbbképző Napon. Folyamatosan figyelemmel kísérik a fogorvosi szakma újdonságait, gyógyszerújdonságokat, tájékoztak a fogászat új eredményeiről, anyagairól.

Fogászati ügyelet:

A fogászati ügyeleti ellátás Szombathely város és 29 a város vonzáskörzetéhez tartozó település lakosságára terjed ki szerződéseink értelmében. A fogászati ügyeleti (sürgősségi) alapellátás Vas megyében csak Szombathelyen került megszervezésre, ezért a betegek sürgősségi ellátása az egész megyére kiterjedően történik. Az ügyeleti szolgálatot 18 fő szombathelyi fogorvos és asszisztensnője biztosítja beosztás szerint. 2018. évben az ügyeleten megjelent betegek száma 2 898 fő volt. A beavatkozások sürgősségi jellegűek, ezért 574 fogeltávolítást, 1 052 maradófog megtartást, 295

ideiglenes tömést, 15 gyökértömés eltávolítását, 147 tasakkezelést végeztek. Elláttak 30 fogmeder gyulladást, 22 inciziót és vérzéscsillapítást 32 esetben. További fogászati kezelés céljából szakrendelésre utalás 388 esetben, gyógyszer felírás 1 410 esetben történt.

3. Kapcsolattartás más intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel, médiával.

A fogászati alapellátás, mint gyógyító-megelőző tevékenység szervezési munkából is áll. Ennek értelmében kapcsolatot tartanak a szülőkkel, a nevelési és oktatási intézmények vezetőivel, pedagógusaival, óvónőkkel, védőnőkkel.

Amennyiben a gyermek kezelése a fogászati alapellátás szintjén nem valósítható meg, biztosítják, hogy a beteg időben a megfelelő szakellátásra kerüljön.

Ennek értelmében kapcsolatot tartanak több szakellátással is, pl. fogszabályozás, szájsebészet, fül-orr-gégészet, gyermekgyógyászat. A szakrendelések közül a gyermekfogászatnak a fogszabályozással szoros a kapcsolata.

A gyakori fogazati rendellenességek miatt rendszeresen küldik a szakrendelésre a betegeket és konzultálnak fogszabályozó szakorvosokkal.

4. Képzés, továbbképzés

Minden fogorvos és asszisztensnő rendszeresen részt vesz a kötelező pontszerző továbbképzéseken. Minden közalkalmazott rendelkezik az orvosi és asszisztensi munkájának további folytatásához szükséges creditponttal.

Gyakran gondként jelentkezik a továbbképzésen való részvétel, mivel Szombathelyen nagyon kevés a pontszerző továbbképzés. Ha teljes körű a fogorvosi és asszisztensi

továbbképzésen a részvétel, akkor központi fogorvosi ügyelt szervezésével biztosítja a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ a részvétel lehetőségét.

5. Adminisztratív feladatok:

- Fogorvosi ambuláns naplóba a megjelenők és a beavatkozások dokumentálása,
- TAJ kártya ellenőrzés,
- elvégzett fogászati beavatkozások TETFOG tételes fogászati jelentő program
- elszámolási nyilatkozat kiállítása az elvégzett beavatkozásokról,
- tárgyhónapot követő hónap 5-ig a havi jelentések elkészítése az NEAK felé,
- éves munkaterv-készítés,
- éves beszámoló készítése,
- KSH statisztikai jelentés elkészítés.

Beszámoló a Humán Civil Háza 2018. évi tevékenységéről

1. A Humán Civil Ház alapfeladata

A Humán Civil Ház számos egészségügy területén működő csoportnak ad otthont, a testi, lelki egészség megőrzése és annak helyreállítása érdekében. A feladata mindazon egészségügyet támogató, egészségmegőrzéssel és egészségfejlesztéssel foglalkozó civil szervezetek, önszolgáltató közösségek, klubok munkájának segítése, akik az egyénnel, a bajbajutott, a problémás, a szenvedő, a segítségre szoruló emberrel foglalkoznak, mint azt a szlogenünk is tartalmazza „Embertől - emberig”. A szakmai tanácsadás, egyéni konzultációk, fórumok, képzések, továbbképzések szervezése, működésükhöz helyiség és infrastruktúra biztosítása képezi a munka gerincét; valamint az Egészséges Városok Magyar Nyelvű Szövetsége Szombathelyi Tagszervezete működésének elősegítése, és „Szombathelyi Egészség - napok” rendezvénysorozat szervezése.

A szolgáltatását Szombathely Megyei Jogú Város humán (egészségügyi, egészségmegőrzési, egészségfejlesztési és szociális) területeteket támogató civil szervezeteinek működése segítésével, infrastrukturális háttérének biztosításával fejti ki. A Humán Civil Ház helyet és infrastruktúrát biztosít az egészségügyi ágazat rendezvényeinek, a Polgármesteri Hivatal egyedi felkéréseinek. A szolgáltatásai között megkülönböztetett figyelemmel szerepel a szenvedélybetegségek elleni küzdelem (alkohol, drog, dohányzás stb.), az azokkal foglalkozó civil, önszolgáltató közösségek segítése, képzések, rendezvények szervezése. A korábbiakban bevezetett évente kétszer alkalommal is megtartott civil fórum - melyen Szombathely város összes egészségügyet, egészséget, egészségfejlesztést támogató civil szervezete képviselője vesz részt, s kap hiteles tájékoztatást az egészségügyi civil életről, az aktuális feladatokról - gyakorlatát a 2018. évben is folytattuk. E rendezvényeken rendszeresen részt vesznek, az önkormányzat szakmai, egészségügyi szakmai szervezetek, valamint a „Szombathelyi Civil Fórum” képviselői.

A ház alapfeladata és filozófiája szerint térítésmentesen biztosítja:

- Előre egyeztetett igény szerint fűtött, világított, takarított és igény szerint berendezett helyiségeket,
- a közösségi programokhoz tárgyi eszközöket és felszereléseket,
- a kapcsolattartáshoz kommunikációs eszközöket, informatikai eszközöket,
- a közösségi élethez információszolgáltatást a ház honlapján és rendszeresen kiadott körleveleken keresztül,
- a szakmai és minőségi követelményeknek megfelelő képzéseket, továbbképzéseket,
- a szakmai kiadványokat és folyóiratokat.

A Humán Civil Házban működő civil szervezetek:

A Humán Civil Házban működő szervezetek tevékenysége egészségügyi, egészségmegőrzés, egészségfejlesztés, valamint szociális területhez kapcsolódik. Fontos szerepet vállalnak a primer, valamint a terciér prevencióban. Tevékenységükkel elsősorban kiegészítik a már meglévő ellátást, valamint azt sokkal színesebbé teszik, az egyedi igényekhez igazodva. Vannak azonban olyan szervezetek is, melyek a meglévő, ám állami szinten ki nem elégített igényekre, szükségletekre reagálva jöttek létre.

1. A.A. (Alcohol Anonymus – Névtelen Alkoholisták) Csoport
2. AE Klub
3. Aranykorúak Vegyes Kara
4. Asztmás és Allergiás Betegek Vas Megyei Egyesülete
5. Baba Mama Klub
6. Baba Masszázs Klub
7. "Brunó Gröning" Baráti Kör Csoport (mentálhigiénés)
8. „Brunó Gröning” Baráti Kör Gyermekek Csoportja
9. Egészséges Életmóddal a Lelki Egészségért
10. Együtt - Egymásért Eséllyel az Életért Egyesület
11. ÉLGENÉ (Élet Gége Nélkül) Klub
12. ETKA Jóga
13. Fiatalok a Lelki Egészségért - Szombathelyi Anime Szövetség
14. Gerincjóga tanfolyam
15. Gerinctorna Csoport
16. Harmónia Egyesület
17. Humán Harmónia Alapítvány
18. Huncut Bölcsisek és Ovisok Klubja
19. IBD Klub
20. Könnyen Leszokni Klub *(időszakos)*
21. Lisztérzékenyek Vas Megyei Egyesülete
22. Magyar Rákellenes Liga Szombathelyi Alapszervezete
23. Meridián Torna
24. "Napsugár" Közhasznú Egyesület *(időszakos)*
25. Önkéntes betegsegítők szupervíziós csoportja
26. "Reménység" Klub
27. Szenvedélybetegek Hozzá tartozóinak Csoportja
28. Szombathelyi Gomba és Gyógynövény Klub
29. Szombathelyi Szív a Szívért Egyesület
30. Szombathelyi Szív a Szívért Egyesület Kreatív Csoportja
31. Telehumanitas Mentálhigiénés Egyesület és az - SOS Telefonszolgálat - szupervíziós csoportja
32. "Vasakarát" SC Egyesület *(időszakos)*
33. Vas Megyei AE és AM Klubok Tagjainak Egyesülete
34. Vas Megyei SM Egyesület
35. Vas Megyei Diabeteses Gyermekeket Segítő Egyesület
36. Vas Megyei Reuma Klub
37. Vesebetegek Vas Megyei Egyesülete
38. Vidám Nyugdíjasok Klubja

A 2018-as évben új csoport befogadása két esetben történt: a Vidám Nyugdíjasok Klubja és az IBD (Gyulladásos bélbeteg) Klub.

A 2018-as esztendőben a Humán Civil Házban folyamatosan jelen volt külön működtetői rendelkezés szerint a Védőnői Tanácsadó Szolgálat.

A védőnői tanácsadást külön erre a célra szolgáló (egészségügyi) helyiségben végezték a Szűrcsapó utcai rendelőegység védőnői.

2. Rendszeresen ismétlődő feladatok:

A Humán Civil Ház a civil szervezetek működését segíti, támogatja. Az infrastruktúra biztosításán kívül személyes konzultáció zajlik, melynek hivatalos fóruma a "Civil Fórum", melyre a betervezettek szerint fél évente, vagy az aktualitások szerint - kerül sor. A „Civil Fórumok” lehetőséget biztosítanak a szervezetek, valamint a ház dolgozóinak és a működtetőnek az aktuális kérdések megbeszélésére, problémafelvetésekre, azok tisztázására, megoldására. A „Civil Fórum” továbbá biztosítja, hogy a szolgáltatások úgy alakuljanak, hogy azok a legnagyobb mértékben igazodjanak a szervezetek igényeihez. A 2018. esztendőben - kettő alkalommal került sor a fórum megrendezésére:

Időpontja: 2018. március 05. - hétfő - 17.00 óra

Helye: Humán Civil Ház 9700 Szombathely, Bem József u. 9.b. Klub I-II. terem

Napirendi pontok:

- 1. Köszöntő – Gyarmati Norbert munkatárs**

- 2. Tájékoztató a Szombathely-i Áldozatsegítő Központról**
Előadó: Kámán-Németh Martina programkoordinátor - Áldozatsegítő Központ

- 3. Tájékoztató a TOP-6.8.2-15-SH1-2016-00001 Gazdaság- és Foglalkoztatásfejlesztési partnerség a Szombathely-i járás területén című projektről**
**Előadók: Mráz Barbara szakmai vezető - Szombathelyi Képző Központ Kft.
Vigh Katalin partnerségi koordinátor - Szombathelyi Képző Központ Kft.**

- 4. Személyi kérdések – Új munkatársak bemutatása - aktuális tájékoztató**
Előadó: Vigné Horváth Ilona igazgató asszony, Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete

5. **Aktuális tájékoztatók a Humán Civil Ház és az „Egészségnapok Szombathely” 2018-es évről, 2018. I. félévi feladatok**
Előadók: a Humán Civil Ház munkatársai

Időpontja: 2018. november 05. - hétfő - 17.00 óra
Helye: Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Humán Civil Háza
9700 Szombathely, Bem József u. 9.b. Klub I-II. terem
Napirendi pontok:

1. **Köszöntő – Vigné Horváth Ilona igazgató, Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ**

Gyarmati Norbert munkatárs

2. **Tájékoztató a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda tevékenységéről**
Előadó: Szákovics-Varga Ildikó irodavezető

3. **Aktuális tájékoztatók:**

- 2018. évi Civil Advent, éves záró rendezvény
- a Humán Civil Ház és az „Egészségnapok Szombathely” 2018-es évről
- „Csapatépítő” tréning időpontjának, tartalmának meghatározása
- új csoport(ok) bemutatása
- a napi csoportok megtartásával, bejelentkezésével kapcsolatos problémák megbeszélése
- a 2019. év I. félévi csoportbejelentő lap átadása
- a 2019-es évi feladatokról előzetesen

Előadók: a Humán Civil Ház munkatársai

A Humán Civil Ház feladata közé tartozik a humán ágazat egész városra kiterjedő rendezvénysorozatának segítése.

Április - október hónapok között került sor a XXIII. "Szombathelyi Egészség-napok" Szombathelyen, a segítség városában című rendezvénysorozatra, amelyen belül június 28. és június 30.-a között - Agora Savaria Mozitól az Agora Savaria Moziig " - címmel a központi rendezvényre. A rendezvénysorozat elsősorban az „egészség” megtartása, megőrzése és a szereplőinek, valamint a civil szervezetek bemutatkozásainak, bemutató foglalkozásainak adott otthont több alkalommal. A 2018-as évben is a központi rendezvény tartalmazta a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Szakmai napját, valamint a város Semmelweis-napi ünnepségét, valamint egy díszelőadás megtartására is sor került.

Heti munkaértekezletek megtartására hetente hétfői napokon 09 órakor került sor, melyen a szociális munkatárs, a munkatárs és a gondnokok állandó jelleggel részt vettek. A megbeszélések alkalmával a heti csoportbeosztások, igény szerint a termék előkészítése, a tárgyi felszerelések és eszközök előkészítése, a heti ütemezett munkák voltak a témák. Továbbá itt került megbeszélésre minden olyan fontos téma, amely az üzemvitellel kapcsolatos volt, pld. karbantartások megrendelése, javítások elvégzése, anyagigénylések készítése, rendkívüli igények biztosítása. A Humán Civil Ház tevékenységének folyamatos biztosítása érdekében e megbeszélések a legfontosabbak.

3. Rendszerestől eltérő, speciális, rendezvényekhez kapcsolódó egyedi feladatok

A Humán Civil Ház a 2018. esztendőben minden olyan humán területről érkező igényeknek eleget kívánt tenni, amelyek összhangban vannak alapfeladataival, vagy feladataihoz illeszkednek.

A Humán Civil Ház az alábbi rendezvényekhez biztosított helyet:

1. "Kapocs" Szenvedélybeteg – segítők Munkacsoportja Szombathely,
2. Egyéb, pl.: lakossági fórumok (Bem Lakásszövetkezet, Szűrcsapó utcai társasházak stb.),
3. Egészségügyet, egészséget, egészségfejlesztést támogató civil szervezetek időszakos igénybevételei (azok a civil szervezetek, akiknek székhelyük, foglalkozásaik máshol vannak, de közgyűléseiket, nagy rendezvényeiket ott nem tudják megoldani: (pld. "Vasakarát" Mozgássérültek Sportegyesülete évi két közgyűlése, „Civil Fórum” stb.).
4. Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Hatósági Főosztály, Népegészségügyi Osztály - Városi védőnők szakmai értekezletei

4. Adminisztratív feladatok, jelentések, statisztikák

Havonta ismétlődő jelentéseket a ház szociális munkatársa elkészítette: jelentést a munkából való távolmaradásról, csoportbeosztások elkészítése és kifüggesztése egy féléves időtartamra, a csoportfoglalkozások időpontjainak egyeztetése különösképpen akkor, ha azok egyidejűsége meghaladja a Humán Civil Ház lehetőségeit.

A Humán Civil Házzal, illetve kiegészítő feladatairól ebben az évben Közgyűlési és Egészségügyi Szakmai Bizottsági előterjesztés nem készült. Éves leltár nem volt.

5. Kapcsolattartás más intézményekkel, szakmai képviselőkkel, civil szervezetekkel, médiával

A Humán Civil Ház tevékenységének biztosítása érdekében folyamatos volt a kapcsolattartás a működtetővel és a fenntartóval a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezetével és a Polgármesteri Hivatallal.

A cél szerinti tevékenység eredményessége érdekében rendszeresen kapcsolatot tartunk az alább megjelölt szervezetekkel:

01. Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda
02. a nem a házban működő egészségügyet, illetve szociális ágazatot támogató civil szervezetekkel,
03. "Egészséges Városok" Magyar Nyelvű Szövetségével, illetve annak Szombathelyi tagszervezetével,
04. Egyházmegyei Karitás: Rév - Szolgálat, HÁRSFA-ház
05. Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal (KEF),
06. "Kapocs" Szenvedélybeteg - segítő Munkacsoporttal,
07. Pálos Károly Szociális Szolgáltató és Gyermejjóléti Szolgálattal,
08. PTE Egészségtudományi Kar, Szombathelyi Képzési Központ,
09. ELTE Savaria Egyetemi Központ,
10. Civil Fórummal,
11. Civil Kerekasztallal,
12. Vas Megyei Markusovszky Kórházzal - Egyetemi Oktatókórházzal,
13. OMSZ Szombathelyi Mentőállomásával,
14. Magyar Vöröskereszt Vas Megyei Szervezetével,
15. Vas Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervével,
16. Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal, Hatósági Főosztály, Népegészségügyi Osztályával,

A civil szervezetek tevékenységének népszerűsítése, a nyilvánosság érdekében folyamatos volt a kapcsolattartás a Szombathelyi Városi TV-vel és Vas Népe szerkesztőivel, valamint a SzombathelyPont-tal.

A Humán Civil Ház munkatársai az alább felsorolt szervezetek munkájában vettek részt:

SZMJV Önkormányzata Egészségügyi Szakmai Bizottsága

Gyarmati Norbert munkatárs – állandó meghívott

Vas Megyei Markusovszky Kórház, Egyetemi Oktatókórház – Felügyelő Tanácsa

Gyarmati Norbert munkatárs – tag

Szombathelyi Kábítószerügyi Fórum

Gyarmati Balázszné - delegált

6. Képzés, továbbképzés

A Humán Civil Házban, a 2018. esztendőben szervezett képzés a csoportok vezetőinek nem volt, a „Szombathelyi Civil Fórum” ingyenes képzéseit, tájékoztatóit ajánlottuk ki a csoportok vezetőinek, amellyel több esetben éltek is. A Humán Civil Ház a szenvedélybetegekkel foglalkozó közösségek vezetőinek képzését egy alkalommal támogatta országos civil képzésen, augusztus hónapban Balatonrendesen.

Külön ki kell emelni azt a tényt, hogy a korábbi, 2014. évben szervezett 20 fős önkéntes betegsegítő képzésen végzetek a szupervíziós csoportjaikat a Humán Civil Házban tartják, a csoportokon megfogalmazódott az az igény, hogy újabb csoportos képzés indítására lenne szükség.

7. Humán erőforrás helyzete

A 2018. évben 1 fő, gondnok nyugdíjba menetelével 1 fő új gondnok került felvételre és megoldódott a kisegítő gondnok helyzete is. A feladatokat 4 fő - 8 órás szociális munkatárs, 6 órás munkatárs, 8 órás gondnok és havi 60 órás kisegítő gondnok.

8. Külön feladatok

8.1. XXIII. „Szombathelyi Egészség-napok”

Résztevők kiértékelése, programban való felkérések intézése, program-összeállítás, szerkesztés, nyomtatás, postázás, sajtóban való megjelenés, szervező munkacsoport felállítása, rendszeres heti megbeszélés, beszerzések, pénzügyi feladatok intézése, program, lebonyolítás, részvételek, látogatások, elszámolások, rendezvényzárás képezte a feladatok részleteit. A rendezvénysorozat 20 programján 1354 fő jelent meg.

A három napos központi rendezvényt június hónapban, a többi hónapban egy-egy napos rendezvényeket tartottunk, illetve csatlakoztunk, segítettünk hasonló programok megszervezésében:

2018/01. április 18. (szerda)

„Egészség Világnap”- ja

„Univerzális egészségügyi lefedettség mindenkinek, mindenhol”

Humán Civil Ház

2018/02. május 31. (péntek)

„Dohányzás Ellenl Világnap”

(dohányzás és szívbetegség – prevenció/rehabilitáció)

Egészségfejlesztési Iroda

2018/03. június 28 - június 30.

(csütörtök-szombat)

Az Agora Savaria Moztól az Agora

Savaria Moziig

„Egészséges táplálkozás” – szűrőprogramok, előadások, bemutatók, civil szervezetek

Az AGORA - Polgármesteri Hivatal és sok más helyszínen

2018/04. Szeptember 08. (szombat)

„Nyitott nap” Együtt a család a segítőkkel

Humán Civil Ház

2018/05. szeptember 30. (vasárnap)

A „Szív Világnap”- ja

Előadások – szűrőprogramok Agora Savaria Mozi

A „Szombathelyi Szív a Szívért” Egyesület programja

2018/06. október 05. (péntek)

Séta az emlőrák ellen

A Szombathelyiek Egészségéért Egyesület programja

A különböző időpontokban, különböző célcsoportoknak szóló programoknak köszönhetően célzottan tudtuk elérni a közönséget. Nagy sikert, és nagy érdeklődésre tartott számot a központi rendezvénysorozat díszelőadása, melyet Tóth Gábor a népszerű szakíró, az E könyvek szerzője, a Rádió1 szakmai előadója, okl. élelmiszeripari mérnök, szakíró, élelmiszertudományi tanácsadó tartott „Az egészségtudatos táplálkozás tíz legfontosabb elve, valamint a szuperfood-ok jelentősége” címmel.

A 2018. évi Szombathelyi Egészség - napok” és a csatlakozó rendezvények megszervezése, lebonyolítása a mindennapok mellett ebben az évben mintegy 2 hónapos intenzív előkészítő és szervezőmunkát igényeltek a Humán Civil Ház napi és rendszeres működésének biztosításán túl.

8.2. „Egészséges Városok” Magyar Nyelvű Szövetsége Szombathelyi Tagszervezete

Május hónapban részt vettünk az év első koordinátori találkozásán, Székesfehérváron. Szeptember hónapban Erdélyben, Szovátn került megrendezésre az éves szimpózium, amelyen 1 előadás hangzott el városunk részéről. November hónapban Szentendrén került sor az éves közgyűlés megtartására. December hónapban Pécsen az MTA Pécsi Akadémiai Bizottsága felkérésére előadást tartottunk Szombathely város egészségfejlesztési tevékenységéről. A 2018. évben 2 alkalommal tartottunk Irányító Bizottsági ülést a Humán Civil Házban.

8.3. Szolgáltatási feladatok

Folytattuk az e-mail rendszerű kapcsolattartást a civil szervezetek vezetőivel, melyen keresztül csatolt állományként nagyon sok hasznos információt biztosítottunk részükre. A 2018. évben 45 körlevél került megszerkesztésre és kiküldésre elektronikus formában.

8.4. Adminisztratív feladatok

A 2018. évben a Humán Civil Ház dokumentumai megújítása folyamatosan bővült. Jelentős feladatot jelentett a 2017-es év végén az új és részletes szabályzatok megismerése és az abban kapcsolatos a Humán Civil Házra vonatkozó feladatok teljesítése. Az iratok elhelyezése, az irattár karbantartása folyamatos volt.

8.5. Anyaggazdálkodási, műszaki karbantartási feladatok

Feladat volt még a beszerzések, készletek feltöltése, udvari nagytakarítás, civil szervezetek szekrényeinek átvizsgálása, újraosztása, nyilvántartása, könyvtár, folyóirattár további átalakítása.

Jelentős feladatot képezett a Humán Civil Ház fejlesztési költségvetése terhére elvégzett felújítások biztosítása, kiszolgálása, mint a két főbejárat megújítása (burkolatok, betonozás javítása, védőtető, védőfal készítése), a belső helyiségek teljes világításkorszerűsítésének folytatása energiatakarékos kivitelben, az információs táblák készítése és felhelyezése.

8.6. 2018. évi forgalmi adatok

Hónap	Foglalkozások száma	Részvevők száma fő	Foglalkozásokkal leterhelt óra
Január	95	1097	325
Február	102	1173	339
Március	101	1135	335
Április	101	1136	321
Május	104	1117	341
Június	94	852	325
Július	81	684	283
Augusztus	73	654	265
Szeptember	98	1102	326
Október	126	1169	348
November	121	1254	342
December	85	1008	259
Összesen	1181	12381	3809

Megállapításként elmondható még, hogy a civil igénybevételek hangsúlya továbbra is jellemzően a 16.00 órai időpontot követően egészen 21.00 óráig tart, a napok leterheltségében is változás látható: az eddigi kiemelt napok eltűntek, a ház minden terme folyamatosan foglalt a hétköznapokon, a délelőtti kihasználtság továbbra sem bővült, de nőtt a szombati napok igénybevétele.

A fenti megállapítások figyelembevételével az elkövetkezendő időszak továbbra is fontos feladata, különféle források felkutatása, pályázatok írása a ház infrastrukturális bővítése érdekében.

Beszámoló a Betegirányító szolgálat 2018. évi tevékenységéről

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 4. pontja értelmében Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának kötelező feladatát képezi az egészségügyi alapellátás, ezen belül a háziorvosi ellátás. A felnőtt háziorvosok tájékoztatása alapján egy átlagos kártyaszámmal rendelkező körzet vonatkozásában átlagban 75 fő beteg ellátása történik a napi 4 órás rendelési időben, míg a házi gyermekorvosok vonatkozásában ez a mutató 50 fő/nap, ez 3,2 valamint 4,8 perc/fő ellátási időt jelent.

Fenti adatok tükrében szükséges volt olyan intézkedéseket megtenni, amelyek hatására a háziorvosok több időt tudnak a tényleges betegellátásra fordítani, egyúttal a szombathelyi betegek rugalmasabban, rövidebb idő alatt intézhetik adminisztratív jellegű ügyeiket a háziorvosi rendelőkben. Előzőekre lehet megoldás a betegirányító rendszer kiépítése a háziorvosi rendelőkben.

A Kollegiális Háziorvosi Testület és az Egészségügyi Alapellátó Intézet javaslata alapján elsőként egy nagy rendelőegység – a Váci Mihály utcai – esetében került kísérleti jelleggel kialakításra a betegirányító rendszer 2014. június 1. napjától.

Az Egészségügyi Szakmai Bizottság a 84/2013. (XI.27.) ESzB. sz. határozatában egyetértett a betegirányító rendszer kialakításával.

A betegirányító rendszer főbb előnyei az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- akár telefonon, akár személyesen történő érdeklődés esetén rövidebb idő alatt kapnak tájékoztatást a betegek, olyan időszakban is, amikor a háziorvos éppen nem rendel;
- több idő jut a tényleges betegellátásra azzal, hogy a háziorvos mentesül a betegirányítás által átvállalt feladatok alól;
- az orvosi rendelőben csökken a telefonhívások száma a rendelési idő alatt, amellett, hogy természetesen igény esetén a betegek a háziorvossal továbbra is kapcsolatba léphetnek;
- csökken a várakozási idő;
- a betegek gyorsabban és rugalmasabban intézhetik a recept felírásokat, az igazolások kiállítását és az egyéb adminisztratív jellegű ügyeiket.

A Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 138/2014. (IV.24.) Kgy. sz. határozata alapján a betegirányító rendszer kiépítésére a Szombathely, Váci Mihály u. 3. szám alatti ingatlan első emeletén található felnőtt háziorvosi rendelőegység, korábban kartonozóként használt 10 m² alapterületű helyiségében került sor.

A betegirányító rendszer működtetésének feltétele zárható betegirányító pult és szék beszerzése; valamint a VoIP telefonközpont és VoIP telefonrendszer kialakítása és használatának betanítása volt.

A rendszer működtetéséhez egy egészségügyi végzettséggel rendelkező munkatárs került az Egészségügyi Alapellátó Intézethez közalkalmazotti jogviszonyba felvételeire.

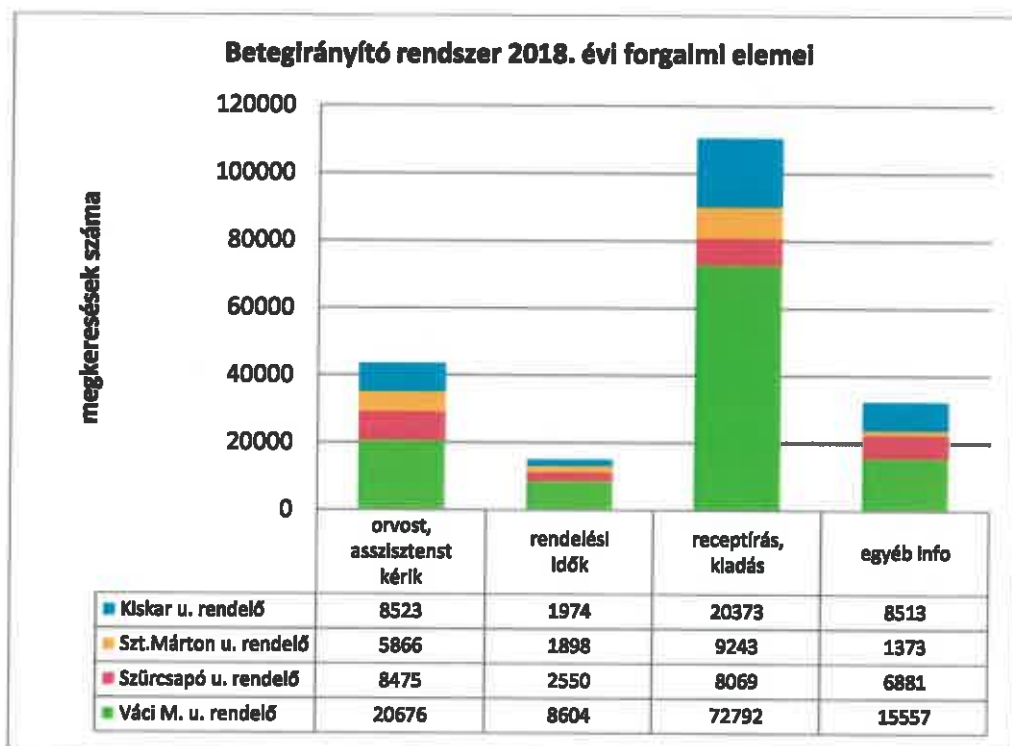
A Közgyűlés a tárgyi és személyi feltételek költségére a fedezetet az Egészségügyi Alapellátó Intézet költségvetésében biztosította.

A pozitív tapasztalatok és a jól működő betegirányítási rendszert megismerve két „nagy” rendelőben dolgozó háziorvosok (Kiskar u és Szűrcsapó u. rendelő) azzal a kéréssel fordultak az Önkormányzathoz, hogy lehetőség szerint a következő lépésként a rendelőegységükben kerüljön bevezetésre a betegirányítási rendszer.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 163/2015. (IV.16.) Kgy. számú határozatával az Egészségügyi és Szakmai Bizottság javaslata alapján a Szűrcsapó utcai és Kiskar utcai rendelőegységben is –a Váci utcai rendelőhöz hasonlóan – kialakításra került a betegirányító rendszer 2015. július 1. napjától.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 338/2017. (XII.14.) Kgy. számú határozata alapján 2018. március 1. napjától a Szent Márton utcai felnőtt háziorvosi rendelőben is kiépítésre kerülhetett a háziorvosok munkáját nagy mértékben segítő betegirányító szolgálat.

Az új betegirányító rendszer kialakításához, folyamatos fenntartásához – hasonlóképp, mint a többi betegirányító rendszer kialakításához és működésének fenntartásához -Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ intézményi költségvetésében biztosítja a szükséges fedezetet.

Beszámoló a Gazdasági Csoport 2018. évi tevékenységéről

A Gazdasági Csoport a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete gyógyító-megelőző egészségügyi alapellátási feladatai ellátásainak háttérszervezeteként – annak szerves részeként - biztosította azokat a pénzügyi-számviteli, gazdasági, műszaki-informatikai, munkaügyi és humánpolitikai, anyag és eszközgazdálkodási feladatokat, melyek a szakmai feladatok a rendelkezésre álló személyi, anyagi- és pénzügyi feltételek mellett a lakosság által elvárt, a szakmai rendeletben meghatározott feladatok ellátását biztosították.

A felmerült igényeknek megfelelően a takarékosági szempontok figyelembevételével teljesültek az Önkormányzat és a háziorvosok közötti megállapodásban rögzített és az intézmény hatáskörébe utalt feladatok ellátása, így a felvonók karbantartása, a társasházakkal kapcsolatos elszámolási feladatok ellátása, a veszélyes hulladék elszállítása és megsemmisítése, a háziorvosi informatika működtetése, a nem eszközprivatizált háziorvosok és házi gyermekorvosok által használt önkormányzati tulajdonban levő eszközök pótlása, üzemképességük biztosítása, az ügyeleti díjkiegészítés és ügylet utáni helyettesítési díj kifizetése, valamint a három rendelőegységben kialakított betegirányítási rendszer működtetése.

2015. április 1-vel az intézmény tevékenysége és ezáltal elnevezése is megváltozott. Az intézmény az alapító okiratában meglévő feladatai mellett ellátja az:

- AGORA Szombathelyi Kulturális Központ,
- a Berzsenyi Dániel Városi és Megyei Könyvtár,
- a SAVARIA Szimfonikus Zenekar,
- a Mesebolt Bábszínház és a
- Szombathely Városi Vásárcsarnok gazdálkodási feladatait, melyhez a szükséges létszámot és forrást az önkormányzat biztosította.

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 355/2016. (X.27.) Kgy. számú határozata alapján a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum gazdasági feladatait is a GESZ látja el 2017. január 1-től.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2015. április 1-i megalakításával az 59/2015.(II.26.) Kgy számú határozat alapján átvett létszám 20 fő volt. A feladatok ellátásához 2018. évben kapott támogatás biztosította az intézmény megnövekedett feladatainak ellátásához szükséges személyi és dologi kiadások pénzügyi fedezetét. A megnövekedett létszámú intézmény munkavállalóinak elhelyezését - a Wesselényi u. 4. szám alatt - az ingatlan átalakítását követően – az intézmény székhelyén valósítottuk meg, ahol a rendelkezésünkre álló lehetőségeinkhez mérten a munkavégzés körülményeit tovább javítottuk 2018. évben is.

Folyamatosan figyelemmel kísértük az intézmények gazdálkodását, havonta tájékoztattuk az intézmények vezetőit a költségvetési bevételek és kiadások

alakulásáról és átmeneti likviditási gondok megoldására közösen határoztuk meg a szükséges tennivalókat.

2018. évben a hét intézmény gazdálkodása kiegyensúlyozott volt, az elért bevételek és támogatások biztosították a pénzügyi fedezetet az intézményi működési és felhalmozási kiadásokra és minden intézmény költségvetési maradvánnyal zárta az évet.

Mind a hét intézmény adatszolgáltatási kötelezettségeinek mindenkor határidőre eleget tettünk. Az éves beszámolók az elvárt tartalommal elkészültek és jóváhagyásra feladásra kerültek a KGR rendszerben.

A havonta rendszeresen teljesítendő GESZ szintű és a gazdasági csoport feladatkörébe tartozó feladatok az elvárt szakmai szinten teljesültek.

Így eleget tettünk:

- hét intézmény működésével kapcsolatos számlázási, könyvelési, pénzgazdálkodási és nyilvántartási feladatok ellátásának,
- a munkavállalók rendszeres és nem rendszeres személyi juttatásainak számfejtési és adatszolgáltatási feladatai teljesítésének a Magyar Államkincstár Vas Megyei Igazgatósága felé,
- az intézmények készpénzforgalmával kapcsolatos feladatai ellátásának,
- a különféle és rendeletekben előírt nyilvántartások vezetésének, az adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésének,
- az egészségügyi szakmai tevékenység ellátásához szükséges anyag és eszközbiztosítás,
- a vállalkozó házi orvosok és fogorvosok, valamint a rendelőket bérlő orvosok felé az energia, közmű és egyéb szolgáltatások kiadásainak belső szabályzat szerinti továbbszámolása, a követelések behajtása.
- a több szakfeladatot és tevékenységet érintő közmű, energia és szolgáltatási számlák megosztása költségviselők szerint, a kiadások rögzítése a számlázási és számviteli elszámolásokban,
- a vidéki önkormányzatok által megállapodásban vállalt fogászati és vészállítási hozzájárulások teljesítésének folyamatos ellenőrzése és beszédése,
- a rendelők és egyéb intézményi feladatellátást biztosító helyiségek megfelelő szintű műszaki állapotának biztosítása, a felmerült javítási igények kielégítése,
- az intézmények zavartalan működéséhez szükséges finanszírozási források folyamatos biztosítása,
- a házi orvosi informatikai rendszer zavartalan működéséhez szükséges szakmai háttér biztosítása,
- a nem eszközprivatizált házi orvosok és fogorvosok részére a szakmai rendeletekben előírt minimum-feltételek biztosítása,
- a vér és egyéb laborvizsgálati anyagok szállítását végző gépkocsik biztonságos üzemeltetéséhez szükséges feltételek biztosítása, az üzemanyag felhasználás ellenőrzése,
- a munkabér és utólagos elszámolásra adott előleg nyilvántartása

- havi ÁFA bevallásra kötelezett intézmények ÁFA bevallás elkészítése, a befizetési kötelezettség teljesítése
- havi pénzforgalmi jelentések elkészítése és feladása a KGR-11 rendszerben
- a jelentések Magyar Államkincstár általi jóváhagyása utáni kinyomtatása és megküldése a Közgazdasági és Adó Osztály részére.

A negyedévente teljesítendő feladatokat a gazdasági csoport a Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Közgazdasági és Adó Osztálya, illetve a Magyar Államkincstár felé határidőre teljesítette, így a:

- költségvetési jelentést és az
- időszaki mérlegjelentést.

Az intézmény belső szabályzatai alapján az előírtaknak megfelelően működött az anyagigénylési és anyagellátási rendszer, mely biztosította az egészségügyi alapellátási feladatok eredményes ellátásához szükséges anyagok biztosítását.

Az intézmény a Központi Statisztikai Hivatal felé kötelezően teljesítendő és a rendeletekben előírt adatszolgáltatási követelményeknek határidőn belül eleget tett mind a hét intézmény vonatkozásában.

A központi költségvetést megillető és az intézményi bevallásokon alapuló rehabilitációs hozzájárulás negyedéves előlegét és a negyedéves cégautó adót az előírt befizetési határidőre teljesítettük. A NAV felé negyedévente teljesítettük a negyedéves bevallási kötelezettség alá tartozó intézmények ÁFA bevallási kötelezettségét és eleget tettünk a befizetési kötelezettségek teljesítésének.

Az orvosi rendelők magánrendelés céljából történő igénybevételéről szóló szerződések folyamatos felülvizsgálata megtörtént és a szükséges módosítások elvégzésre kerültek.

A féléves gazdálkodási és pénzforgalmi adatok elemzése után a szükséges intézkedéseket megtettük a rendelkezésre álló pénzeszközök hatékonyabb felhasználása és ezáltal az alapellátási feladatok magasabb színvonalú ellátása érdekében.

Az intézmény 2018. évi elemi költségvetését a Közgazdasági és Adó Osztály által kiadott tervezési irányelveknek megfelelően elkészítettük és további felhasználás céljából átadtuk.

A kiadott irányelveknek megfelelően az intézmény 2017. évi pénzmaradvány elszámolása is megtörtént, az intézmény pénzmaradványát Szombathely MJV Közgyűlése az intézmény által összeállított tartalommal jóváhagyta.

A belső szabályzatokat az év folyamán teljes körűen felülvizsgáltuk és szükség esetén átdolgoztuk, aktualizáltuk a törvényekben és rendeletekben, a szervezetben

bekövetkezett változások miatt. A kötelező adatszolgáltatási rendszer keretébe tartozó 2018. évi

- o gazdaságstatisztikai jelentés (éves és negyedéves),
- o egészségügyi álláshelyek és létszámjelentés,

tartalmú KSH felé teljesítendő jelentések az előírt határidőre elkészültek, és elektronikus formában benyújtásra kerültek valamennyi intézmény vonatkozásában.

Az OSAP 1576 számú, az egészségügyi ellátás beruházási és felújítási kiadásainak 2017. évi alakulásáról szóló jelentést az önkormányzati hivatalnak az előírt határidőre megküldtük az éves jelentésük összeállítására érdekében.

Az OSAP 1019 számú, az egészségügyi ellátás állás- és létszám kimutatásáról szóló jelentésünket a 2017. december 31-i állapotnak megfelelően az előírt határidőre teljesítettük.

Összeállítottuk az intézmény 2019. évi ingatlan fenntartási és felújítási tervjavaslatát és megküldtük Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Egészségügyi és Közszolgálati Osztály, mint az intézmény szakmai felügyeletét ellátó szerv részére a feladatok végrehajtásához szükséges pénzügyi fedezet biztosítása céljából.

Az előírt határidőre elkészítettük az intézmény 2018. évi költségvetési befizetési kötelezettségeit tartalmazó 1801 számú bevallást és a 2017. évi SZJA elszámoláshoz kapcsolódó munkáltatói feladatokat elvégeztük. A gazdálkodási feladatok ellátása tekintetében az intézményhez tartozó hat intézmény vonatkozásában ezeket a feladatokat is a GESZ látta el.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ és a gazdálkodás tekintetében a GESZ-hez tartozó intézmények 2017. évi költségvetési beszámoló jelentését és a szöveges értékelést a Közgazdasági és Adó Osztály által kiadott tájékoztatóban közölt határidőre elkészítettük és átadtuk az osztály felé, melyet a kormányrendeletben meghatározott leltárakkal alátámasztottunk.

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2018. évben az alábbi céljellegű feladatokra kapott önkormányzati támogatást:

- o háziorvosi rendelők karbantartására,
- o Váci Mihály utcai rendelő felújítására, higiéniai helyiség kialakítására
- o Jáki úti rendelő E.ON hálózati csatlakozása
- o az EgészségHét rendezvényeire,
- o KEF működési kiadásaira, drogellenes stratégiai feladatokra
- o a Humán Civil Ház működésének támogatására,
- o bérkompenzáció fedezetére
- o GDPR szolgáltatási díjának ellentételezésére
- o informatikai fejlesztésre.

A fenti feladatokon kívül az iskolavédőnők közreműködésével folytatódott a Szent Márton Köpenye egészségfejlesztési program, melyre a finanszírozási forrást az önkormányzat 2017. évtől az intézmény költségvetésében biztosítja.

A különféle városi rendezvényeken a védőnői szolgálat aktív részvételéről és a szűrési, tanácsadó és preventív tevékenységükkel, ha közvetve is, de hozzájárultunk azok eredményes lebonyolításához. A védőnői szolgálat az EFI szakembereivel kiegészülve folyamatosan biztosította a különféle rendezvények, előadások, szűrések eredményes lebonyolításához szükséges feltételeket és eszközöket.

A gazdasági csoport a munkatervben rögzített és előre nem tervezhető rendkívüli adatszolgáltatási követelményeknek a beszámolás időszakában maradéktalanul megfelelt.

Az intézmény által ellátandó egészségügyi szakfeladatok és egyéb feladatok, valamint kötelezettségek maradéktalan ellátását segítették azok a kölcsönös információ cserék és folyamatos, naprakész kapcsolatok, melyek az alábbi intézményekkel és szervezeti egységekkel megvalósultak

- Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Egészségügyi és Közszolgálati Osztály,
- Egészségügyi, Kulturális és Koordinációs Iroda,
- Polgármesteri Hivatal osztályai,
- Vas Megyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya,
- NEAK Nyugat-dunántúli Területi Hivatala
- Magyar Orvosi Kamara és tagozatai,
- Egészségügyi Szakdolgozók szakmai érdekképviselői,
- NAV Vas Megyei Igazgatósága,
- Markusovszky Egyetemi Oktatókórház,
- társ önkormányzati intézmények
- Országos Alapellátási Szövetség.

A gazdasági csoport munkavállalói 2018. évben a szakmai ismeretek bővítése és meglévő szaktudás aktualizálása érdekében az alábbi továbbképzési formákban vettek részt:

- mérlegképes könyvelők éves kötelező szakmai továbbképzése (13 fő),
- SALDO éves ankétokon való részvétel (8 fő),
- munkaügyi szakmai rendezvényeken való részvétel (5 fő),
- egyéb egynapos ismeretbővítő szakmai előadások (6 fő).

A fenti továbbképzéseken kívül a gazdasági csoport munkavállalói szakmai ismereteit bővítették azok az ismeretek, melyeket az előfizetett szakmai kiadványok, folyóiratok és beszerzett szakkönyvek biztosítottak.

A fentiekén kívül nem elhanyagolható az a segítség, melyet a gazdasági csoport munkatársai biztosítottak az intézmények felé a felmerülő problémák időbeni jelzése terén és ezáltal a szükséges beavatkozásokat meg lehetett tenni. Ez is nagymértékben biztosította a finanszírozás és feladatellátás összhangját és lakossági igények magasabb színvonalú kielégítését.

A GESZ 2018. évi költségvetését Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 3/2018.(II.21) számú rendeletében 541.194 eFt bevételi és kiadási összegben hagyta jóvá. A bevételekből az önkormányzati támogatás összege 278.472 eFt, támogatásértékű működési bevétel 231.397 eFt, intézményi működési bevétel 29.335 eFt volt, a felhalmozási célú támogatás 1.990 eFt volt.

Saját hatáskörű és felügyeleti szervei előirányzat módosítással 2018.évi módosított előirányzatunk 674.458 eFt, melyből a költségvetési maradvány összege 110.807 eFt-ot tett ki.

Feladathoz kötött önkormányzati támogatás összege 41.911 e Ft-tal csökkentette, saját hatáskörű módosítás pedig 64.368 eFt-tal növelte eredeti előirányzatunkat.

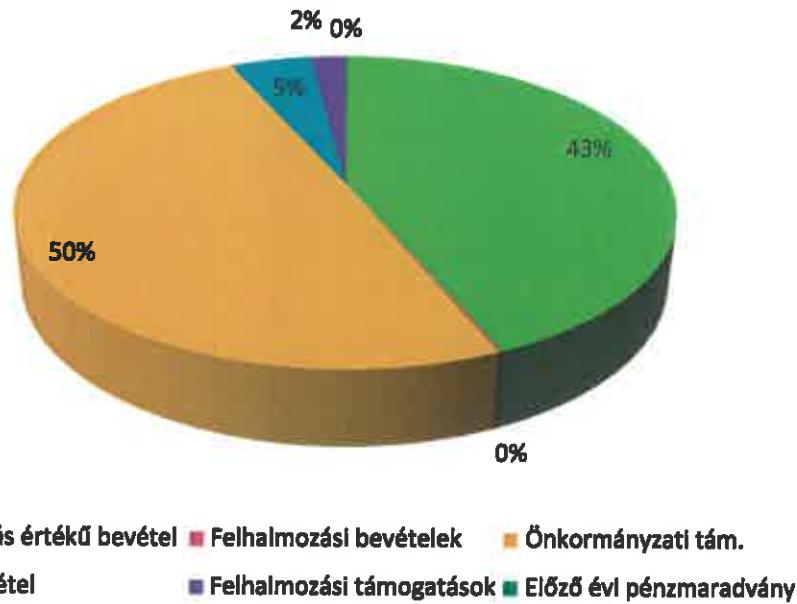
Az intézmény 2018. évi módosított bevételi előirányzata 674.458 eFt volt, mellyel szemben a tényleges teljesítés 648.591 eFt volt, melynek főbb bevételek szerinti részletezését az alábbiakban mutatjuk be (eFt)

Bevételi előirányzatok teljesítése 2018. év (adatok eFt-ban)

B e v é t e l e k	Módosított előirányzat	Teljesítés	Eltérés
Támogatás értékű bevétel	281 916	281 916	-
Felhalmozási bevételek	949	952	3
Önkormányzati tám.	347 007	321 140	- 25 867
Saját bevétel	30 722	30 722	-
Felhalmozási támogatások	13 503	13 500	- 3
Előző évi pénzmaradvány	361	361	-
Ö s s z e s e n :	674 458	648 591	- 25 867

A táblázat adataiból látható, hogy a módosított előirányzat és a teljesítés közötti 25.867 eFt eltérés a kiutalatlan önkormányzati támogatás összegéből adódik, ezáltal a bevételi előirányzatok teljesítése 96,2 %-os.

2018. évi bevételek megoszlása források szerint

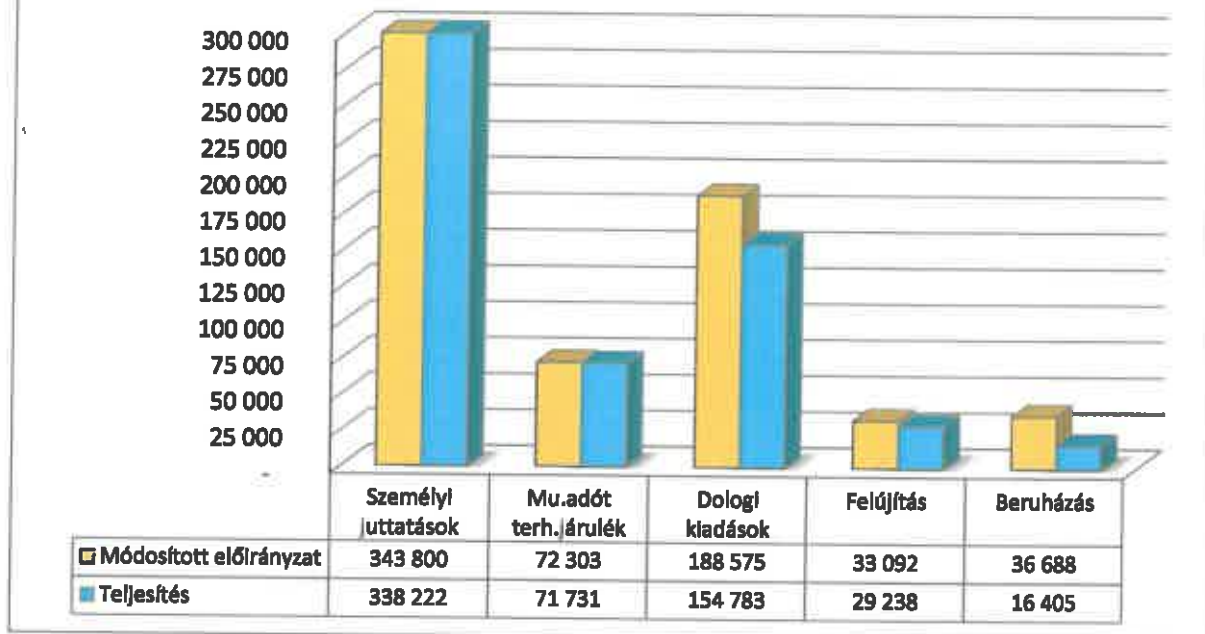

A Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ 2018. évi módosított kiadási előirányzata 674.458 eFt volt, mellyel szemben tényleges kiadások 546.955 eFt összegben teljesültek. Kiadási csoportok szerinti bontásban a tényleges teljesítés az alábbiak szerint alakult (eFt):

Kiadási előirányzatok teljesítése 2018.év

Kiadások	Módosított előirányzat	Teljesítés	Eltérés
Személyi juttatások	343 800	338 222	- 5 578
Munkaadót terhelő járulék	72 303	71 731	- 572
Dologi kiadások	188 575	154 783	- 33 792
Felújítás	33 092	29 238	- 3 854
Beruházás	36 688	16 405	- 20 283
Összesen:	674 458	610 379	- 64 079

2018. évi kiadások megoszlása kiadásnemektől (eFt-ban)

A személyi juttatásokon a teljesítés a módosított előirányzat értékénél 5578 eFt-tal alacsonyabb összegben teljesült, melyből 5.374 eFt az Egészségfejlesztési Iroda számára kiutalt támogatási előleg 2019. év áprilisáig bérfizetésre fennmaradó része. A munkaadót terhelő járulékok összege is elmaradást mutat, ahol is a teljesítés 572 eFt-tal marad el a tervezettől, ami a személyi juttatások maradványának következménye.

A dologi kiadások megtakarításából 25.003 eFt kötelezettséggel terhelt, mely a 2018. december havi háziorvosi ügyeleti díjkiegészítés, a december hónapban leadott anyatej ellenértéke, a 2019. január hónapban beérkezett december havi teljesítésű egyéb szolgáltatások számláit tartalmazza, a NEAK által az egészségügyi alapellátási feladatok ellátására finanszírozási szerződés alapján utalt támogatás, valamint az Egészségfejlesztési Iroda támogatási szerződésben vállalt feladatai ellátására utalt előleg maradványa.

A dologi kiadások maradványából 5.728 eFt a feladattal terhelt, illetve közgyűlési, határozattal alátámasztott feladatok.

A háziorvosi rendelőkben üzemelő szerverek műszaki állapota megfelelő, ugyanakkor az adatbiztonság és az adatelérési sebesség növelése érdekében indokolt a szükséges felújítások elvégzése, melyre fedezetet a karbantartási kiadásokon elért megtakarítás nyújt fedezetet. A háziorvosi programokat kiszolgáló szerverek háttértárolói előregedtek, meghibásodások előre prognosztizálható. Az egészségügyi és személyes adatok védelme érdekében szükségesnek láttuk a háttértárolók korszerűsítését, cseréjét. A beépített SSD típusú háttértárolók sebessége a régi HDD-k többszöröse, a rendszerek felgyorsultak. Ezen tárolók nem tartalmaznak mozgó

alkatrész, így élettartalmuk is jelentősen magasabb. Az adatelérési sebességüknek köszönhetően kitoituk a szerverek felhasználási idejét is, annak ellenére, hogy 5 éven túli technikai színvonalat tartalmaznak. A szervergépek javítása, cseréje a háziorvosokkal kötött együttműködési megállapodás alapján az Önkormányzat kijelölése alapján Intézményünk feladatát képezi. A GESZ 2018. január hónapban a gépek felújítását elvégezte, melynek forrását a GESZ 2017. évi maradványa biztosította.

A felhalmozási kiadások teljesítése 65,4%-os szinten teljesült melynek indoka, hogy Intézményünk az elavult telefonközpontjának cseréjére, a teljeskörű energetikai felújításon átesett Jáki úti rendelő pincehelyiségének felújítására, az Egészségfejlesztési Iroda működtetéséhez szükséges eszközök beszerzésére, valamint az Egészségügyi Alapellátó Központ kialakításához, berendezéséhez szükséges tárgyi feltételek jövőbeni biztosítására képzett tartalékot, melyek megvalósításra csak 2019. évben kerül sor.

Összességében megállapíthatjuk, hogy az intézmény 2018. évi gazdálkodása kiegyensúlyozott volt, a kiadások tényleges pénzügyi teljesítése 90,5 %-on teljesült, mely a Markusovszky 8. szám alatt megvalósításra váró projekt késleltetése okán a fogászati kezelőegységek nem kerültek beszerzésre.

Az intézmény likviditása az év folyamán folyamatosan biztosított volt, a bevételek biztosították a GESZ folyamatos feladatellátásának zavartalanságát, a fizetési kötelezettségeinek az intézmény határidőn belül maradéktalanul eleget tett.

Az egészségügyi alapellátási feladatok NEAK finanszírozása is kedvezően alakult. A Kormány a 456/2017. (XII.28.) Kormány rendelettel módosította az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999.(III.3.) Korm.rendeletet. A rendelet módosítással az alapellátást nyújtó fogorvosi szolgálatot működtető fogorvosi szolgáltató – működési formától függetlenül –3 000 000 forint összegű díjazásra jogosult szolgálatonként. Ezen jogcímen intézményünk a fogászati ügyelet, valamint egy fogászati alapellátási szolgáltató tekintetében volt jogosult a NEAK támogatás lehívására. Az 53/2018. (III.19.) Kormányrendelet módosítással 2018. március hónaptól kezdődően az alapellátást nyújtó fogorvosi szolgálatot működtető fogorvosi szolgáltatók havonta 130 000 Ft összegű rezsitámogatásra voltak jogosultak.

2018. évben folytatódott a védőnői számítástechnikai eszközök cseréjét, melyet ezek műszaki elavultsága és elhasználódása indokol. 2018. évben a 38 védőnő közül 7 védőnő kapott új laptopot és e mellett 7 db Office 2016 programot telepítettünk fel az elavult szoftverek kiváltására. Ezt a folyamatot a következő években is folytatni szeretnénk a rendelkezésre álló finanszírozási feltételek biztosításával. Ezen felül a védőnők munkájához nélkülözhetetlen, elavult mobiltelefonok cseréjére is sor került 2018. évben. Továbbá a NEAK támogatás terhére biztosítottuk az elhasználódott és a szakmai minimumfeltételek közé tartozó gépek, berendezések cseréjét.

A fentiek alapján elmondható, hogy az intézmény gazdasági csoportja egyrészt szakmai tudása felhasználásával a pénzügyi lehetőségek függvényében biztosította a rendelők, rendelőegységek működésének feltételeit és ezzel hozzájárult az intézmény által ellátott egészségügyi feladatok eredményes és elvárt színvonalú teljesítéséhez, másrészt a GESZ létrehozásával megnövekedett feladatait teljesítve biztosítani tudta a gazdálkodási feladatok ellátásával hozzá tartozó hat intézmény folyamatos működőképességének fenntartását, a kiegyensúlyozott működését és ezzel ha közvetve is, de részt tudott vállalni a kulturális intézmények szakmai programjainak sikeres lebonyolításában.

Szombathely, 2019. február 15.

Vigné Horváth Ilona
igazgató